

E lab júu^ quiá'-' Dsea` Jmáang^- e cajme' JUAN

*Lajíi^ mi^ ná'-gui e nitirqo jmigüí'ba' e niseeng'
Dsea` Jmáang^-*

¹ Jo jíi^ latí mi^ uiim^ nisea` e sii` Júu^ do, jo e jo líng` Joo` Fidiée`; jo cøøm` seeng` cóo^` Fidiée`, co^ ib` dseáng` Fidiée` cajo.

² Jo coliim^ seeng` e Júu^ do cóo^` Fidiée` lajíi^ latí mi^ uiing`.

³ Jo la'eáang` cóo^` e Júu^ dob cajmée` Fidiée` lajalé` e sea` fí jmigüí'; joba` lajalé` e sea` fí jmigüí` cajmée` Fidiée` coliing` cóo^` e Júu^ do.

⁴ Jo la'eáang` cóo^` e Júu^ doba` cuø` e see` naa` fí jmigüí, jogui ib` cajo i líng` i Jing` quiá'-' Fidiée` i cuø` e tiing` ngáng` jaléng` dsea` jmigüí`.

⁵ Jo i Jing` quiá'-' Fidiée` do jmoo` e lijneá` lacaang` li^ nuu` só^, jogui e nuu` só^ do ja` mí` caquíi` jmii^ fa` nijmé` e niyúng` i Jing` quiá'-' Fidiée` do.

⁶⁻⁷ Jo malii^ gui caliséng` jaang` dseañu` i calisi^ Juan i seáang` dsea` jmii^; jo Fidiée` caguíng` ír` jogui casíng` neiñ` e laco` dsea` do nini'r` júu^ quiá'-' i Jing` quiá'-' Fidiée` do, jogui e laco` ninu` jogui e já` nilíng` jaléng` dsea` lajíi^ júu^ e niguiá` dsea` do.

⁸ Jo dsu` i Juan i seáang` dsea` jmii^ do ja` líiñ` dseáng` i Jing` quiá'-' Fidiée` do, co^ líiñ` jaang` dsea` i casíng` Fidiée` e laco` nini'r` júu^ quiá'-' i Jing` do jee` jaléng` dsea` góor` dsea` Israel.

9 Jo cagüéng⁻ i dseáng^{l-} já^{l-} Jing^r quiá^{l-} Fidiée^v do fí^r jee[~] dsea[~] jmigüí^r e laco^l nijmér^{l-} jial e niliseeng[~] dsea[~] fí^r lí[~] jneá[~] jí^r.

10 Jo i dsea[~] i líing^r Júu[^] quiá^{l-} Fidiée^v do niseem[~]bre lajíi^{l~} latí[~] mi[~] uiing[~]; jo nañí[~] fa^l la'eáang[~] cóo^{l~} í[~]bre cajmée[~] Fidiée^v lajalé^{l~} e sea[~] fí^r jmigüí^r, jo dsu^l jaléng^r dsea[~] jmigüí^r ja[~] já^{l-} calfiñ^{l-} júu[^] quiá^{l-} dsea[~] do.

11 Jogui dseáng^{l-} fí^r góo[~]bre cagüéiñ^{l-} cajo^l, dsu^l ja[~] ca'íng^{l-} dsea[~] góor[~] ír^r.

12 Jo dsu^l jaléng^r i dsea[~] i ca'íng^r ír^r jogui i já^{l-} calíng^{l-} júu[^] quiá'r[~], joba^l cacuø'lreiñ^{l~} fí^r e ca'uíiñ^{l-} do jóo^l Fidiée^v.

13 Jogui líiñ^{l-} do jóo^l Fidiée^v dsu^l o^l uíi^{l~} e caliséiñ^{l-} fí^r jmigüí^r la, o^lgui fa^l liing^{l~} ii^{l~} quiu^{l~} ta^{l~} quiá'r[~] e ca'uíiñ^{l-} lajo^l, dsuco^l líiñ^{l-} do lajo^l uíi^{l~} e 'ñiab^{l~} Fidiée^v cajmée[~] e ca'uíiñ^{l-} do jóor^l.

14 Jo e Júu[^] do ca'uíng^{l-} dseáng^{l-} jaang[~] dsea[~] jmigüí^r, jo caliséng[~] jee[~] jneaa[~] aa^l fí^r jmigüí^r la, jogui dsíng^{l-} jmi'neáang[~] jneaa[~] aa^l, jogui jmang^{l-} júu[^] já^{l-} quié^l. Jo mi[~] calicuúing[~] naa^l e Júu[^] do i líing^r Jóo^l Fidiée^v i camíng^{l~} do, joba^l caline[~] baa^l jóng jial dseáng^{l-} jlo^{l~} niiñ^{l~}, jo dsu^l e jo cathiñ^{l~} jíi^{l~} dseáng^{l-} 'ñia^{l~}bre e cacuø^l Tiquiá'r[~] ír^r, co^l dseáng^{l-} eáam^{l-} 'née^{l~} dsea[~] do quiá'r[~].

15 Jo lalab cajíng^{l-} Juan i seáang[~] dsea[~] jmíi^{l~} do cuaiñ^{l~} quiá^{l-} dsea[~] do mi[~] cajíñ^{l~} lala:

—Jo i lab i dsea[~] i éeng^r jnea[~] do ie[~] lami[~] cafá^{l~}a lala: “Jo i dsea[~] i njáa^l cøøng[~]guijiu^l laco^lgui cagüéng[~] jnea[~] fí^r jmigüí^r la niing[~] guir eáang[~] laco^l jnea[~], dsuco^l lajíi^{l~} mi[~] ná^{l~}gui eáang[~] e niliseeng[~] jnea[~] ba^l e niseeiñ^{l~}.”

16 Jo co' eáam' guiúng⁻ dsea` do cóo^{l~} jneaa~aa', joba' cuø'r' jneaa~aa' jalé^r güea^{l~} quiá'r⁻ cóo^{l~} gui jalé^rgui e 'né⁻ qui^{l~}ii' dseáng⁻ lalíng` e jíi^{l~} ja` catíi⁻naa' lajo.

17 Jo la'eáang' cóo^{l~} Moi[~] cacuø'r Fidiée[~] jneaa~aa' júu[^] quiæ^r ta~ quiá'r⁻; jo dsu' la'eáang' cóo^{l~} Dsea' Jmáam⁻ba' e nicaline~naa' jial tíi' 'neáang' Fidiée[~] jneaa~aa' jogui la'eáang' cóo^{l~} íb` cajo e líti~ júu[^] quiá⁻ Fidiée[~].

18 Jo jíi^{l~} jaang` dsea` jmigüí[~] ja` mí[~] cangáaiñ⁻ dseáng⁻ 'ñia' Fidiée[~], dsu' jíi^{l~} i Jóor' camíng⁻ do i líng⁻ Fidiée[~] cajo, jíi^{l~} íbing⁻ i nicajmijnéeng⁻ jial líng⁻ Tiquiá'r[~] Fidiée[~] uíi^{l~} e dseáng⁻ cøøm` seeiñ⁻ cóo^{l~} dsea` do.

Mí[~] café[~] Juan i seáang` dsea` jmíi[~] cuaiñ⁻ quiá⁻ Dsea` Jmáang⁻

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

19 Jo coo[~] jmíi[~] jaléng⁻ i dsea` i quie^r nifí[~] quiá⁻ jaléng⁻ dsea` Israel i seeng^r fí[~] Jerusalén casíiñ⁻ coo[~] tú⁻ míng⁻ jmídsea` quiá'r⁻ cóo^{l~}gui jaang` gáng⁻ dsea` levita fí[~] lí[~] táang⁻ i Juan i seáang` dsea` jmíi[~] do e cangojmíngíi^r dsea` do lala:

—¿l[~] dsea` lí[~]?

20 Joba' cañíi[~] i Juan do dseáng⁻ la lí[~] jo casíi⁻reiñ⁻ do lala:

—O[~] jnea[~] i Dsea` Jmáang⁻ i í[~] áa'na' i nisíng⁻ Fidiée[~] i nicá[~] nifí[~] quií⁻na'.

21 Jo cajmíngíi⁻tu[~] i dsea` do i Juan do calé^r catú⁻ jo cajíñ⁻:

—Jo ¿j[~] dseáng⁻ líng⁻ 'ná[~] jóng? ¿Su Líi[^] i café[~] cuaiñ⁻ quiá⁻ Fidiée[~] malí[~]gui eáang⁻?

Joba' cañíi[~]tu[~] i Juan do jo cajíñ⁻:

—U~, o' Í jnea~.

Jøba' calé" catú" cajmíngí"tu ï dsea` do jo cajíñ"-lala:

—¿Osi 'nø'bí ï dsea` ï caguíng" Fidiée` ï nifé" cuaiñ~ quiá'r" ï sijeeng"naa' fí jmigüí la?

Jøba' cañíi'tu ï Juan do quiáiñ"- do jo cajíñ":

—U~, o' Í jnea~ cajo.

²² Jøba' ï dsea` do caléb" catú" cajmíngí"r" ï Juan do jo cajíñ":

—Jo song o'lajogui, jøba' ñí~gui dseáng" líng" 'nø' jóng? Jo co' dseáng" la guíim` 'né" lé^naa' júu^ ï dseáng" líng" 'nø' quiá" ï dsea` ï casíng` jnea'^ do, jøba' ñí~fó" 'nø' uø" e lin"?

²³ Jøba' cañíi'tu ï Juan do quiáiñ"- do:

—Jnea~ líñ'n jaang` ï fé" ï cagüéng" fí ni~ guóo"~ uø~ quiá~, jo quiee" júu~ quiá" Fidiée` e catíng" 'nø" e fé" lala: "Nea~na' condseé' coo` fí, co' tí li~ nijáab' Fí'naa'" —lí~ laco' cajíng" Fidiée` fí ni~ jí~ quiá'r" e cajme" Saí~, jaang` dsea` ï café" cuaiñ~ quiá" Fidiée` ie~ malii~gui eáang".

²⁴ Jøba' ï dsea` ï casíng` dsea` fariseo fí li~ táang` ï Juan ï seáang` dsea` jmíi` do cangosiiñ` cóo"~ dsea` do

²⁵ jo cajmíngí"tureiñ":

—Jo song ja` líng'gui' ï Dsea` Jmáang" ï nisíng" Fidiée` fí la ï nicá` nifí qui~naa' o'gui Líi^ o'gui ï dsea` ï fé" cuaiñ~ quiá" Fidiée`, jøba' ñíali" jmoo" ta~ seáang` dsea` jmíi` jóng?

²⁶ Jøba' cañíi'tu ï Juan do quiáiñ"- do jo cajíñ":

—Jnea~ seáan'n dsea` jmíi` jíi"~ cóo"~ layaang` jmíi"; jo dsø' jee~ 'nø" niseem` jaang` ï ja` mí' cuíng'na'.

²⁷ Jo lana tí' li~ nilicuúim'ba' i dsea` í, co' tí' li~ ninám'bre ta~ quiá'r~. Jo jnea~ fí' quini~ í ja~ ee~ quíin'n, co' jí'gui co' nisíi'~ ní' 'ñáu' lomiir~ ja~ quíin'n.

²⁸ Jo jalé~ e la cangojée~ fí' coo` fíi` li~ sii` Betania e néé' lí~ lí' 'ngóo'~ gua` Jordán, co' fí' job li~ táang` i Juan i seáang` dsea` jmii` do ie~ jo.

Jesús líiñ' i Jo'se" Jiuung~ quiá" Fidiée~

²⁹ Jo mí~ cajneá~ coo'gui jmii~ lajo, i Juan do cangár~ e nijsaquiéeng' Jesús fí' li~ siñ'. Joba' café'r~ uii~ quiá"~ dsea` do, jo casí'r~ jaléng~ i dsea` i teáang~ cóo'r~ do lala:

—Fing na jóø~na', dob nijáá' i líing' i Jo'se" Jiuung~ quiá"~ Fidiée~ i líing~ jalé~ dsee~ e røøng` dsea` jmigüi~.

³⁰ Jo i dsea` lab i éeng' jnea~ do ie~ lamí~ cafá"~ a lala: "Mí~ nisóong~ jnea~, nijáá' jaang` i niing~gui eáang` laco' jnea~, dsuco' i dsea` í lajíi~ mí~ ná'gui eáang` e niliseeng` jnea~ba' e niseeiñ".

³¹ Jo jíi~ jnea~ ja` mí~ caliñi'bíi~ dsea~ dsea` do, jo dsu' cagá~a fí' jmigüi~ la e gaseáan'n dsea` jmii` e laco' jaléng~ dsea` gó'o dsea` Israel nilicuíñ` dsea` do.

³² Jo cajíng~gui i Juan do lala cajo:

—Coo` jmii~ camó~ jnea~ Jmiguí~ quiá"~ Fidiée~ e cajgó~ fí' níff~ jo caje' fí' yá'~gui~ Jesús e líing~ jaang` mee~.

³³ Jo lajee~ e ná'~gui lajo ja` mí~ ní` jnea~ i~ líing` dsea` do, jo dsu' Fidiée~ i casíi` quié~e e cagaseáan'n dsea` jmii` casí'r~ jnea~ lala: "I dsea` i nimáan~ i nijgiéé` Jmiguí~ quié~e fí' yá'~gui~, i dsea` íbing` i niseáang` dsea` jmii` cóo'~ Jmiguí~ quié~e."

34 Jo camób⁻ jnea[~] mi[~] cangojéé[~] jalé[~] e jo, joba['] dseáng^{!-} lajam^{!^} nita[~] dsii[~] e Jesús lñiñ[~] dseáng^{!-} i Jó[~] Fidiéé[~] camíing^{!~} do.

La'uii[~] dsea[']i ca'uíng[~] dsea[']quiá[']- Jesús

35 Jo mi[~] cajneá⁻ coo[']gui jmií[~] lajo, i Juan i seáang[~] dsea['] jmií[~] do táaiñ[~] coliing[~] cóo['] gáng[~] dseañu^{!~} i nilíng[~] dsea['] quiá'r⁻.

36 Jo lajee[~] job cangár⁻ e cangíng[~] Jesús, joba['] cajín^{!-} casír[~] i dsea['] quiá'r⁻ do e fé'r[~] uii[~] quiá[']- dsea['] i cangíng[~] do jo cajín^{!-}:

—Fíng na jóø⁻na!, i dsea['] ngoo[~] dob i líng[~] i Jo'se["] Jiuung[~] quiá[']- Fidiéé[~] i líng[~] jalé[~] dsee⁻ e røøng[~] dsea['] jmigüi[~].

37 Jo dsifí[~] mi[~] canúu⁻ i dsea['] gáng[~] do lajíi^{!~} e cajíng^{!-} i Juan do, joba['] lajmináb⁻ cangoliíñ[~] ti'leáaiñ[~] laco['] ngoo[~] Jesús.

38 Jo mi[~] calilí^{!^} Jesús e líng[~] ii[~] ngolíng[~] caluur[~], joba['] dsifib[~] cajír[~] nir[~] e cajóøiñ[~] i dsea['] do jo cajming^{!-} reiñ^{!-}:

—¿I[~] nilíng[~]na[!] 'náng^{!-}na[!]?

Joba['] cañíi[~] i dsea['] do quiá[']- Jesús jo cajín^{!-}:

—Tifa[!], ¿je[~] fí[~] quií^{!-}?

39 Joba['] cañíi[~] Jesús quiá[']- i dsea['] do jo casí^{!-}reiñ^{!:}

—Má⁻aa[!] cóo['] jnea[~], jo lajob nilíñi^{!~}na[!].

Jo coliim[~] cangoliíñ[~] cangojmiñir[~] jie[~] quiá[']- Jesús, jo fí[~] job cajer[~] coliing[~] lata[~] e jmií[~] jo, co['] la ii[~] quií[!] e ca'lóob⁻ ningoo[~] ie[~] jo.

40 Jo jaang[~] lajee[~] i dsea['] gáng[~] i canúu⁻ júu[^] quiá[']- Juan i seáang[~] dsea['] jmií[~] do siir[~] Dí[^] i nilíng[~] dsea['] ngáang^{!~} cóo['] jaang[~] gui[~] dseañu^{!~} i sii[~] Simón, jo íb[~] i cangotáang[~] cóo['] Jesús do.

41 Jo dsifí' lajób cangó~ Dí~ e cango'néeiñ~ i rúiñ~
i sii` Simón do, jo mi~ cadséng`neiñ' do lalab casí'r~:

—Janú~, Simón, lana nicalicuiím'baa i dsea` i
cajíng` Fidiée` i nisíñ~ fí' jmigüí` la i sii` Dsea`
Jmáang~ i nicá` nifí' quí~ii' do.

42 Jo dsifí' lajób i Dí~ do cangojéeiñ~ i rúiñ~ i sii`
Simón do fí' li~ guiing~ Jesús; jo mi~ tí` li~ cangá~
dsea` do quiá~ Simón lalab cajíñ~ casí~reiñ~:

—Jo 'nub` i sii` Simón, jo lín~ joo` jaang`gui i sii`
Juan, jo dsu`latí`lana nilisií` Cefas osi Tú^ cój~jmíí`
griego é.

Mi~ cató~ Jesús Lii~ cój~ Natanael

43 Jo mi~ cajneá~ cój~gui jmíí~ lajo, ca'f~ dsíí` Jesús
e cangó~tur fí' li~ seí` Galilea, jo fí' job cajíng` rúiñ~
cój~ jaang` dseañu~ i sii` Lii~, jo lalab casí~reiñ~ do:
—Má~aa' cój~ jnea~.

44 Jo i Lii~ do niseeiñ~ fí' cój~ fíi` e sii` Betsaida, jo
dsea` góó`bre nilíng` i Dí~ do cój~gui Tú^ Simón, cój~
cój~ fíi` li~ seeiñ`.

45 Jo dsifí' lajób cangó~ Lii~ e cango'néeiñ~
jaang`gui dseañu~ i sii` Natanael, jo mi~
cajíng`neiñ~ do, lala casí~reiñ~:

—Lanab nicalicuiíng`naa' i dsea` i ca'éeng` Moi~
fí' ni~ ji` quiá'r~ malíí`gui eáang', jogui cajo i
ca'éeng` jaléng` dsea` i café` cuaiñ~ quiá~ Fidiée`
lí~ laco`gui cajme'r~ fí' ni~ ji` malíí`gui eáang'. Jo i
dsea` íb` i sii` Jesús i seeng` fí' Nazaret i líng` joo` Sé`.

46 Jo mi~ canúu~ Natanael e júu^ jo, joba` cajíñ~
lala:

—Ja` lí~ dsii~ e fí' Nazaret nigüí!íí` jaang` i nié~
guiú~ cój~ dsea` rúng`.

Joba` cañíí` Lii~ quiá~ i dsea` do jo cajíñ~:

—Má⁻aa' fí[~] li[~] guiiñ[~], jo[~] lajoba[~] nilicuín[~] dsea[~] do.

⁴⁷ Jo[~] mi[~] cangá⁻ Jesús e ni[~]jaquiéeng[~] dsea[~] do fí[~] li[~] siñ[~], jo[~]ba[~] cajíñ[~] lala e café'r[~] uii[~] quiá⁻ Natanael:

—I[~] nab[~] dseáng⁻ lajang[~] jaang[~] dsea[~] gó[~]naa[~] dsea[~] Israel i[~] ja[~] quié[~] júu[~] ta[~] júu[~].

⁴⁸ Jo[~] mi[~] canúu⁻ Natanael e jo[~], jo[~]ba[~] cañíir[~] quiá⁻ Jesús jo[~] cajmíng[~]r⁻ dsea[~] do lala:

—Jo[~] ¿jal nícuín[~] jnea[~] jial líin[~]n?

Joba[~] cañíí[~] Jesús quiáiñ[~] do jo[~] cajíñ[~]:

—Co[~] lajíí[~] ná[~]gui[~] e nitó[~] Lii[~] 'ná[~], jéem[~] nicamáng[~] jnea[~] 'ná[~] e guin[~] uii[~] 'ma[~] güiñí[~].

⁴⁹ Joba[~] cañíí[~]tú Natanael quiá⁻ Jesús jo[~] casí[~]r⁻ dsea[~] do lala:

—Tifa[~], 'ná[~]b[~] dseáng⁻ i[~] líing[~] Jóo[~] Fidiée[~], jogui[~] 'ná[~]b[~] cajo[~] dsea[~] lin[~] dseata[~] dsea[~] féng[~] quiá⁻ jaléng[~] jneaa[~]aa[~], dsea[~] líí[~]ii[~] dsea[~] Israel.

⁵⁰ Joba[~] cañíí[~]tú Jesús quiá⁻ i[~] dsea[~] do calé[~] catú[~] jo[~] casí[~]reiñ[~]:

—¿Su já⁻ líin[~] lana dsu[~] uíi[~] e fá[~]a e camán⁻n 'ná[~] e guin[~] uii[~] 'ma[~] güiñí[~]? Jo[~] dsu[~] jnea[~] fíi[~]i[~] 'ná[~] e nábi nimó[~] jalé[~] e niing[~]gui[~] eáang[~] e tiin[~] jmee[~]e.

⁵¹ Jo[~] lalab cajíng[~]gui[~] Jesús cajo[~] e casí[~]r⁻ lajaléiñ[~] do:

—Jo[~] lalab jmítaa[~] óo[~]na[~] cajo[~] e nimó[~]ba[~] jial jnéeng[~] fí[~] ñíff[~] fí[~] li[~] guiring[~] Fidiée[~], jogui[~] jial soo[~] jogui[~] jgáang[~] jaléng[~] ángeles quiá⁻ Fidiée[~] fí[~] li[~] sír⁻n, jnea[~] dsea[~] gáa[~]a fí[~] ñíff[~] e líin[~]n jaang[~] dsea[~] jmigüi[~].

2

Mi[~] cajmée[~] Jesús la'uui[~] e quíi[~]r⁻ jmíi[~]

1 Jo mi~ cangf~ 'ni' jmi~ lajo~, jo ie~ jo caliseá` coo` jmi~ e cung` guó` dsea` fí` coo` fí` jiu e sii` Caná e née` li~ se` Galilea. Jo ie~ jo dob táang` Yá~, niquiá` Jesús,

2 Jo Jesús coo`~gui i` dsea` quiá'r` do líiñ` dsea` i` simíng` quiá'` e jmi~ e tí` do, joba` fí` dob qui-jgeáaiñ` cajo.

3 Jo lajee` e teáaiñ` e jmi~ do, coob` mi~ cadseá` e jmi`~ mi`~ huíng` jó`~ e jmáiñ` ta~ do, joba` niquiá`~ Jesús cajíñ`~ casí'r` dsea` do lala:

—Ngóó` cadseáb` e jmi`~ mi`~ huíng` jó`~ e jmáang` ta~ do.

4 Joba` cañí` Jesús quiá'` i` niquiá'r` do jo cajíñ`~ casí'r` dsea` do lala:

—Neaa~, ¿jiali` fí` jnea~ lana? Co` lana ja` mi` cat`bi í` e njmee` e lajíi`~ ta~ e si`íin`n do.

5 Joba` cajíng`~tu` niquiá`~ Jesús e sí`r` i` dsea` i` jmoo` ta~ jmícoo`~ e sináu`~ do:

—Jmee`na` lajaléb`~ ta~ quiá`~ i` Jesús na.

6 Jo ie~ jo nitée`~ jñáu`~ tu`~ cóo`~ e líi`~ cóo`~ layaang` cuu~, jo e jo íing`~ ta~ e a~ jmi~ e jmáng`~ dsea` Israel ta~ e laco`~ jmiguiúng`~ yaaiñ`~ fí` quini`~ Fidiée`, co`~ lajob qui`~ tñiñ`~ e jmoor`. Jo lacoo`~ e dsí`~ tu`~ cuu`~ do ab~jiu la cincuenta si la setenta litro jmi~.

7 Jogui` Jesús casí'r` jaléng`~ i` dsea` i` jmoo`~ ta~ e sináu`~ do lala:

—Jmiróong`na` jmi`~ lacoo`~ lacoo`~ e tu`~ na.

Joba` dsif` lajob cajmiróong`~ i` dsea` do dseáng`~ la có`~ e tu`~ do.

8 Jo mi~ cangf~ jo, cajíng`~tu` Jesús casí`~reiñ`:

—Lana fí`~i` 'ná`~ güiseáang`~jiu` e nicaguiée`~na`~ dsí`~ e tu`~ do, jo güicä`~na` quiá'`~ i` dsea` née` ni`~ e jmi~ la.

Joba` lajob cajméeiñ`~ do.

9 Jo i dsea` i quié' nifi' quiá'^- e jmíi^- do ca'íl^-bre capí'^ e do, jo dsu' jmíi^ míi^ huiing` jó'^ nica'uíing`^- do, jo jíi'^ ja` ñir' jial ca'uíng`^- do lajo. Jo jíi'^ i dsea` jmoo` ta~ sináu^ dobining` i ñi' jial ca'uíng` jmíi^ míi^ huiing` jó'^ e jmíi^ do, dsaco' yaam^bre cajmiróøiñ` jmíi^ e dsíi' tu' do. Jo míi^ ca'íl^- i dsea` quié' nifi' e jmíi^ e ca'uíng` jmíi^ míi^ huiing` jó'^ do, joba' dsifi' lanab cató'r^- i siming` i cacúng`^- guó` do

10 jo casíl^-reiñ!:

—Lajiim` dsea` cuør' la'uii^ e jmíi^ míi^ huiing` jó'^ e jlo'^gui, joba' míi^ tí^ li^ nica'íl^- i dsea` simíing` do jmiguiúung` jiu e jmíi^ e jlo'^ do, joguiba' e niguié'r` e jmíi^ míi^ huiing` jó'^ e uóng`gui do quiá'^- i dsea` simíing` do. Jo dsu' 'nu` nica'meá`ba' e jmíi^ míi^ huiing` jó'^ e jlo'^gui do quiá'^- tí^ li^ ningóo` dséng` jmíi^.

11 Jo e la cajmée` Jesús fí^ e fí^ e sii` Caná e née` li^ se` Galilea. Jo e labla'uii^ e quíi'r^ jmíi^ e dsigá`dsíi` dsea` e cajmér` fí^ jmigüi^ la, jo lajoba' cajmijnéeiñ` jial tíi` 'gøiñ'. Jo jaléng` dsea` quiá'r^- jáb`^- calfiñ` júu^ quiá'^- dsea` do.

12 Jo míi^ cangf^ jo, Jesús cangór^- fí^ coo` fí^ e sii` Capernaum coliing` cóo`^- niquiá'r^ cóo`^-gui jaléng` rúiñ` joguì cóo`^- jaléng`^- dsea` quiá'r^- cajo; jo fí^ job cajer` coo` tú`^- jmíi^ lajo.

Míi^ ca'uóøng` Jesús jaléng` `dsea` i jmoo` ta~ 'nú` fí^ guá`^-

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

13 Jo míi^ cangf^gui lajo, co' nijaquiéem'bí e jmíi^ quiá'^- dsea` Israel e sii` Pascua, joba' Jesús cagüi^íir` fí^ Capernaum jo cangór^- fí^ Jerusalén.

14 Jo mi~ tí~ li~ caguiér~ fí~ jo, dsifib' cangór~ fí~ guá!~ fé!~ e si!~ fí~ jo, jo fí~ sigui' job cadséiñ~ jaléng~ dsea` i teáang!~ ta~ 'niiñg` jaléng~ güítá~ cóo!~ gui jaléng~ jo'se!~ jogui jaléng~ mee~. Jogui cangáiñ~ cajo jaléng~ i neáang~ ta~ jmisíng~ cuu~ e 'né~ jaléng~ dsea` i dsitáang!~ fí~ e guá!~ fé!~ do.

15 Joba' mi~ tí~ li~ cangáng~ Jesús jaléng~ i dsea` í, dsifí` lalab casá'r~ cóo` tú~ 'nii~ jo catáiñ~ 'máang~ jo cóo!~ e job ca'uóøiñ~ i dsea` do coliing~ cóo!~ i jó~ núu~ i jéeiñ~ do e 'niiñ~. Jogui cajíim` Jesús jalé~ mes~ quiá!~ jaléng~ i dsea` i neáang~ ta~ jmisíng~ cuu~ do, jo caguiáb!~ e cuu~ do fí~ ni~ uó~.

16 Jogui lalab casí!~ Jesús jaléng~ i dsea` i jmoo` ta~ 'niiñg` jaléng~ mee~ do jo cajíñ!~:

—¡Uøøng~ na! jaléng~ i mee~ na, jo ja` jmoo`na` 'móo!~ fí~ guá!~ li~ jmféng~ dsea` Tiquié`e Fidiée`!

17 Jo dsifí` lajob cadseng!~ dsíí~ i dsea` quiá'r~ do lajíí!~ e tóo` fí~ ni~ ji` quiá!~ Fidiée` li~ fé!~ lala: “Liguíim` jnea~ mi~ ja` jmiféng` dsea` guá!~ li~ jmféng~ dsea` Tiquié`e.”

18 Joba' i dsea` Israel i quié` nifi` do cañíir` quiá!~ Jesús jo casí!~rein!~ do lala:

—¿E~ quí!~ jmíiñ~ nijmée!~ e laco` nilita~ dsí`naa` e cangáiñ~ fí~ e cajmee!~ lajalé!~ e ná?

19 Joba` cañíi`tu Jesús quiá!~ i dsea` do:

—Íng`na` e guá!~ fé!~ e si!~ la, jo jnea~gui quí!~baa jmíiñ~ e nijmiliing`túu cóo!~ 'ní` jmíiñ~.

20 Joba` cañíi`tu i dsea` Israel do quiá!~ Jesús:

—Jial líi` e lajo, co` tuló~ dsí` jñáa~ jíi` cali`ii~ jnea!~ e calíi` e guá!~ fé!~ na, jogui 'ná` fó` lana e cóo!~ 'ní` jmíiñ~ lí` nijmiliing`tu`!

21 Jo dsu' café' Jesús lajo e éeng' 'ñia'r' cóo'~ ngúu' táam'bre mi~ cajíñ' cuaiñ~ quiá'~ e guá'~ fé' do.

22 Jo dsu' cartí' mi~ cangf' e cají'tu Jesús, jo lajoguiba' e cadseng'~ dsíi' i dsea` quiá'r' do lajíi'~ júu^ e cajíng'~ dsea` do ie~ jo, ie~ lami~ cajíñ'~ e cóo'~ 'ní jmíib~ nilí'r' e nijmiliing~tur e guá'~ fé' do. Jo joguiba' dseáng'~ já'~ calíng'~ i dsea` quiá'~ Jesús do lajíi'~ júu^ e silíi' fí' ni~ jí` quiá'~ Fidiée' cóo'~gui jalé'~ júu^ e cajíng'~ dsea` do lajee` cateáaiñ' fí' jmigüí' la.

Niñib' Jesús jial líng' dsea` lajíiñ'

23 Jo lajee` táam'bí Jesús fí' Jerusalén, lajee` jmíiñ~ e quí'~ tíng' dsea` Israel e jmóor` jmíiñ~ e sií` Pascua do, jo lajee` jo jmoguiab' jalé' e quí'~ Jesús jmíiñ~ cajmér' fí' quini` jaléng'~ i dsea` i siseáng'~ do ie~ jo, joba' i fíim' i dsea` i já'~ calíng'~ júu^ quiá'~ dsea` do.

24 Jo dsu' Jesús ja` ta~ dsíir' cóo'~ i dsea` do co' nícuim`breiñ' do guiá'~ jial líiñ' do lajíiñ'.

25 Jo co' niñibre 'ñia'r' guiá'~ jial líng' dsea` jmigüí', joba' ja` 'neáiñ'~ dsea` jiéng'~ i níjmeá'~ júu^ ír' jial fí' dsíi' dsea` jmigüí'.

3

Mi~ casíng' Nicodemo cóo'~ Jesús

1 Jo mi~ cangf'jiu lajo, lajee` e táam'bí Jesús fí' Jerusalén, jo ie~ jo nitáang' fí' jo jaang` dsea` Israel i sií` Nicodemo i nilíng' dsea` fariseo, jo i dsea` i líiñ` jaang` dsea` i laniing` jee` jaléng' dsea` góor` dsea` Israel.

2 Jo coo` lajee` e uóó` cangór` e cango'eer` Jesús, jo mi~ caguiér` fí' jo lalab casír` dsea` do:

—Tifa', níneb~ jnea'^ róó` e Fidiéeb` dsea` casíñ` 'ná` fí' jmigüí' la e cañi'ée'~ jnea'^, dsuco' jíi'~ jaang`

dsea` jmigüí` ja` quíí'r~ jmii~ fa' liing~ ee` li~ nijmér~ e dsigá` dsíí` dsea` jíí` laco' quíí`'ná` jmii~ e jmoo` fíng song ja` jmicóo` Fidiéé` quiá'r~.

3 Joba' cañíí` Jesús quiáíñ` do jo cajíñ`:

—E laba' jmitaa^ o', e doñí ii` dsea` i ja` niníng` tu calé` catú` e ni'uííñ` jaang` dsea` i'míng` la'eáang` cóo` Fidiéé` , joba' ja` quíí` jmii~ jóng fa' e dsea` do nicá` nífi` quiá'r~.

4 Joba' cajmingí`tu Nicodemo e cajmingí`r` Jesús jo cajíñ`:

—¿Jial quíí` jmii~ e jaang` dsea` yáu` niquiaing` tur fi` dsíí` tu` niquia'r` jo niníng` tur calé` catú`?

5 Joba' cañíí`tu Jesús quiáíñ` Nicodemo jo cajíñ` casí` reiñ`:

—E laba' jmita~guíí o' cajo, e doñí ii` dsea` i ja` ngáang` la'eáang` cóo` jmii` jogui cóo` Jmiguí` quiáíñ` Fidiéé` , joba' ja` quíí` jmii~ fa' e nilí'r` e Fidiéé` nicá` nífi` quiá'r~.

6 Co' doñí ii` dsea` i niing` quiáíñ` tiquia` niquiaíñ` , joba' jíí` dsea` jmigüíb` lííñ` ; jo dsu` jaléng` i dsea` i líseeng` la'eáang` cóo` Jmiguí` quiáíñ` Fidiéé` , joba' Jmiguí` job jée` quiá'r~.

7 Jo ja` güidsigá` o` dsu` uíí` e fíí` i 'ná` na, e lajíim` dsea` 'né` e niliseeng` tur e laco' ni'uííñ` dsea` 'míng` la'eáang` cóo` Fidiéé` .

8 Cofa` guí` fi` la fi` nab íí` , jo lico` náa` baa` e ii` dsu` ja` jneeng` e jóø`naa` jie` fi` ngoo` osi jie` fi` jáá` é. Jo dseáng` lajob líí` cajo cóo` i dsea` i uiing` dsea` 'míng` la'eáang` cóo` Jmiguí` quiáíñ` Fidiéé` , co` ja` lí` dsea` jóør` jial mi` uiing` dsea` lajo.

9 Joba' cajmingí`tu Nicodemo cajmingí`r` Jesús calé` catú` jo casí`r` dsea` do:

—¿Jial cuóøng` e nilí` e fó` na, Tifa`?

¹⁰ Joba' cañíi'tu Jesús quiá!- dsea` do jo cajíñ!- casf'-reiñ!:

—¿Jaang tifab' líng' 'nu` quiá!- dsea` Israel, jo ja` ngám'bí' jalé!` e fá!`a la?

¹¹ Jo jnea~ jmítaa^ o" e lajíi!~ e neb~ jnea!^, jíi!~ joba' fé!`naa', jogui lajíi!~ e nuu` naa' jogui ne`naa', lajíi!~ e job júu^ e guia`naa' jee~ 'ná!'; jo dsu! 'ná! ja` já!- líng`na' lajíi!~ júu^ e fé!`naa' do.

¹² Jo song 'ná! ja` já!- líng`na' mi` fá!`a júu^ cuaiñ~ quiá!- fí` jmigüí` la, joba' ¿jial já!- nilíng`na' jóng mi` fá!`a cuaiñ~ quiá!- fí` ñiff`?

¹³ 'Jo jíi!~ jaang` dsea` ja` mi` cajgóor` fí` ñiff`-, co!` dseáng`- lajíi!~ 'níá`baa dsea` gáa'a fí` jo; jo cagüén`n fí` jmigüí` la e líin`n jaang` dsea` jmigüí`.

¹⁴ Jo lí!` laco' cajmée` Moi` ie~ lami` cajmeáaiñ` jaang` mi` cóo!` layaang` 'ní` jo cateáaiñ` fí` yá!` coó` 'ma`, jogui dseáng`- lajob 'né` nidsinglíng` jnea` cajo, jnea` dsea` gáa'a fí` ñiff` e líin`n jaang` dsea` jmigüí` , co!` niteáng` dsea` jnea` fí` coó` dse!` 'ma` cajo

¹⁵ e laco' doñi` ii` dsea` i já!- nilíng` júu^ quié` e quí!- jmíi` e niliseeiñ` coøng` cóo!` Fidiée` lata~.

Dsing`- neáang` Fidiée` jaléng` dsea` jmigüí`

¹⁶ 'Jo co!` eáam` 'neáang` Fidiée` jaléng` dsea` jmigüí` , joba' cacuøøiñ` i Jóor` camlíng`- do e laco` cajúng` dsea` do cuaiñ~ quiá!- jaléng` dsea` jmigüí` ; jo lajoba` jaléng` dsea` i jáng` yaang` fí` jaguó` dsea` do ja` quí!- jmíi` fa` e ni'náiñ` quiá!- Fidiée` , co!` coøm` niliseeiñ` cóo!` dsea` do lata~.

¹⁷ Dsaco! Fidiée` ja` casíiñ` i Jóor` do fí` jmigüí` la e laco` ni!`- dsea` do í` e nidsilíng` dsea` fí` lí` 'li!` , co!

casíiñ` dsea` do fí la e lí^ laco' nileáiñ` dsea` jee~ jalé` dsee~ quiá`-biñ`!

¹⁸ 'Jo doñí` ii` dsea` i jáng` 'ñia` fí jaguó` i Jóo` Fidiée` do, joba` i dsea` í ja` ni'íñ` iihuú` uii~ quiá`-jalé` dsee~ quiá'r` mí~ nití` í` lajo; jo dsu` i dsea` i ja` jáng` 'ñia` fí jaguó` i Jóo` Fidiée` do, joba` i dsea` í ni'ím`bre iihuú` uii~ quiá`-jalé` dsee~ quiá'r`, co` ja` mí` cajáng` 'ñia'r` fí jaguó` i Jóo` Fidiée` camíing` do.

¹⁹ Joba` lajaléng` dsea` i ja` jáng` yaang~ fí jaguó` Fidiée`, nibíiñ` fí li` lí` uíi` e eáang`gui catí` dsíir` e cajmér`jalé` e ja` dseeng`; co` ie` mí` cagüéng` fí jmigüí` la i Jing` quiá`- Fidiée` do, ja` calijíi` jaléng` dsea` i dsea` í, co` e li` náu` só` dob cajmeáang`gui quiá'r` e laco`gui i Jing` quiá`- Fidiée` do é.

²⁰ Jo jaléng` dsea` i jmoo` jmang`- e 'lí`^ 'ní` níim`bre i Jing` quiá`- Fidiée` do, jo jíi` capí` ja` iiñ` nidsiquiéeiñ` fí cáang` dsea` do, co` ja` iiñ` e nilí` dsea` jmigüí` jalé` e 'lí`^ e jmoo` do.

²¹ Jogui dsu` jaléng` i dsea` i seeng` cøøng` cóo` júu` quiá`- Fidiée` laco` catíing`, joba` tib` dsíir` e dsiquiéeiñ` fí quini` i Jing` quiá`- Fidiée` do e laco` cuo` li` quiá'r` e jaléb` e jmoo` do cøøm` røø` laco`gui jíi` e iing` Fidiée` e nilí`.

Mí` café'tu Juan i seáang` dsea` jmii` do cuaiñ` quiá`-Jesús

²² Jo mí` cangf`guijiú lajo, cangób`tu Jesús colíing` cóo`- jaléng` dsea` quiá'r` fí li` se` Judea, jo fí job cajer` huóøm`jiú e seáaiñ` jmii` jaléng` dsea` i guilíng` fí do.

²³ Jo ie` job cajo i Juan do táaiñ` ta~ seáang` dsea` jmii` fí quiá`- coo` fí` li` si` Enón ca` li` née` coo` fí`

e sii` Salim, co' fi' job li` sea` jmií` jmiguiúung`, jogui fíim` dsea` dsilíiñ` fi' jo e saaiñ` jmií`.

²⁴ Jo jalé` e la calí` lajee` ná`-gui e nitáiñ` i Juan do fi` dsíi` 'núñí`.

²⁵ Jo i liing` i dsea` i ngí` cóo` i Juan do canaaiñ` jíiñ` cóo` jaang`gui dsea` Israel cuaiñ` quiá`- jalé` e qui`- tíiñ` jmóor` e laco` liguiúiñ` fi` quini` Fidiée`.

²⁶ Joba` cangolíim`bre e cangosíi'r` i Juan do, jo lalab casíi'r` dsea` do:

—Tifa', i dsea` i lami` táang` cóo` 'nú` lí` 'ngóo` gua` Jordán do i ca'eeng` 'nú` do jogui i nicafée` uii` quiá`- do, lana dsea` í dob nitáiñ` seáaiñ` dsea` jmií` , jo fíing`gui dsea` nidsiqui'r` ír` laco`gui 'nú`.

²⁷ Joba` lalab cañí` Juan quiá`- i dsea` do:

—Lajíim` dsea` lí`r` jalé` e sea` quiá`r` dsu` uíi` e Fidiée`bing` i jmícoó` quiá`r` e lí`r` jalé` e jo.

²⁸ Jo 'náb` dsea` nicanúu`-na` røø` mi` cafá`- a e o` jnea` Dsea` Jmáang` , co` jnea` líi`n` jaang` i casíing` Fidiée` i cagüéng` jéeng`gui laco` dsea` do e laco` cagaguiaa` guiá`- fi` quiá`- dsea` do.

²⁹ Cofa` coo` lí` cung` guó` dsea` , jo i siming` do fíbing` i jéé` quiá`- i simí` i cacúng`- guó` cóo`r` do, jogui i dsea` i ngóo` caluu` i siming` do eáam` lí'iáang` dsíir` mi` núur` e síiñ` do. Jogui dseáng`- lajob lí` quié` jnea` lana, co` dseáng`- eáam` iáang` dsii`- mi` núu`u lajo.

³⁰ Jo dsea` do eáang`gui ngóo` liniiñ` , jo dsu` jnea` lí`- lí` ngóo` lí'uóng`gui.

Dsea` i jáa` fi` ñift`

³¹ Jo lalab cajíng`-gui Juan:

—Jo i dsea` i jáa` fi` ñift` niing`guir jee` jaléng` dsea` jmigüí`; jogui i dsea` i líng` dsea` jmigüí` ,

jmang'⁻ júu^ quiá'⁻ fi' jmigüí`ba' quier'. Jo i dsea` i jáa' fi' ñifí⁻ do, niing` guir jee` jaléng` dsea` jmigüí`.

³² Jo íb` dsea` i fé` quiá'⁻ lajíi`⁻ e nicangár` jogui lajíi`⁻ e nicanúur` fi' lí` guiing` Tiquiá'r` fi' ñifí⁻, jo dsu' jíi`⁻ jaang` dsea` ja` jíi'r` lajíi`⁻ júu^ e fé` dsea` do.

³³ Jo dsu' doñí` ii` dsea` i já`⁻ líing` júu^ quiá'⁻ dsea` do, joba' tú` nir` e jmang'⁻ júu^ já`⁻ ba' fé` Fidiée`.

³⁴ Jo i dsea` i nicasíng` Fidiée` fi' jmigüí` la, jmang'⁻ júu^ quiá'⁻ dsea` íba' fé'r`, dsaco` Fidiée`bing` i cuø` dsea` do lalíing` Jmiguí` quiá'r`.

³⁵ Jo Fidiée` eáam` 'neáaiñ` i Jóor` camíing`⁻ do, jogui cacuø'r` dsea` do e óoiñ` ta` e ninée` niñ`⁻ lajalé` e sea` fi' jmigüí`.

³⁶ Jo doñí` ii` dsea` i jáng` yaang` fi' jaguó` i Jóo` Fidiée` do, joba' niliseeiñ` cøøng` cøo`⁻ dsea` do lata`; jo dsu` i dsea` i ja` iing` jáng` yaang` fi' jaguó` i Jóo` Fidiée` do, joba` ja` qui`⁻ jmii` fa` e niliseeiñ` cøøng` cøo`⁻ Fidiée` lata`, co` lí`⁻ lí` latab` niñíiñ` iihuí` eáang` e cuø` Fidiée` jaléng` i dsea` la`í`.

4

Mi~ cangíng` Jesúz fi` lí` se` Samaria

¹ Jo mi~ cangíng` lajo, lajee` e táam`bi Jesúz fi` lí` se` Judea, calilí`⁻ jaléng` dsea` Israel i líing` dsea` fariseo e fíng`gui dsea` nidsiquí` quiá'⁻ Jesúz e sáaiñ` jmii` laco`gui i dsea` i dsiquí` Juan i seáang` dsea` jmii` do.

² Jo dsu` e já`⁻, o` dseáng`⁻ Jesúz dsea` i seáang` dsea` jmii` do, co` dsea` quiá`⁻bre i jmoo` ta` lajo e júu^ siná'r` quiá`⁻ dsea` do.

3 Joba' mi~ caliñí Jesús lajíi'~ e í dsíi' i dsea` Israel i líng` dsea` fariseo do uii~ quiá'r~, joba' cagüi'í'bre coliing~ cío~ dsea` quiá'r~ fí~ li~ se~ Judea, jo can golíng~ tür fí~ li~ se~ Galilea.

4 Jo dseáng~ la guíim` 'né~ ngúiñ~ fí~ li~ se~ Samaria lajee~ e teáaiñ~ fí~ e ngolíiñ~ fí~ li~ se~ Galilea.

5 Jo lajob caguilíñ~ fí~ coo` fii` e née` dsíi` li~ se~ Samaria li~ sii` Sicar, fí~ quiá~ li~ róo` guóo~ uó~ quiá~ lii~ yúu~ Jacóo^ e cangúiñ~ fí~ jaguó~ i jóró~ i sii` Sé~ do lajíi~ malí~.

6 Jo fí~ job li~ líi` coo` too` e a~ eáang` li~ níing~ jmií~, jo fí~ job li~ calí~ ojmí~ quiá~ lii~ yúu~ Jacóo^. Jo níjaquiéeng` guieñib~ mi~ caguié~ Jesús coliing~ cío~ dsea` quiá'r~ e fí~ ojmí~ do, jo fí~ job cajmi'íng~ dsea` do co~ eáam` nífiñ~ e ngir~, jo dob caguár` cáang` e too` a~ jmií~ do.

7-8 Jo lajee~ jo i dsea` quiá'r~ do cangolíñ~ e cangoleáar` jalé~ e nidó'r~ e fí~ fii` Sicar do. Jo e fí~ ojmí~ dob caje` Jesús 'níia'r` lajee~ jo, jo co'ná~ lajob caguié~ jaang` dseamf~ i seeng` fí~ li~ se~ Samaria e fí~ ojmí~ do, joba' lalab casí~ Jesús i dseamf~ do:

—¿Já~ cuó~ jia~ jnea~ jmií~ dúu~?

9 Jo co~ jaléng` dsea` Israel dseáng~ ja` røø` seem`bre cío~ jaléng` dsea` i seeng` fí~ li~ se~ Samaria, joba' i dseamf~ do cañíir` quiá~ Jesús lala:

—¿Jial cuóøng` fo~ lajo? Co~ jaang` dsea` Israel líng` 'ná~, jo ja` litíng` 'ná~ fa` liing~ ee` mii~ na` jnea~, dsea` líi` naa` dsea` Samaria.

10 Joba' cañíitú Jesús quiá~ i dseamf~ do:

—Faco~ jia~ ní~ 'ná` jalé~ e guíu~ e iing~ Fidiée~ e cuó'r~ 'ná~, jogui~ faco~ ní~ cajo~ i~ jnea~ dsea` i mii~ i 'ná` jmií~, joba' faco~ lajo, 'nub` dsea` catíin~

e nimíi'~ jnea~ jmii` jóng, joba' jneab~ nicuóøø'ø 'nø`
e jmii` cõo'~ e cuø' e seeng` dsea` lata~.

¹¹ Joba' cañíi` i dseamf do quiá'~ Jesús jo casfr-
dsea` do lala:

—Fíi`i, jíi`i cõo` ja` quié` 'nø` cõo'~ e niguí` jmii` fí
dsíi` e too` la, jo dsíng`~ a'. Joba' je` cõo'~ niquín`~
e jmii` e fó' e nicuó`~ jnea~ do?

¹² Jo 'lìi` yáu`~ quií`i` Jacóo` caséer` e ojmí` la
quií`i`, co` fí` lab li` cacár` jmii` e jmáiñ` ta` cajo,
jogui lajobi jaléng` jór` cõo`~ gui jaléng` jó` núu` i
ca'eaiñ`, fí` lab li` ca'uø'r` jmii` e calíng` neiñ` do. Jo
su 'nø` i` o` e niing` gui` laco` i` dsea` i`?

¹³ Joba' cañíi`tu Jesús quiá'~ i dseamf do jo ca-
jíñ`~:

—Jaléng` dsea` i fí` jmii` e uøø` dsíi` e too` la
niguiáb`tu jmijmíñ` calé` catú`;

¹⁴ jo dsu` i dsea`gui i ni!fí` e jmii` e nicuóøøre do,
joba` jo`tóo` jmii` fa` e niguia`gui jmijmíñ` . Dsucó`
e jmii` jo líi` lafa` e contøøm` sea` jmii` fí` dsíi` tu'r`
cõo'~ e cuø` e seeiñ`, jo e jo líi` e contøøm` seeiñ`
cõøng` cõo`~ Fidiée` lata~.

¹⁵ Joba' cañíi`tu i dseamf do quiá'~ Jesús jo casfr-
dsea` do lala:

—Fíi`i, iim`baa nicuó`~ jnea~ e jmii` e fó` na e laco`
jo` niguia`gui jmijmíñ` o`gui 'né` gui fa` e gáa'a tí` la
e gaquiee` jmii`.

¹⁶ Joba` cajíng`~ Jesús casfr` i dseamf do:

—Guóng` cateá` jo güitee` dseañu`~ quí`~ jo
ñilíng`tu` fí` la.

¹⁷ Joba` cañíi` i dseamf do quiá'~ Jesús:

—Ja` cõo`~ o` dseáng`~ dseañu`~ quié`~ e.

Joba` cañíi`tu Jesús quiá'~ dsea` do:

—Jáb¹⁷ laco¹ cafée^{1~} na, dseam^f, e o¹ dseáng^{1~} dseañ^u¹ quií^{1~} i cój^{1~} lana;

¹⁸ dsaco¹ lamí[~] jéeng'gui¹ 'ñíing'gui¹ dseañ^u¹ i nicacúng^{1~} guóo¹ cój^{1~}, joba¹ i dseañ^u¹ i cój^{1~} na lana ja` líiñ[~] dseáng^{1~} dseañ^u¹ quií^{1~}.

¹⁹ Jo mít[~] tí[~] lí[~] canúu[~] i dseam^f do e cajíng^{1~} Jesú^s e júu[^] jo, joba¹ cañír[~] quiá^{1~} dsea[~] do lala:

—Fíi[~]i, lanab calilí^{1~}i e 'ná[~] lin[~] jaang[~] dsea[~] i fé[~] cuaiñ[~] quiá^{1~} Fidiée[~].

²⁰ Jo jaléng¹ 'líi[~] yáu[~] quií^{1~} ii¹, dsea[~] Samaria, quií^{1~} tñiñ[~] e jmiféiñ[~] Fidiée[~] fí[~] ni[~] e mó¹ la, jo dsu¹ jaléng¹gui¹ 'ná¹, dsea[~] Israel, fó¹'na¹ e jíi^{1~} fí[~] Jerusalén lí[~]'né[~] e nijmiféng¹naa¹ Fidiée[~].

²¹ Joba¹ cañíi¹tu¹ Jesú^s quiá^{1~} i dseam^f do jo cas^f¹-reiñ¹:

—Já¹ güilíin¹ júu[^] quié[~]e, dseam^f, e nijaquiéem[~] e nití[~] í¹ e 'ná[~] nililí¹na¹ e ja` né[~] nigüiliíng¹na¹ fí[~] e yá¹ mó¹ na e güijmiféng¹na¹ Tiquí¹ii¹ Fidiée[~], o¹gui¹ 'né[~] fa¹ e nigüiliíng¹na¹ cartí¹ Jerusalén cajo¹ e laco¹ güijmiféng¹na¹ dsea[~] do.

²² Co¹ 'ná¹, jaléng¹ dsea[~] Samaria, jíi^{1~} ja[~] cuíng¹na¹ i[~] i jmiféng¹na¹ do; jo dsu¹ jaléng¹ jnea^{1~}, dsea[~] líi¹naa¹ dsea[~] Israel, nicuím¹baa¹ i[~] i 'né[~] jmiféng¹naa¹ do, co¹ jee[~] jnea^{1~}, dsea[~] líi¹ii¹ dsea[~] Israel, job lí[~] caguíng¹ Fidiée[~] jaang[~] i nileáng[~] dsea[~] jee[~] jalé[~] dsee[~] quiá¹r[~].

²³ Jo catib¹ e í¹ jo, jo dseáng^{1~} lanab liy, e jaléng¹ dsea[~] i[~] dseáng^{1~} lajang^{1~} júu[^] i jmiféng¹ Tiquí¹ii¹ Fidiée[~] 'né[~] nijmér[~] dseáng^{1~} laco¹ si¹í¹ la'eáang[~] cój^{1~} Jmiguí¹ quiá^{1~} dsea[~] do, dsaco¹ dseáng^{1~} lajób iing[~] Tiquí¹ii¹ Fidiée[~] e nijmér[~] jaléng¹ dsea[~] i jmiféng¹ ír[~].

24 Dsaco' Fidiée' l̄iiñ' Jmiguí, joba' jaléng' dsea` i jmiféng' ír', 'né' nijmér' lajo la'eáang' cóo'~ Jmiguí quiáb'~ dsea` do dseáng'~ lacó' si'í~.

25 Joba' cañíi'tu i dseam' do quiá'~ Jesús jo ca-jíñ'~:

—Niñib' jnea~ e tí' li~ nijáab' i cajíng'~ Fidiée' i nisíñ' do i líng' Dsea` Jmáang' i nicá` nifi' quí~ii', joba' mi~ tí' li~ nigüéeng' dsea` do fí' la, fí' guib dsea` i ni'é'~ jnea'~ jalé'~ e jo.

26 Joba' cañíi'tu Jesús quiáiñ'~ do jo cajíñ'~:

—Dsea` íbi jnea~ i sing' síng' cóo'~ 'ná'~ lana.

27 Jo lajee' gui'nang'~ fé'~ Jesús e job, mi~ caguilíng' i dsea` quiá'r'~ do i cangolíng' e can-goleá~ e nidó'r', jo mi~ cangáiñ'~ Jesús e táang' dsea` do s̄iiñ' cóo'~ jaang' dseam', joba' eáam' cangogá` dsíir' mi~ cangár' lajo. Jo dsu' jíi'~ jaang' dsea` do ja` cateá` dsíir' fa' ee` nijming'~r' Jesús uii~ quiá'~ i dseam' i sing' do, osi e~ quiá'~ e s̄iiñ' do é.

28 Jo ng'~ jo, jo dob casée' i dseam' do e dsuu~ quiá'r'~ do e li~ si'í~ niguié'r' jmi'~ do, jo caquim'~ tur fí' jee~ fii'; jo mi~ caguiéñ'~ fí' jo, canaaiñ'~ guiar' júu~ jee~ jaléng' dsea` góor` jo sí'reiñ' lala:

29 —Má~aa', jo majmicuíng'naa' jaang' dseañu~ i nicamán~n i nicajmea' jnea~ júu~ quiá'~ jalé'ba' e nicajmé~e jeeng'gui, jo jangám~ íb' i dsea` i cajíng'~ Fidiée' i nisíñ' fí' jmi'~ la i líng' Dsea` Jmáang' i nicá` nifi' quí~ii'.

30 Jo mi~ canúu~ i dsea` góor` do e júu~ jo, dsifib' ca'uøøiñ` fí' jee~ fii` coliing' cóo'~ i dseam' do jo cangolíñ~ fí' li~ táang' Jesús.

31 Jo dsu' lajee^v ná^l-gui e niguilíñ^l- do fí' li^v táang' Jesús, i dsea` quiá^l- Jesús do casír^v dsea` do jo cajíñ^l:

—Já^v co^l' jia^v í^l?, Tifa^v?

32 Joba^v dsea` do cañíir^v lala:

—Seab^v coo e jíe^vgui e 'né^l nidóø^lø e jíi^v 'ná^l ja^v ní^lna' jial lí^v.

33 Jo mí^v tí' li^v canúu^l i dsea` quiá'r^v do e jo, joba^v canaaaiñ^v síiñ^v lajee^v la'ó^v yaaiñ^v jo jmíng^l rúiñ^l:

—Jangám^v song liing^v ii^v nijaca^v e nicagó'r^v.

34 Joba^v cañíi^v Jesús quiá^l i dsea` quiá'r^v do jo casír^v reiñ^l:

—'Né^l nijmee^v e lajíi^v e iing^v i dsea` i casíng^v jnea^v do, jogui e nijmité^v e lajíi^v ta^v e cangíin^vn quiá^l dsea` do, joba^v e job e lí^v lafa^v mí^v gó^lø ii^v e litaan^vn guiu^v.

35 Jo dsu' ná^l fó^vna' lala: "Né^l bi quiúung^vgui si^v e nicuó^v lajíi^v e cangojnea^v do"; jo dsu' jnea^vgui fíi^v i 'ná^l e 'né^l cá^lna' cuente e lajíi^v e sijnea^v do nicalineáang^v, joba^v nicuó^v li^v jóng e nícatib^v í^v e nisitíing^v.

36 Dsuco^v i dsea` i jmóo^v ta^v e sitíing^v lajíi^v e roo^v do, joba^v ím^vbre lajíi^v e catíiñ^v quiá^l e ta^v e jmóo^v do. Co^v jalé^v e roo^v e sitíiñ^v do lí^v laco^v jaléng^v dsea` i liseeng^v cøøng^v cóo^v Fidiée^v lata^v. Jo co^v lajob lí^v, joba^v i dsea` i jni^v do cóo^vgui i dsea` i sitíing^v do, røøb^v nili^viaang^v dsíir^v lajíi^v tú^v íiñ^v do mí^v caroo^v e cajnír^v do.

37 Co^v e jáb^l dseáng^v lajíi^v e júu^v róo^v e fé^v lala, "I jiém^v i dsea` i jni^v do, jogui i jiém^vbi i nisitíi^v mí^v niró^v."

38 Jo jneab^v dsea` casíin^vn 'ná^l e cagusitíing^vna' lajíi^v e caroo^v do e jíi^v 'ná^l ja^v caquie^vna' ta^v quiá^l

jial cangojnea~ jalé" e jo, co' i jiém" i dsea` i cajmée` ta~ jo, jogui 'náb" dsea` i nicali'óøng` lajíi"~ ta~ e cajmée` i dsea` í.

39 Jo i fíim` dsea` i seeng` e fíi` Sicar do jáb"- calíiñ" júu^ quiá"- Jesús la'eáang` cóo"~ júu^ e cajmée` i dseamí` do ie~ mi~ cajíiñ" lala: "I dseañu" do nicajmea'bre jnea~ júu^ quiá"- jalé"ba' e nicajmé"e jeéng'gui."

40 Jo mi~ tí li~ caguilíng" i dsea` góo` i dseamí` samaritana do fí` li~ táang` Jesús, joba' camír` jmi'ee` fa' nijé"bi dsea` do cóo"~ ír. Joba' lajób cajmée` dsea`do, caje'bre cóoiñ"~ do lajee` tú~ jmi~,

41 jo i fíim`bí i dsea` í cajáng" yaaiñ" fí` jaguó`Jesús mi~ canúur` lajíi"~ júu^ e fé` dsea` do.

42 Jo lalab casí"~ i dsea`do i dseamí` dsea`góor` do:
—Jo lana dseáng"~ lajang"~ júu^ nijá"- líi`naa' júu^ quiá"- i dsea` na, co' dseáng"~ nicaná`baa' yee~naa' jial líi` júu^ quiá'r", jo o' jíi"~ e júu^ e cajmée"~ 'ná` jnea"~ do. Joba' níne~baa' jogui nita~bi dsí`naa' cajo e dsea` íb` i láang` dsea` jmigüi` jee~ jalé" dsee~ quiáiñ".

Mi~ cajmi'leáang` Jesús jaang` sìming"jiuung"

43 Jo mi~ cangí` e tú~ jmi~ e caje' Jesús cóo"~ i dsea` do, cagüi'í`bre e fí` guóo"~ uó"~ li~ se` Samaria do jo ca'íb`túr fí` e ngóor` fí` li~ se` Galilea.

44 Dsaco' líi` laco'gui jíi"~ júu^ e tìing` Jesús, e jíi"~ jaang` dsea` i fé` cuaiñ"~ quiá"- Fidiée` fa' jmi'gó` dsea` góor` ír.

45 Jo dsu` mi~ caguiéng" Jesús fí` góor` fí` li~ se` Galilea, jalém" i dsea` i seeng` fí` jo guiáb` ca'íñ" dsea` do, co' jaléng" i dsea` í cangoliim`bre fí`

Jerusalén e cat^f jmii[~] Pascua, jogui cangá⁻bre jalé["]
e quíi[!] jmii[~] e cajmée[~] Jesús ie[~] jo.

⁴⁶ Jo lajee[~] jo caquim[']tu Jesús fí['] e fí['] e sii[~] Caná
do e née['] li['] se['] Galilea e fí['] li['] cajmée[~] e ca'uíng[~]
jmíi[^] míi[^] huiing[~] jói[^] e jmii[~] do. Jo fí['] job niseeng[~]
jaang[~] dsea[~] nu'luu[~] quiá^{'-} jaang[~] dseata[~] dsea[~]
féng[!], jo dsea[~] i['] niseeng[~] jaang[~] siming[~] jiuung[~]
quiá'r⁻ i['] niráang[~] dsée[~] fí['] e fí['] e sii[~] Capernaum.

⁴⁷ Joba' mi['] tí['] li['] caliñí[~] dsea[~] do e nitáang[~] Jesús
e fí['] fí['] jo e jaiñ[!] fí['] li['] se['] Judea, joba' cangó⁻bre
fí['] li['] táang[~] dsea[~] do, jo camír['] dsea[~] do jmíi'ee[~] fa['] e
nidséiñ^{'-} do fí['] quiá'r⁻ e nidsijmi'leáaiñ[^] i['] siming[~]
jiuung[~] quiá'r⁻ do, co['] ráaiñ[!] do e tí['] li['] niójum⁻bre.

⁴⁸ Joba' cañíi[~] Jesús quiá^{'-} i['] dsea[~] do jo cajíñ^{'-}:
—'Nú['] ja['] já^{'-} nilíim[']bi['] fíng song ja['] nimó[^]na['] jalé["]
li['] e quíi^{!~} i['] jmii[~] jmoo'o.

⁴⁹ Joba' cañíi[']tu i['] dsea[~] nu'luu[~] do quiá^{'-} Jesús jo
casí'r⁻ dsea[~] do:

—Fíi[']i, fa['] jgiée[~] o['] e guó[^]ba['] lajminá[~] fí['] quié⁻e
nú[']gui e niójum[~] i['] jiuung[~] quié⁻e do.

⁵⁰ Joba' lalab cañíi[~] Jesús quiá^{'-} i['] dseañu[~] do jo
casí^{'-}reíñ^{!:}

—Quíing[!]tu fí['] quií^{!-}, co['] nica'láam[~] jóo^{!"}.

Joba' lajob cajmée[~] i['] dseañu[~] do, caquim[']tu['] fí[']
quiá'r⁻, co['] jáb^{'-} caliñí[~] lajíi^{!~} júu[~] e casí^{'-} Jesús ír['].

⁵¹ Jo lajee[~] iuuiñ[~] fí['] e ngaiñ[!] fí['] quiá^{'-}bre mí[']
cajíñ[!] guiá['] fí['] i['] dsea[~] l'éeng[!] quiá'r⁻ i['] jalíng[~] fí['] jo,
jo lalab cajíng[!] dsea[~] do mí['] cajíñ^{!:}

—Nica'láam[~] jóo^{!"}.

⁵² Jo mí['] canúu[~] i['] dsea[~] do e júu[~] jo, joba'
cajming[!]reíñ[!] do e['] í['] dseáng[!] e ca'láang[~] i['] jóor[']
do.

Joba' lalab cañíi[~] i['] dsea[~] l'éeng[!] do quiá'r⁻:

—Lado guiée⁻ la ii⁻ cōo` e ca'lóob⁻ caguá⁻ iu⁻ guíñ[~] jo ca'láam⁻bre.

⁵³ Jo mi[~] canúu⁻ i tiquiá[~] i jiuung[~] do e júu[~] jo, joba['] dseáng[~] calilí[']r[~] e dseáng[~] e í[~] job mi[~] casí[~] Jesús ír[~] e nica'láam⁻ jóor[.] Joba['] i dsea['] do coliing[~] cōo[~] jaléng[~] dsea['] sináu[~] quiá'r[~] cajám[~] yaaiñ[~] fí jaguo['] Jesús ie[~] jo.

⁵⁴ Jo cōo[~] e nab cat['] tú⁻ e li[~] e quíí[~] Jesús jmíí[~] e cajmearer['] ie[~] mi[~] caquing[~]tur fí li[~] se[~] Galilea e jaiñ[~] fí li[~] se[~] Judea.

5

Mi[~] cajmi'leáang⁻ Jesús jaang['] dsea['] i caang[~] tii⁻

¹ Jo mi[~] cang[']gui lajo, mi[~] cat[']tu í[~] e jmoo['] dsea['] Israel jmíí[~] fí Jerusalén, joba['] fí job caquing[~]tu Jesús e ngotíñ[~] e jmíí[~] jo.

² Jo ie[~] jo, e fí dsíí['] iá['] cuu[~] e si[~] lacúng[~] Jerusalén do, quiéeng['] cōo['] o'ná[~] fí li[~] ngíing[~] jaléng[~] jo'se[~] jiuung[~] i tíng['] dsea['] Israel jngaiñ[~] mi[~] tí jmíí[~]. Jo quiá[~] e o'ná[~] do silíí['] cōo['] li[~] a[~] jmíí[~] e fe[~] eáang[~] e sii['] Betzata cōo[~] jmíí['] hebreo. Jo e fí 'ni[~] e li[~] a[~] jmíí[~] do quiéeng['] 'ñia[~] ni'náu[']jiu,

³ jo fí job seeng['] fíng[~] dsea['] dsée[~] e lí[~] doñí[~] ee[~] jmohuíí['] liñí[~]; do i tiuung[~], dogui i jlúu[~], dogui i caang[~] tii⁻ i teng[~] ni[~] uó[~]. Jo jaléng[~] i sijeeñ[~] e nijó[~] e jmíí['] do.

⁴ Co['] fé[~] dsea['] e seab['] mi[~] jgáang['] jaang['] ángel fí dsíí['] e jmíí['] do, joba['] nijób[~] e jmíí['] do mi[~] nijgiáang['] fí; jo mi[~] calf['] jo, i dsea['] la'uui[~] i ni'lí fí dsíí['] e jmíí['] do, joba['] ni'leáam⁻bre jóng lí[~] doñí[~] ee[~] jmohuíí['] liñí[~].

⁵ Jo jee[~] jaléng[~] i dsea['] dsée[~] do niquiéeng['] jaang['] dseañu[~] i nidsée[~] lajíí[~] ningóo['] guigui['] dsíí jñiá[~] jii[~].

6 Jo mi~ caguié~ Jesús fí~ jo, cangáiñ~ i dseañu~ i dsée~ do e dob ráaiñ~ jogui caliñir~ e lajíi~ liñ~ba' nidsée~ i dsea` do, joba' cajmingi~rein~ do jo casf~rein~:

—¿lin~ e ni'leáan~ lajíi~ jmohuñ~ lin~?

7 Joba' cañíi~ i dsea` dsée~ do quiá~ Jesús lala:

—Fíi~i, ja~ ii~ seeng` fa~ ii~ nijmicóo~ jnea~ e ni'ú~u fí~ dsíi~ e jmiñ~ do mi~ cangf~ e nijó~, jo co~ lacoo~ ya~ mi~ iin~n ni'ú~u fí~ jo, dsea` jiém~ dsijéeng~ quié~e.

8 Joba' cañíi~ Jesús quiá~ i dsea` do:

—Ráan~, jo see~ e 'ma` li~ dsíin~ na jo guóng~.

9 Jo dsifí~ lanab ca'láang~ i dseañu~ do, jo cacó~bre e 'ma` li~ dsíiñ~ do, jo canaaín~ ngí~bre jóng. Jo ie~ jo dseáng~ cangotíing` jmiñ~ e jmi'íng~ dsea` Israel.

10 Joba' mi~ cangá~ i dsea` quié~ nifi~ quiá~ dsea` Israel e ni'quié~ i dsea` ca'láang~ do e 'ma` li~ dsíiñ~ do, joba` lalab casf~r~ dsea` do:

—Jmíi~ e jmi'ím~ dsea` lana, joba` ja` cuóøng` fa~ e co~ e 'ma` na.

11 Jo dsu~ lalab cañíi~ i dsea` i lamí~ dsée~ do quiá~ i dsea` góor` dsea` Israel i casf~ ír` lajo:

—Jo i dsea` i cajmi'lée~ quié~e do casf~r~ jnea~ lala: “Ráan~, jo see~ e 'ma` li~ dsíin~ na jo guóng~.”

12 Joba` cajmingi~tu i dsea` Israel do i dseañu~ do jo cajíñ~:

—¿gui i dsea` i casf~ 'nu~ e nicó~ e 'ma` li~ dsíin~ do jogui e niguón~?

13 Jo dsu~ i dseañu~ do jíi~ ja` ñir~ i~ i cajmi'léaang~ ír` do, co~ ladsifib` cango'íing'tu Jesús jee~ i dsea` fíing` i siseáng~ do ie~ jo.

14 Jo mi~ cangí~ jo, dob cadséng`tu Jesús i dsea` i cajmi'leáaiñ~ do fí~ dsíí~ sináu^ guá`~ fé` e si` fí~ Jerusalén jo lalab casí`rein` do:

—Janú~, lana nica'láam~ba'lajíi`~ jmohuú` e lami~ lin~, jo jie~ mi` ee~tu` dsee` calé` catú~, dsuco` fинг song cajmee`tu` lajo, joba` huíng`guib nidsijéé` quíi`~ jóng.

15 Jo ngí~ jo, cangób~ i dseañu` i lamí~ dsée`~ do e cangojmea'r` júu` jaléng` i dsea` i quie` nifí~ quiá`~ dsea` Israel e Jesús sii` i dsea` i cajmi'leáang~ ír` do.

16 Joba` jaléng` i dsea` Israel do ningir` náiñ`~ Jesús e laco` njimeáiñ`~ dsea` do ga` uíi`~ e cajmée` dsea` do e jo`ñia` ie~ jmiíi`~ e jmilíng` jaléng` dsea` góor` dsea` Israel.

17 Jo dsu` Jesús lalab casí`r` jaléng` i dsea` do:

—Tiquié`e ja` mi` catár` jíi`~ cateá` ta~ quiá`r~, jogui lajob jmoo` jnea` cajo.

18 Jo mi` canúu` jaléng` i dsea` i quie` nifí~ quiá`~ dsea` Israel do e cajíng`~ Jesús lajo, joba` eáang`guib ca`f` dsíir` e njngáiñ`~ dsea` do, co` o` jíi`~ e cajmi'leáaiñ~ i dsea` dsée`~ do 'ñia` ie~ jmiíi`~ e jmilíng`~ dsea` góor` dsea` Israel, co` lajob cajo` fé`r` e røøb` líiñ` cóo`~ Fidiée` mi` fé`r` e Fidiéeb` dsea` líing` Tiquiá`r`.

Ja`jmoo`i Jóo`Fidiée`i camíng` do la tiiñ`'ñia'r`

19 Jo co` niñib` Jesús jial í` dsíí` i dsea` do, joba` lalab casí`r` dsea` do:

—E laba` jmitaa` óo`na`, e jíi`~ coo` cuøøng` lí` jmee` jnea` la tiiñ`'ñia'a, jnea` dsea` líin`n i Jóo` Fidiée` camíng`~, co` dseáng`~ lajíi`~ e móo`o e jmoo` Tiquí`ii`, lajíi`~ e joba` e jmoo`o cajo. Co`jalé`~ e móo` jnea` e jmoo` Tiquí`ii`, joba` e job jmoo`o cajo.

20 Co' Tiquí^ii' eáam' 'neáaiñ` jnea~, jogui e'bre jnea~ jalé" ejmóor'; jogui ni'é" bir jnea~ cajo jalé" e niing~gui e laco' nidsi'gó' óo' 'nú" eáang'gui.

21 Co' lí^ laco' jmoo` Tiquí^ii' e jmijí^túr jaléng" líi^ jogui e cuør' e niliseeng^tuiñ', joba' lajobi jnea~, dsea` líin'n Jóor', lajob jmoo`o cóo' jaléng" dsea` i iin^n jmee~ cóo'~ lajo.

22 Jo Tiquí^ii' ja` quidsir' í^ quiá"~ jíi^~ jaang` dsea` uíi^~ dsee~ quiáiñ~, co' jneab~ dsea` nicangíin`n quiá'r~ e ta~ jo e catíin~n njmee~e lajo.

23 Jo cajmée` Tiquí^ii' lajo e lí^ laco' lajiing` dsea` njimi'gór` jnea~ lí^ laco'gui jmi'gó` dsea` ír'. Dsaco' i dsea` i ja` jmi'gó` jnea~, dsea` líin'n Jóo` Fidiée~, joba' lajob cajo ja` jmi'gór` Tiquí^ii', dsea` i casíing` jnea~ fí jmigüí la.

24 Jo e laba' jmitaa^ óo'na', e doñi' ii` dsea` i já~ líing` júu^ quié~e jogui náu'r~ júu^ quiá"~ i dsea` i casíng` jnea~ fí jmigüí la, joba' jaléng` dsea` fí niñíim`bre e seeiñ` cøøng` cóo'~ Fidiée` lata~ jo ja` nidsilíiñ` fí lí~ 'lí'; co' líi^ lafa' lamí~ sijúum`bre, jo dsu' lana líi^ lafa' nicají^túr la'eáang` cóo'~ Fidiée`.

25 Jogui dseáng" jmita~baa óo'na' e tí` lí~ nitib` í^ jo dseáng" lanab liy e jaléng` dsea` i lafa' líing~uíi^~ jalé" dsee~ quiá'r~ ninúr~ júu^ quié~e, dsea` líin'n Jóo` Fidiée~; jogui jaléng` dsea` i ni'íng` e júu^ jo, niliseem`bre la'eáang` cóo'~ jnea~.

26 Jo lí^ laco' Tiquí^ii' Fidiée` 'ñia'b're dsea` cuør' e seeng` dsea`, joba' lajob cajo dsea` íbing` i nicacuø' jnea~, dsea` líin'n Jóor', e laco' 'ñiá'baa dsea` cuøøø`dsea` e seeiñ`.

27 Jogui nicacuø'bir jnea~ e oo~ ta~ e niquidssii~í^ quiá"~ jaléng` dsea` jmigüí uii~ quiá"~ jalé" dsee~

quiáiñ^, co' jneab~ dsea` cagá^-a fí' ñiffí^- e líin'n jaang` dsea` jmigüí^.

²⁸ Jo ja` güidsigá` óo'na' quiá^- jalé^ e fí^-i 'ná^ la, co' niguiéeb' jmii^ mí^ jaléng^ dsea` i ni'líing^ ninúr^- júu^ quié^-e

²⁹ jo ni'uóíñ^- fí' dsíí^ ée` quiá'r^-. Jo ie~ jo jaléng^ i dsea` i ca'ée` jmang^- e guia^- nijí^tur e laco' niliseeiñ` cøøng` cøo^ Fidiéé~, jo dsu' jaléng^ i dsea` i cajmée` jalé^ e ja` dseeng nijí^tur e lí^ laco' ni'íñ^ iihuí^.

Jie^ fí' lí` jáa' fí' quiá^- Jesús cøo^ jalé^ e jmóor`

³⁰ Jo fí^-túu' 'ná^ e jíí^ cøo^ cuóøng` lí` jmeé~ jnea~ la ñii^- 'ñiá^a. Co' jnea~ mí^ quidsii^- í^ quiá^- jaléng^ dsea`, e jo jmoo'o laco' ta~ quiú^ Tiquí^ii^ Fidiéeb^, jogui dseáng^- røøb` jalé^ e jmoo'o do cajo_. Jo ja` jmoo'o la tiín^- 'ñiá^a jalé^ e jo, co' lajíí^ e iing^ Tiquí^baa' e jmoo'o, co' dsea` íb` i casíing` jnea~ fí' jmigüí^ la.

³¹ Jo faco' jnea~ fá^a juguiá^- cuaiñ~ quié^- e 'ñiá^a, joba' ja` e quiíng^ jíí^ cøo^ e júu^ do fí' quiní^ 'ná^ jóng.

³² Jo dsu' seem` jaang`gui i fé^ guia^- uií^ quié^-e, jogui tab~ dsii^- e jalé^ e júu^ do quiim' fí' quiní^ 'ná^.

³³ Jo 'náb^ dsea` casíng`na' dsea` i cangojmingíí^ i Juan i seáang` dsea` jmii^ do i^ dseáng^- jnea~, jo tab~ dsii^- e jmang^- júu^ jáb^- dseáng^- fé^ i Juan do.

³⁴ Jo dsu' jnea~ ja` 'neán^-n dsea` jiéng^ i njmé^- júu^ uií^ quié^-e i^ dsea` líing^ jnea~; jo fá^a e júu^ la e lí^ laco' 'ná^ nilí^na' leáng`na' jee^ jalé^ dsee^- quií^na'!

³⁵ 'Jo jalé^ júu^ e caguia' i Juan do lí^ laco' cajlíí^ quíí^ e coo^ e laco' e' dsea` fí'; jo 'ná^ lajee^ cateá'ba'

cajmi'iáang' óo'na! cōo'~ jalé" e júu^ e caguiá' i Juan do.

³⁶ *Jogui jalé" e jmóo` jnea~ do eáang'gui cuø' li~ j~ jnea~, jo eáang'gui b niing~ laco' e júu^ e cajíng" i Juan do uii~ quié~ e; co' lajíi"~ e jmóo` jnea~, ta~ job e cacuø' Tiquí~ ii' Fidiée` jnea~ e nijmee~ e. Jo jalé" e jmóo'o do cuø' li~ e Tiquí~ ii' Fidiéeb` dsea` casíñ` jnea~ fí jmigüí la.*

³⁷ *Jo i Tiquí~ ii' do, dsea` íb` i fé" juguiá~ uii~ quié~ e. Jo dsu' 'ná' ja` mí' canáa~ na! júu^ quiá'r~ o'gui mí' cañíing'na're cajo,*

³⁸ *o'gui seeng`na! e jmití~ na! júu^ quiá"~ dsea` do, co' ja` mí' calíing"~ na! jnea~ dsea` casíñ` fí jmigüí la.*

³⁹ *Jogui 'ná' dseáng"~ tá"~ camí~ júub~ jmitíing`na! e fé" fí ni~ ji` quiá"~ Fidiée~, co' sijeeng`na! e fa' lajøb niliñí~ na! jial cuøøng` e seeng`na! cøøng` cōo'~ dsea` do lata~; jo dsu' jalé" e júu^ do lajíi"~ uii~ quié~ baa e fé".*

⁴⁰ *Jo dsu' 'ná' ja` iing~ na! fa' nijáang"~ yaang~ na! fí` jaguóo`o e laco' niliseeng`na! cøøng` cōo'~ Fidiée`.*

⁴¹ *'Jo fíi~ guíi 'ná', ja` e líi~ quié~ jnea~ jial líi~ jalé" e fé" dsea` jmigüí uii~ quié~ e,*

⁴² *dsu' nicuím` jnea~ 'ná' guiá~ jial líing`na!, jo niñi`baa guiá~ e ja` 'neáang`na! Fidiée`.*

⁴³ *Jo jnea~ cagá~ a fí` jmigüí la cuaiñ~ quiá"~ Tiquié~ e, jo dsu' 'ná' ja` íng"~ na! jnea~. Jogui faco' jaang`gui dsea` i nijáa' i ja` ii` seeng` i sfi` quiá'r~, jo dsu' ni'íim`~ ba' i dsea` i.*

⁴⁴ *Jo ¿jial já"~ nilíing` 'ná' júu^ quié~ e fíng song lico' jmiféng` rúnge~ na! lajee` la'ó" yaang~ na! jo dsu' ja` jmi'goo`na! 'ñia" Fidiée` dsea` fé'r` guiá~ uii~ quií~ na'?*

45 Jo ja` fí óo'na' e jnea~ ni'náin~n 'ná' fí quini`
Tiquié`e, co' líi` yáu`~ quií`na' i sii` Moi~ dsea`
ca'náin` 'ná' cójó` júu` quiú` ta~ e cajme'r` do, jo íb`
i sijeeng` 'ná' i nijmicójó` quií`na'.

46 Cofa' 'ná' já` calíng`na' lajíi`~ júu` e cajme`
i Moi~ do ffí ni` jí` quiá'r` , joba' lajob já` líng`na'
jnea~ cajo, co' e fí ni` júu` jo cuain` quié`baa e fé`.

47 Jo song 'ná' ja` já` líng`na' e júu` e cajme` fí,
joba' ejial cuóøng e já` nilíng`na' lajíi`~ júu` e fí` i
'ná' jóng?

Jo lanab jíi`~ líi` júu` quiá`- Jesús e casí'r` dsea` i
quié` nifí` quiá`- dsea` Israel ie~ jo.

6

Mi~ cahéng` Jesúus 'niá` mil dseañu`

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

1 Jo mi~ cangí` jo, coo` jmíi` cangó` Jesúus lí`~ lí`
'ngóo`~ e guiéé` e sii` Galilea do, jogui siibí cajo
Tiberias.

2 Jo fíim` dsea` ngolíiñ` fí lí` ngóo` dsea` do, dsaco`
jéeng`gui nicangár` jalé` e lí` e quií`~ dsea` do jmíi`
e jmóor` mi` jmi`leáaiñ` jaléng` dsea` dsée`~.

3 Jo mi` caguié` Jesúus colíing` cójó`~ dsea` quiá'r`
fí lí`~ lí` 'ngóo`~ e guiéé` do, jo cangolíiñ` fí coo` yá`~
mó`, jo mi` caguiliíñ` fí jo, dob caguár` colíing`
cójoiñ`~ do.

4 Jo nijaquiéeng` jmíi` Pascua ie~ jo e quií`~ tíing`
dsea` Israel e jmóor` fí Jerusalén.

5 Jo lajee` guing` Jesúus e fí yá`~ mó` do, cangár` e
i fíing` dsea` níjalíng` fí lí` guiiñ~, joba` lalab casí'r`
jaang` lajee` i dsea` quiá'r` do i sii` Lii` jo cajíñ`:
—Jie` fí nidsileá`aa`jalé` e nidó`~ i dsea` 'leáang`

i nícagüilíng` la lana?

6 Dsu' cajíng'~ Jesús e jo e lí'^ laco' niliñir' e~ njíng'~ i Lii~ do cuaiñ~ quiá'~ e jo, co' niñíbre guiá~ 'ñia'r' quiá'~ jial nijmér~ cuaiñ~ quiá'~ e do.

7 Jo lalab cañíi` Lii~ e casí'r~ Jesús:
—Nañí fa' nili'léel~ cabøø~ iñí'^ e nidsé~ lají` cuu~ e 'léeng'~ dsea` lajee` guiáng~ si', dsu' ja` nilím'bí quiá'~ lajiing` i dsea` na e nitíñ~ jmá'~ capí'^ la-jaang` lajaaiñ`.

8 Jo mi~ canúu~ e júu^ jo i dsea` jaang`gui quiá'~ Jesús i sii` Dí~, i líing` rúng` Tú^ Simón, joba' lalab casí'r~ Jesús:

9 —Lab sing' jaang` jiuung~ i quié' 'ñia` iñí'^ e líi' cóo'~ mí'^ cebada cóo'~gui gáng~ 'ñu` i nicuñng`, jo dsu' e la ja` jié` lí~ nidsibó` jee~ i dsea` fíing` na.

10 Joba' cañí'tu Jesús quiá'~ i dsea` quiá'r~ do jo cajíñ'~:

—Síi`~go' jaléng` i dsea` na güi'né'r` lí~ nigüeár` lajaang` lajaaiñ`.

Jo e fí' mó` jo ia` sea` nuu` rø`, joba' fí' job caguá` jaléng` i dsea` do, jo jee~ i dsea` do quiíng` jié` ja` 'ñia` mil dseañu`.

11 Jo mí~ cangí` jo, ca'lím` Jesús e iñí'^ e se`~ i jiuung~ do jo cacuø'r` gui'máang` Fidiée`; jo mí~ cangí` jo, canaañiñ` jmóor` guiée` jee` jaléng` i dsea` i caseáng` do ie` jo. Jo lajob cajo cajméer` cóo'~ i 'ñu` do, cajmée`bre guiée` jee` jaléng` i dsea` do car` jié` jíi`~ iiñ`~ do.

12 Joba' mí~ tí` lí~ calitaang~ i dsea` do guiá~, lalab cajíng'~ Jesús casí'r~ i dsea` quiá'r~ do:

—Sitíi`na` jalé` 'ná'^ e caseáng`gui na, jo tea`na` líing`, co' jíi`~ ca'ná`~ ja` 'né` nidsitøng`.

13 Joba' lajob cajmée` i dsea` do, casitíim`bre jalé` e 'ná'^ e caseáng`gui do quiá`~ lají` 'ñia` e iñí`~

cebada do, jo guitu' 'matá^gui caróng⁻ cóo![~] e 'ná![~] e caseáng⁻ do.

¹⁴ Jo mi[~] tí li[~] cangá⁻ i dsea` fíng['] do e li[~] e quíi![~] Jesús jmíi[~] e cajmér['] do, joba['] canaaiñ['] sáiñ['] lajee['] yaaiñ[~] jo fé'r[:]

—I nab dseáng['] dsea` i cajíng['] Fidiée['] i nisíñ['] fí jmigüí['] la i nifé![~] cuaiñ[~] quiá'r⁻.

¹⁵ Jo niñib['] Jesús e i dsea` i fíng['] do iiñ[~] nitóø[']bre fr['] la'úung['] e laco['] nicár['] nifí quiáiñ['] do, joba['] cajmi'nám[']tu 'ñia'r['] jee[~] i dsea` do, jo cajgóor['] calé['] catú⁻ cartí['] yú![~] e mó['] do e laco['] niliúng['] 'ñia'r['].

*Mi[~] cangi' Jesús fí ni[~] jmíi[']
(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)*

¹⁶ Jo mi[~] tí li[~] jaquiéeng['] e ni^{!'} náu[~] e jmíi[~] do, i dsea` quiá![~] Jesús do catísíim[']bre fí li[~] née['] e guiée['] do.

¹⁷ Jo mi[~] caguilíñ['] fí 'ni['] e guiée['] do, cangotáam[']bre fí dsíí['] coo['] móó['], jo canaaiñ['] cua'lbre e guiée['] do e teáaiñ['] fí ngolíñ['] fí Capernaum. Jo coob['] mi[~] ca'lí['] náu[~], jo dsu['] Jesús ja['] mí['] cajím[']bi rúiñ['] cóo![~] i dsea` quiá'r⁻ do.

¹⁸ Jo lajee['] ngolíng['] i dsea` quiá![~] Jesús do e teáaiñ['] fí dsíí['] e móó['] do, jo coo['] canaang['] e ii['] guí['] e teá['] eáang['], joba['] canaang['] e róo['] jmíi['].

¹⁹ Jo lajee['] ningolíñ['] e fí ni[~] jmíi['] do tíib'jiu la 'ñia['] osi jñáu[~] kilómetro, jo coo['] cangám[']bre Jesús e ni[']jaquiéeng['] dsea` do fí quiá![~] e móó['] do e ni[']jaiñ['] ngír['] fí ni[~] jmíi[']. Jo mi[~] cangáng['] i dsea` do Jesús e jang['] dsea` do ngír['] fí ni[~] jmíi['], joba['] cajá['] e 'gó[']bre.

²⁰ Joba['] dsifi['] lanab cajíng['] Jesús casí'r⁻ i dsea` do lala:

—Jneab['] la, jo ja['] fóøng[']na[!]

21 Jō ī dsea` quiá'r̄ do e iáang` dsíi'bre ca'iñiñ` dsea` do fí̄ dsíi` e móo' lī teáaiñiñ` do; jō dsu' lajee` job e jíiñ` ja` lī lanab catíiñ` lajaléiñ` do fí̄ uó̄ quiú̄ e fí̄ lī sifíñ` nitfiñ` do.

Mī canaang` ī dsea` fíing` do 'náiñ' Jesús

22 Jō mī cajneá` e jmiiñ` jō, jaléng` dsea` ī sījeeng` Jesús líñ` lí̄ 'ngóo` cataang` e guiée` do calilí'r̄ e jaléng` ī dsea` quiá`- Jesús do nicangolím`bre coo`- e móo` coo` 'ñia` e sī` do jéeng`gui, jō dsu' Jesús ja` mī cangaiñ` coo`- ī dsea` quiá'r̄ do.

23 Jō lajee` job caguilíing` jiéng`gui dsea` ī teáang` dsíi` móo` ī jalíing` fí̄ coo` fí̄` e sii` Tiberias, jō caguilíiñ` fí̄ guóo`- uó̄ quiú̄ quiá`- fí̄ lī cagó`- ī dsea` ī fíing` do mī cangf̄ e cacuó` Fí̄`naa' Jesús gui'máang` Fidiée`.

24 Joba' mī tí̄ lí̄ calilí` ī dsea` fíing` do e jō seeng` Jesús fí̄ do ō'gui ī dsea` quiá'r̄ do, joba' cajgóo`-bre fí̄ dsíi` coo` móo`, jō cangolíiñ` cango'néem`-bre dsea` do fí̄ Capernaum.

Jesús láiñ` laco` e iñí` e cuó` e seeng` dsea` lata`

25 Jō mī tí̄ lī caguilíing` ī dsea` fíing` do fí̄ líñ` lí̄ 'ngóo` cataang` e guiée` do, joba' fí̄ job cajíñ` Jesús jō lalab cajming`r̄ dsea` do:

—Tifa', ¿lī cañing`- 'ná` fí̄ la?

26 Joba' cañíi` Jesús quiá`- jaléng` ī dsea` do jō cajíñ`-:

—E laba' jmitaa^ óo'na` e 'ná` 'náng`tu` jnea~ lana, dsuco` lado guiée` caquié`na` car` caróm`ba`, jō dsu` ja` 'náng`na` jnea~ uiing~ quiá`- e nicangáng`na` e~ guóng` jalé`- e lī e quíñ`-ī jmiiñ` e nicajmé`-e do.

27 Joba' fíi^-i 'ná^ ja` jmiquíng^li óo'na' cuaiñ~ quiá^- jalé^ e gø^ dsea` e ja` huøø^ ee~, co^ 'ná^ lí^ lí^ 'né^ e guing~ óo'na' cuaiñ~ quiá^- jalé^ e taang~ dsea` e sea` contøøng^, co^ e joba' e cuø^ e seeng^ dsea` cøøng^ cøo^ Fidiée^ lata^. Jo e joba' nicuøø^ jnea~ jaléng^ dsea`, jnea~ dsea` gáa'a fí^ ñiff^- e lír'n jaang` dsea` jmigüi^, co^ ta^ joba' casíng^ Tiquí^ii^ Fidiée^ jnea~ fí^ jmigüi^ la.

28 Joba' cajming^ i dsea` do Jesús, jo casí^r^- dsea` do lala:

—¿E^ 'né^ nijmó^ jnea^ e lacó^ niliti^ jalé^ e iing^ Fidiée^ e nijmó^oo^?

29 Joba' lalab cañí^ Jesús quiá^- dsea` do:

—E lab e iing^ Fidiée^ e 'né^ nijmee^na^, e ni^iing^na^ jnea^, dsea` i casíñ^ fí^ jmigüi^ la.

30 Joba' cañí^tu i dsea` do quiá^- Jesús, jo casí^r^- dsea` do lala:

—Jogui^ 'ná^, ¿e^ li^ e quí^ jmí^ cuøøng^ lí^ jmée^ quí^naa^ la e lacó^ já^ nilí^naa^ júu^ quí^-, jogui^ ¿e^ jalé^ jmoo^ 'ná^?

31 Co^ lalab júu^ sea` quiá^- 'lí^ dsea` áang^ qui^-ii^ e cangí^ni^ e cagó^r^ iñí^ e sii^ maná lajee^ cangir^ fí^ ni^ guóo^ uó^ quiú^ malí^gui lí^ lacó^gui la fé^ fí^ ni^ jí^ quiá^- Fidiée^ li^ fé^: "Jo Fidiée^ dsea` cacuø^ jaléng^ i^ dsea` do iñí^ e cagó^r^ e jáa^ fí^ ñiff^-."

32 Joba' lalab cañí^ Jesús quiá^- i^ dsea` do jo cajíñ^-:

—E laba^ iin^ n jmítaa^ óo'na^, e o^ Moi^ i^ cacuø^ i^ dsea` áang^ qui^-na^ do e iñí^ e cajalí^ fí^ ñiff^- do, dsuco^ 'ñiab^ Tiquié^ e Fidiée^ dsea` cuø^r^ e iñí^ e já^- e jáa^ fí^ ñiff^- do.

33 Dsuco' jnea~, dsea` gáa'a fí' ñiff~, líin'n laco' e iñí'~ e cuø' Tiquí'ii' Fidiéé` do e laco' liseeng` dsea` cøøng` cóo'r~ lata~.

34 Joba' i dsea` do camí'r' Jesús lala jo cajíñ'~:
—Fí'i, cuóø' jnea~^ contøøng~ e iñí'~ jo.

35 Joba' casí'~ Jesús jaléng` i dsea` do jo cajíñ'~:
—Jneab~ dsea` líin'n e iñí'~ e cuø' e seeng` dsea` lata~; jogui i dsea` i já'~ líing` júu^ quié~e jogui nicajáng` yaaiñ~ fí' jaguóo'o, joba' jo` tóo` jmii~ fa' niguiá`gui jmi'aaiñ~ o'gui jmijmiiñ~.

36 Jogui lí~ laco' jíi'~ e nicafíi~i 'ná', nañí' fa' nicañiim'ba' jnea~, dsu' ja' já'~ líim'bí' jnea~.

37 Jo jaléng` dsea` i nicacuøng` Fidiéé` jnea~, joba' jaléng` dsea` í im'bre jnea~; jogui jaléng` i dsea` í ni'lím'~baare cajo.

38 Co' jnea~ ja` cagá~a fí' ñiff~ e cagajmée`e lajíi'~ e iin~n 'ñiá'a, co' cagá~a e lí~ laco' cagajmée`e lajíi'~ e iing~ Tiquié~e e njmee~baa, co' ib` dsea` i casíing` jnea~ fí' jmigüí~ la.

39 Jo i dsea` i casíing` jnea~ fí' jmigüí~ la iiñ~ e ja` ni'líng~ jíi'~ camíng` i dsea` i nicacuøiñ` jnea~ do, co' lí~ lí~ iiñ~ e njmee~e e nijí'tur mi~ tí~ lí~ jo.

40 Co' lajíi'~ e iing~ Tiquié~e Fidiéé` jaléng` dsea` i jáng` yaang~ fí' jaguóo'o jogui já'~ líiñ` júu^ quié~e, jnea~ dsea` líin'n Jóo' Fidiéé~, joba' iing~ Fidiéé` 'ñia'r` e jaléng` i dsea` í niñiim'bre e niliseeiñ` cøøng` cóo'r~ lata~; jogui jnea~ njmee~e e nijí'tur mi~ tí~ lí~ nití~ í` lajo.

41 Jo mi~ tí~ lí~ canúu~ i dsea` Israel do e júu^ quiá'~ Jesús do, joba' canaaiñ` éeiñ` dsea` do lajee` la'ó` yaaiñ~, co' dsea` do fé'r` e í`bre dsea` líiñ` e iñí'~ e cajgó~ fí' ñiff~.

42 *Joba' canaaiñ` sí` rúiñ` lala:*

—*Jo ¿su o' i Jesús labi i líng' i jóo' Sé` do? Co` jneaa~aa' cuíim`baa' i~ niquiá'r^ jogui i~ tiquiá'r^, jo ja` ne~naa' jialí' fé'r` e jáar' fí` ñiffí`.*

43 *Jo mi~ canúu` Jesús e júu` jo, joba' casíl`rein` do lala:*

—*Túu`na' e éeng`na' jnea~.*

44 *Jo fí` i 'ná` e jíil` jaang` dsea` cuóong` lí` jáng` 'ñia'r` fí` jaguóo`o fing song Tiquí`ii` Fidiée` i casíng` jnea~ fí` jmigüí` la ja` nijajéeng` i dsea` í` fí` quinii`; jogui jneab` dsea` nijmée` e e nijí`tu jaléng` i dsea` í` mi~ tí` lí` jo.*

45 *Jo lalab fé` fí` ni~ ji` quiá` Fidiée` e cajme` i dsea` i café` cuaiñ` quiá'r` malíi`gui eáang` ie~ lami~ cajín` lala: "Fidiéeb` dsea` ni'é'r` lajaang` lajaang` dsea`." *Joba' jaléng` dsea` i ninú` júu` quiá` Tiquí`ii` do jogui nilitíiñ` guiá` quiá` dsea` do, joba' cío` jneab` nijatáaiñ` jóng.**

46 *'Jo dsu' ofa' fá'a e seeng` dsea` i nicangáng` Tiquí`ii`, co` lajíil` jnea~bing` i nicangáng` dsea` do, jo íb` dsea` i casíng` jnea~ fí` jmigüí` la.*

47 *Jo e laba' jmitaa` óo'na' e jaléng` dsea` i já` líng` júu` quié`e, joba' cøøng` liseeiñ` cío` Fidiée` lata~.*

48 *'Jo dseáng` jneab` líin`n e iñí` e cuø` e seeng` dsea` lata~.*

49 *Jo jaléng` líi` yáa` quíi` 'ná` cagó`bre e iñí` e sii` maná do ie~ lami~ cangir` fí` ni~ guóo` uó` quiú` do, jo dsu` nañí` fa` cagó`r` e jo co` cajúm`bre mi~ catí` í` quiá'r`;*

50 *jo dsu` jnea~gui fá'a quiá` e iñí` e jáa` fí` ñiffí` do, co` ii` dsea` i ni'íng` e nidó` e jo, joba` ja` tóo` jmíi` fa` nijúuiñ`.*

51 Jogui co' jneab~ dsea` líin'n e iñí'^ e nicajá^- fi' ñiffí^- e laco' cuø' e seeng` dsea` lata~, joba' doñí' ii` dsea` i ni'íng" e nidø'^- e iñí'^ jo, joba' dseáng^- lata~ niliseeiñ` cøøng` cõo`^ Fidiée^. Jo e iñí'^ jo líi' ngúu' táam'baa, co' e joba' nijáa`^a e laco' cøøng` niliseeng` dsea` cõo`^ Fidiée^ lata~.

52 Jo mi~ ti' li~ canúu^- i dsea` Israel do e júu^ jo, joba' canaaïn` tíng` júu^ quiá'r^- lajee^ la'ó^ yaaiñ~ uii~ quiá'^- Jesús, jo jmingí^ rúiñ^ lala:

—Jo ñjial cuóøng` e i dseañu^ na nicuór^- ngúu' táiñ^ e lafa' niquiee~naa'?

53 Joba' cañíitü Jesús quiá'^ i dsea` do jo casí^ reiñ^:

—Dseáng^- e laba' jmitaa^ óo'na', e song 'ná'^ ja` ni'íng`^na' jnea~ laco'gui mi~ jmitaang` yaang~na' guiú^- cõo`^ e iñí'^ do, o'gui ni'u'^na' jmi'øøn^, jnea~ dsea` cagá^-a fi' ñiffí^- e líin'n jaang` dsea` jmigüi^, joba' ja` quíí'^ jmií^ jóng e nilí^na' e niliseeng`na' cøøng` cõo`^ Fidiée^ lata~.

54 Co' i dsea` i íng` jnea~ líi^ laco'gui mi~ jmitaang` yaaiñ~ guiú^- jogui í'r` jmi'øøn^, joba' dsea` íb` i niñíng` e niliseeiñ` cøøng` cõo`^ Fidiée^ lata~; jogui jneab~ nijmee~e e nijí^tú jaléng" í' mi~ nití^ í^ lajo.

55 Dsacó' mi~ íng` dsea` jnea~, líi' cõo` e gó^ dsea` e laniing^- íng` ta~ quiá'r^, jogui e jmi'øøn^ do, líi' cõo` e í^ dsea` e laniim^- cajo.

56 Co' i dsea` i íng` jnea~ líi^ laco'gui mi~ jmitaang` yaang` dsea` guiú^- jogui í^ jmi'øøn^ do, joba' cøøm` niliseeiñ` cõo`^ jnea~, jogui lajobi jnea~ cajo cøøm` niliseen` cõo`^ ír`.

57 'Jo Tiquí^ii' Fidiée^ i casíing` jnea~ fi' jmigüi^ la contøøm^- seeiñ^, jogui la'eáang` í'ba' seeng` jnea~ cajo; jogui lajobi jaléng" i dsea` i íng` jnea~ laco'gui

mi~ jmitaang~ yaaiñ~ guiá~, dseáng'~ contøøm~ niliseeiñ` la'eáang' cój~ jnea~.

⁵⁸ Jo fá'a e júu^ na cuaiñ~ quiá'~ e iñí^ e cajgó~ fí~ ñiff~, co' e iñí^ la ja` lí^ lacó' e iñí^ e sií^ maná do e cagó^ 'lí^ yáu^~ quí~na' lajee^ cangir' fí~ ni~ guóo^ uó~ quiú~, co' nañí fa' cagó^bre e jo, jo dsu' cajúm~bre mi~ catf í^ quiá'r~; dsu' jaléng^ i^ dsea` í^ ing^ jnea~ lacó'gui mi~ jmitaang~ yaaiñ~ guiá~ cój~ e iñí^ do, joba' dseáng'~ latab~ niliseeiñ` cøøng~ cój~ Fidiée`.

⁵⁹ Jo lanab jíi^~ lí^ júu^ quiá'~ Jesús e ca'e'r' jaléng^ dsea` í^ caseáng' e fí~ sináu^ guá~ quiá'~ dsea` Israel e si' fí~ Capernaum.

Seem`dsea`íja`íng`júu^quiá'~ Dsea`Jmáang`

⁶⁰ Joba' mi~ tí^ lí^ canúu~ i^ dsea` do lajíi^~ e cajíng^~ Jesús do, i^ fíim' jaléng^ i^ dsea` do i^ lamí^ ngí^ cój~ r~ do cajíñ~ lala:

—Dsíng'~ huíng' e ni'íng'~ naa' lajíi^~ e júu^ e fé'r~ na, jo ja` lí^ dsí`naa' e seeng` dsea` í^ já~ nilíng` lajíi^~ júu^ quiá'r~.

⁶¹ Jo co' niñib' Jesús lajíi^~ e ée' i^ dsea` do quiá'r~, joba' cajming' r~ dsea` do lala:

—¿Su 'ní^ máam' 'ná^ e júu^ quié~ e la?

⁶² ¿E~ ni'l^~ áa'na' fing song nimáang~na' jnea~ e niníng^túu fí~ lí^ lamí^ guin~n fí~ ñiff~, jnea~ dsea` cagá~ a fí~ jo e líin'n jaang` dsea` jmigüí~?

⁶³ Jo e Jmiguí~ quiá'~ Fidiéeb~ e cuø~ e seeng` dsea` lata~, jo dsu' ja` quí^~ dsea` jmigüí~ jmíi^ fa' e níjmér~ e niliseeng` dsea` lata~; jogui jalé~ júu^ e nícafíi^~i 'ná^ na lí^ la'eáang' cój~ Jmiguí~ quiá'~ Fidiée~, jogui cajo cuø~ e liseeng` dsea` lata~.

64 Jo dsa' seem` 'ná' i ja` mí' ca'ím'bí júu^ quié^-e latí^ lana.

Jo cajíng^- Jesús lajo co' ní^bre guiá^- latí mí^ uiing^ i^ jaléng^ i^ dsea` do i^ dseáng^- ja` ni'íng^ ír^, jogui i^ i^ njáñg^ ír^ fí^ jaguo^ jaléng^ dsea` cóøng^- e quiá^- e njúuiñ^-.

65 Jogui lalab cajíng^- guir:

—Jo uíl^ e lajob líi^, joba' nicafíi^- i^ 'ná' e jíi^~ jaang^ dsea` cuóøng^ lí^ jáng^ 'ñia'r^ fí^ jaguo^o song ja` njajéeng^ Tiquí^ii^ Fidiée^ ír^ fí^ quinii^-.

66 Jo latí ie^ job, i^ fíi^m^ dsea` i^ lamí^ ngí^ cóøl^ Jesús catiúum^-bre dsea` do, jo caquium`bre e ngir^ cóøl^ dsea` do.

67 Jo co' calilíb^ Jesús e jo, joba' cajming^r^- i^ dsea` guitúung^ quiá'r^- do jo cajíñ^-:

—Jo ¿su la quié^ 'náb^ iing^na' njimi^naang^ yaang^na' quié^-e cajo?

68 Joba' cañíi^ Tú^ Simón quiá^- Jesús jo cajíñ^-:

—Fí^naa', dseáng^- ja^ dsí^baa' e nidsítáang^naa' cóøl^ dsea` jiéng^, co' jíi^~ 'náb^ dsea` cuø^ júu^ quiá^- jial seeng^ dsea` cóøng^ cóøl^ Fidiée^ lata^.

69 Joba' jnea'^, nicajáang^~ yee^naa' fí^ jaguo^, co' dseáng^- nitab^ dsí^naa' e 'náb^ lin^ dsea` i^ casíing^ Fidiée^ fí^ jmigüi^ la e lin^ dsea` güeang^ quiá'r^-.

70 Joba' lalab cañíi^ Jesús quiá^- i^ dsea` quiá'r^- do:

—Jneab^ dsea` nicaguíin^~n 'ná' e nilíng^na' dsea` guitúung^ quié^-e, jo dsa' jee^ 'náb^ quiujeáang^ jaang^ i^ nilíng^ dsea` quiá^- fíi^ i^ líng^~.

71 Jo mí^ cajíng^- Jesús lajo, café'r^ dsa' e éeiñ^ i^ Judas i^ líng^ joo^ Simón Iscariote, jo ja` e líi^ e i^ Judas do quíim^bir jee^ i^ dsea` guitúung^ do, dsa' dsea` fíbing^ i^ njáñg^ Jesús fí^ quini^ dsea` cóøng^~ e quiá^- e njúuiñ^-.

7

Jí`gui jaléng` rúng` Jesúus ja` já`- láiñ` júu` quiá`- dsea` do

1 Jo mi` cang`gui lajo, dob ngí` Jesúus fí` jalé` fí` e téé` li` se` Galilea e jmóor` lajíi` ta~ sinú`r`. Jo ie` jo ja` iiñ` dsér` fí` li` se` Judea, co` jaléng` dsea` góor` dsea` Israel i teáang` níff` i seeng` fí` jo 'náiñ` dsea` do e iiñ` njingám`-breiñ`!

2 Dsú` ie` jo niijaquiéeng` jmíi` quiá`- dsea` Israel e qui`- tñiñ` jmo'r` 'náu` má`- 'ma` e lacó` jmiguiéng` dsíir` jial mi` cangir` fí` ni` guóo`- uó` quiá` malíi`gui eáang`,

3 joba` lalab cajíng`- jaléng` i rúng` Jesúus do jo casí`-reiñ`:

—Ja` guiing` já`- fí` la, jo fí` li` se` Judeab guó`-, jo lajoba` jaléng` dsea` i tí` dsíi` núu` júu` quií`- i seeng` fí` jo njóor` jalé` e quií` jmíi` jmo`-

4 Co` mi` jaang` dsea` iiñ` e nilicuí`gui dsea` quiá`r`, joba` fí` li` jóor` dseab` 'né` jmér` jalé` e jmóor` do. Jo co` 'ná` jmo` jalé` e dsigá` dsíi` dsea`, joba` fí` quini` dsea` fí`m` 'né` jmé` jalé` e jo.

5 Jo fé`r` lajo co` jí`gui jaléng` i rúng` Jesúus do ja` já`- láiñ` júu` quiá`- dsea` do.

6 Jo lalab cañí` Jesúus quiá`- i rúiñ` do jo cajíñ`:

—Ja`gui mi` catí` í` quié`- e e njmjijnéeng` 'ñiá`a fí` quini` fí`ng` dsea`, jo dsú` quií` 'ná` doñí` ee` jmíi`b` cuóøng` lí` güiliíng`-na` jié` fí` li` iing`-na`!

7 Jo fí`-i` 'ná` e ja` ee` uiing` sea` quiá`- jaléng` dsea` jiéng` e nilí` 'ní` núiñ`- 'ná`, jogui dsú` jnea`gui contøøm` 'ní` njing` dsea`, co` jnea` jmoo`o e liñí` dsea` røø` uii` quiá`- jalé` e ga` e jmóor`.

8 Joba' fíi^-i 'ná^ e cuóom` lí güilíng^-na' e jmíi^ jo, jo dsu^ ja` lí^ nii^ jnea^ lajminá^, co^ nabí ja` mí^ catí^ i^ quié^ e nijmee^ e lajo.

9 Jo lanab casí^ Jesú^s i rúiñ^ do, jo dob cajer^ fí^ lí^ se^ Galilea, jo i rúiñ^ do cangolíim^bre fí^ lí^ tí^ jmíi^.

Mi^ cangotíng^ Jesú^s jmíi^ quiá^-'ná^'má'^'ma^ fí^ Jerusalén

10 Jo mí^ cangí^ e cangolíng^ i rúng^ Jesú^s do fí^ lí^ catí^ jmíi^, joguiba^ cangó^ Jesú^s fí^ jo, jo ja` fíing^ dsea^ i ngolíng^ cóo^r^, co^ ja` iiñ^ dsér^ fí^ jo jee^ dsea^ fíing^.

11 Jo lajee^ tí^ e jmíi^ do, jaléng^ dsea^ quié^ nífi^ quiá^-' dsea^ Israel ngí^r^ ta^ 'náng^ Jesú^s, jo siiñ^ lajee^ la'ó^ yaaiñ^ jo fé^r^ lala:

—¿Jie^ fí^ iuung^ i dseañu^ do?

12 Jo eáam^ siiñ^ jaléng^ i dsea^ Israel i siseáng^ do cuaiñ^ quiá^-' jalé^ e jmoo^ Jesú^s. Jo jee^ do quiéeng^ i liing^ dsea^ i fé^ lala: “Jaang^ dseañu^ i guiúm^ liiñ^ do”; jogui^ jee^ dobi^ quiéeng^ dsea^ i fé^ cajo: “I dseañu^ i ja^ dseeng^ éer^, jogui^ lico^ ngí^r^ ta^ jmigóong^ jaléng^ dseab^.”

13 Jo jee^ jaléng^ i dsea^ do jíi^ jaaiñ^ teá^ dsíir^ nifé^r^ uii^ quiá^-' Jesú^s, co^ 'gó^bre fíng ee^ cajmée^ i dsea^ Israel i quié^ nífi^ do quiá^r^ song canúur^ jalé^ e siiñ^ do.

14 Jo ningóó^ guíáam^ e jmíi^ do mí^ caguié^ Jesú^s fí^ dsíir^ sináu^ guá^-' fé^ quiá^-' dsea^ góor^ dsea^ Israel e si^' fí^ Jerusalén, jo mífíng^ canaaiñ^ e^bre dsea^ mí^ caguiér^ fí^ jo.

15 Jo eáam^ dsigá^ dsíir^ i dsea^ quié^ nífi^ quiá^-' dsea^ Israel do e núur^ jalé^ jíu^ 'goo^ e guia^ dsea^ do, jo lalab siiñ^ lajee^ yaaiñ^ jo fé^r^:

—Jial jmóo` i dseaña^ na e tiiiñ` ngáiñ` júu^ quiá`- Fidiée` , jo ja` ne`ee` fa` jié` li~ nícajmitiiiñ`?

16 Joba` lalab cañíi` Jesús quiá`- i dsea` do:

—O dseáng` júu^ quié`-e lajíi`- e ée`-e 'ná` la, co` e júu^ la jáa` quiá`- i dsea` i casíng` jnea~ fí jmigüí` lab.

17 Jo doñí` ii` dsea` i guia` dsí` e njimtitir` laco` la iing` Fidiée` , joba` dsea` íbing` i niñí` su jáa` quiá`- Fidiée` jalé` e ee`- do osi lí`^ fá`a e la tiin`- 'niá`baa é.

18 Dsaco` i dsea` i fé` la tiing` 'niá` jmóor` lajo e lí`^ laco` njimiféng` dsea` íbre; jo dsa` i dsea` i jmi`úung` e njimiféñ` i dsea` i casíi` quiá`r` do, joba` i dsea` i jmang`- júu^ jáb`- quier`, jo jíi`- jaang` ja` ii` cuóøng` lí` cuó`- dsee` ír` , co` ja` dsee` sea` quiá`r` .

19 Jo cajíng`-gui Jesús:

—Jo e já`- e Moi`bing` cacuø`'ná` e júu^ quiá` ta~ quiá`- Fidiée` do, jo dsa` jíi`- jaang` 'ná` ja` jmití`na` e júu^ jo. Jo ejialí` e iing`na` njingáng`na` jnea~?

20 Jo mi` canúu`- i dsea` do lajo, joba` cañíir` quiá`- Jesús jo cajíñ`-:

—Il'lim`- jéé` quií`-ná`! Co` jnea`- ja` í` dsí`naa` fa` e njingáng`naa`'ná`.

21 Joba` cañíi`tu` Jesús quiá`- i dsea` do jo casí`-reíñ`:

—Mí` 'noo` dsigá`bi áa`'ná` cój`- lajíi`- e cajmé`-e do 'niá` ie` jmi`íng`naa` , jneaa`aa` dsea` lí`-íi` dsea` Israel.

22 Jo ie` malíi`-gui do Moi` caquiá`r` ta~ e nitó`-coo` e li~ fí` ngúu` táang` lajíi`- yúu` siñuu` lí`^ laco` quií`- tiing`naa` , jo dsa` e jo o`jíi`- quiá`- Moi` jáa` , co` jáa` tí` quiá`- 'lii`- yúu`- ba` ; jogui 'ná` tóo`ba` e li~ do fí` ngúu` táang` jiuung` siñuu` quií`-na` mi` catí`

í" quiá'r" lajo, jo ja` e líí' quíí" na' nañí' fa' 'ñia' ie~ jmiíí" e jmi'íng'naa'.

²³ Jogui song 'ná" tóó'na' e lí~ do quiá'" jiuung~ siñuuu" quíí"na' dseáng'" 'ñia' ie~ mi~ jmiíí" e jmi'íng' jneaa~aa', dsea` Israel, co' dseáng'" ie~ jmiíí" jo catíí" e nijmé'na', jo jmoo`na' lajo e líí" laco' nijmití'na' e júu^ quiá'" ta~ quiá'" Moi~, joba' lana ja` e uiing~ sea` quíí"na' e jmiiguíng' yaang~na' cóo'" jnea~ uíí'" e cajmi'leáan`n i dseañu" do 'ñia' ie~ jmiíí" e jmi'íng'naa'.

²⁴ Joba' fíí" i 'ná", ja` cuó'"na' dsee~ jaang` dsea` quiá'" lajíí" e í' óo'na' e jmooor', co' 'né" jang'" jmitá" óo'na' dseáng'" røøb` su dseeng` osi ja` dseeng` é lajíí" e jmoo` i dsea` í, jo lajoguiba' cuóøng` e niíí"na' í" røø`.

Mi~ cajíng'" Jesúsjie~ fí~ dseáng'" lí~ jáar'

²⁵ Jo mi~ canúu~ i liing~ dsea` i neáang' fí~ Jerusalén do júu^ quiá'" Jesúsjie~, joba' canaaíñ` jmingí'" rúiñ" jo jíñ":

—Jo ¿su o' i dseañu" nabí i ngí' dsea` 'náiñ" e quiá'" njngáng'" neiñ"?

²⁶ Jo jíí" jaang` dsea` ja` i jnííng' quiá'r", co' dob siñ" guiar júu^ quiá'" Fidiéé` jee~ dsea`. Jo jangám~ í' dsíí" jaléng" dsea` i quie' nifí' qui"ii' e dseáng'" já'"ba' e dsea` dob i Dsea` Jmáang~ i sijeeng~naa' i nicá` nifí' qui"ii'.

²⁷ Jo jneaa~guíí" ne`baa' røø` jie~ fí~ lí~ jáa' i dseañu" na, jo dsu' mi~ nitíí" í" e nijáa' i dsea` i sijeeng~naa' do, jíí" jaang` dsea` ñir' jie~ fí~ lí~ nijáa' dsea` do.

28 Jo mí~ tí~ li~ canúu~ Jesús lajíi^{l~} e síng` i dsea` do lajee` e iuuiñ~ e'r` dsea` fí~ sínáu~ guá^{l~} fé^{l~} e si^{l~} fí~ Jerusalén, joba^{l~} cañíir` teá` jo cajíñ^{l~}:

—E já^{l~} e nicuím`ba^{l~} jnea~, jogui níñí^{l~}bi^{l~} jie~ fí~ lí~ gáa'a. Jo dsu^{l~} jnea~ ja` cagá^{l~}a fí~ la e la níi^{l~} 'níá^{l~}a, co^{l~} cagá^{l~}baa dsu^{l~} júu~ e síná^{l~}u quiá^{l~} i lajang^{l~} do e jíi^{l~} 'ná^{l~} ja` cuíng`na^{l~} fí~.

29 Jo dsu^{l~} jnea~ cuím`baare guiá^{l~}, co^{l~} cuaiñ~ quiá^{l~}bre e cagá^{l~}a fí~ jmigüí^{l~} la, jogui dsea` íbing^{l~} i casíng`jnea~ cajo.

30 Jo mí~ canúu~ jaléng^{l~} i dsea` Israel do júu~ quiá^{l~} Jesús, joba^{l~} lamí~ iiñ~ nisám`bre dsea` do, jo dsu^{l~} ja` calí^{l~}r^{l~} fa^{l~} cajmér` lajo, co^{l~} ja` mí~ catí^{l~} í^{l~} quiá^{l~} dsea` do fa^{l~} e nidsingíiñ~ lajo.

31 Jo lajee` jaléng^{l~} i dsea` i teáang^{l~} núu~ júu~ quiá^{l~} Jesús do, fíim` i dsea` í^{l~} já^{l~} calíñ~ júu~ quiá^{l~} dsea` do ie~ jo, jo lalab siiñ`:

—Mi~ nigüéeng^{l~} i Dsea` Jmáang^{l~} i sijeeng`naa^{l~} i nicá` nifí^{l~} quií^{l~}ii^{l~}, ja` lí^{l~} dsí^{l~}naa^{l~} e njmér` jmigui^{l~}gui jalé^{l~} e li~ e quií^{l~}r^{l~} jmíi^{l~} laco^{l~}gui la jmoo^{l~} i dseañu^{l~} la lana.

Mi~ cajmée`dsea`quijí`jialnisáin`Jesús

32 Jo mí~ canúu~ dsea` Israel i líng` dsea` fariseo lajíi^{l~} e síng` dsea` uií^{l~} quiá^{l~} Jesús, joba^{l~} jaléng^{l~} i dsea` í^{l~} cóo^{l~}gui jaléng^{l~} fíi^{l~} quiá^{l~} jmidsea` casíñ~ jaang^{l~} gáang^{l~} íi^{l~} quiá^{l~} guá^{l~} e laco^{l~} nidsiséeiñ~ Jesús e fí~ lí~ iuung^{l~} dsea` do.

33 Jo co^{l~} níñib^{l~} Jesús e~ í^{l~} dsíí^{l~} i dsea` do, joba^{l~} cajíñ^{l~} casí^{l~}r^{l~} jaléng^{l~} i dsea` teáang^{l~} do ie~ jo:

—Ja` huóø^{l~} eáang^{l~} nitaang^{l~} jnea~ cóo^{l~} 'ná^{l~} fí~ la, jo mí~ ningí^{l~} jo, niním^{l~}túu^{l~} cóo^{l~} i casíng`jnea~ e cagá^{l~}a fí~ jmigüí^{l~} la.

34 Jo ie~ jo, fíim' 'ná' ni'nang'^na' jnea~ jo dsa' jo` niguiéng'na' jnea~, co' ja` qui`- jmií~ e nigüiliing`na' fí lí~ ninín'^n.

35 Jo mi~ canúu~ i dsea` i quie` nifí` quiá!- dsea` Israel e jo, jo ladsifi` lanab canaaíñ` e jmíng`- rúiñ` lala jo fé'r`:

—Jie~ fí lí~ nidséng`- i dseañh` na e jo` qui`- jmií~ fa` e niguiéng`naa're? Jo jangám` song nidsér` fí guóo`- uó` lí~ huíi` fí lí~ neáang` jaléng` dsea` góo`naa` dsea` Israel e nidsi'ée'r` jaléng` dsea` i ja` líng` dsea` góo`naa` i neáang` fí jo.

36 Jo ñe~ guóng` mi~ fé` i dseañh` na e ni'náng` dsea` ír` jo dsa' ja` ii` niguié` quiá'r`, jogui e ja` cuóong` ii` nidsilíng` fí lí~ niguiéñ` do?

Jo lanab casíng` i dsea` quie` nifí` quiá!- dsea` Israel do ie~ jo.

Jial líi` mi~ íng` dsea` Jmiguí` quiá!- Fidiéé`

37 Jo 'ñia` ie~ ngoo` cadséng` jmií~ e jmoo` dsea` Israel ie~ jo, jo dseáng`- ie~ jmií~ job e í dsíir` e niing`gui lajeee` ejmíi` ejmóor`do. Jo ie~ job casíng` 'ñia` Jesúz fí` quini` jaléng` dsea` jo café'r` teá` jo cajíñ`:

—Song ii` 'ná` lí`na` e jmijmíing`na`, joba` nilíng`na` fí lí~ sín`n la, jo nilí`ba` jmií` e u`na`!

38 Jo lí` lacó`gui la fé` Fidiéé` fí` ni` ji` quiá!- lí` fé'r` lala: “Jo mi~ já`- líng` dsea` júu` quié`e, jo e jo lí` lafa` niniíng` jmií` fí` dsíir`; jo e jo cuó` e lisseeíñ` cøøng` cóo` Fidiéé` lata~.”

39 Jo cajíng`- Jesúz lana uíi` quiá!- Jmiguí` quiá!- Fidiéé` e ni'íng` jaléng` dsea` i njá`- líng` júu` quiá'r`. Jo dsa` e Jmiguí` do ja` mi` cagüeá` jee` ír`,

co' ja` mí' casám'bí Jesús e nidséiñ' fí' li~ cajár~ fí' níffi~ e ni'uíng~tur dsea` laniing~.

Mí~ ca'naang`jaléng`dsea`quiá'~rúiñ`uii~Jesús

40 Jo mí~ canúu~ i dsea` do júu~ quiá'~ Jesús, jo i liing~ i dsea` í canaaíñ` sfiin` lala:

—Dseáng~ i dseañ~ lab i sijeeng~naa' i nisíng~ Fidiée~ i nífé~ cuaiñ~ quiá'r~.

41 Jogui i liing~gui i dsea` do fé'r`:

—I lab Dsea` Jmáang~ i sijeeng~naa' do i nicá` níffi' qui~ii'.

Jo dsu' i liing~guiiñ' do fé'r`:

—U~, o' Dsea` Jmáang~ i na, co' ja` cuóøng` e dsea` í níjaár` e lhiin` jaang` dsea` i seeng` fí' li~ se~ Galilea.

42 Co' lalab fé` Fidiée~ fí' ni~ ji~ quiá'r~ e dseáng~'néb~ e Dsea` Jmáang~ lhiin` dsea` siju~ dseata~ Daví~, jogui 'né~ e niníiñ' fí' Belén e fí' li~ calí~ góo` dseata~ Daví~.

43 Jo lajob jaléng~ i dsea` do ca'naam`bre quiá'~ rúiñ' uíi~ Jesús.

44 Jo lajee~ i dsea` í seem`biñ' do i lamí~ iing~ nitóø` Jesús e nijníiñ` dsea` do, jo dsu' ja` calí~r` fa' cajméer` lajo.

Jaléng`dsea`i quie' nif' quiá'~dsea` Israel ja`íñ`Jesús

45 Jo mí~ caguillíng'tu i fi~ quiá'~ guá'~ i casíng` dsea` Israel i líng` dsea` fariseo do i lamí~ sií~ nisáng` Jesús do, jo i dsea` fariseo do coliing~ cóo'~ jaléng` fui~ jmidsea` cajming`r` dsea` do jo cajíñ`:

—Jiali~ ja`catee~na're?

46 Joba` cañíi` i fi~ do quiáiñ` do lala:

—Jíi~ jaang` dsea` ja` mí' calicuíng`naa' i fé` jlo`~ laco'~ fé` i dsea` do.

47 Joba' lalab cañíi` i dsea` Israel i líng` dsea` fariseo do quiá`- i fi`- do:

—Jo ¿su la quie` 'náb` cajo nicaligóng na! júu^ quiá'r^-?

48 Co! jíi`- jaang` dsea` quie` nifí quí`-ii` o'gui dsea` Israel i líng` dsea` fariseo caguaang` gui fa' já`- nicalíñ` júu^ quiá`- i dsea` do.

49 Jo dsu` i dsea` i la 'ná` i ja` cuí` júu^ quiu` ta~ quiá`- dsea` Israel, fi` li` lib` catíng` na! quiá`- Fidiée`.

50 Jo mi` canúu` i Nicodemo do, jaang` dsea` Israel i líng` dsea` fariseo i cangó` cango'ee` Jesús coo` née`-, joba' dsea` i lalab cañíir` quiá`- dsea` do:

51 —Lí` laco'gui la fé` fi` ni` jí` quiá`- júu^ quiu` ta~ qui`-ii`, e ja` cuóong` nicuóø`naa` dsee` jaang` dsea` e jíi`- ja` mi` cane` ee` røø` jalé` e jmóor` do, su guiu` osi ja` dseeng` é.

52 Joba' lalab cañíi` i dsea` do quiá`- Nicodemo:
—Jo ¿su dsea` Galileab líng` 'nø` cajo? Jo jmíná`- jmitíng` júu^ quiá`- Fidiée` , jo lajoba' nilíñí`- e jíi`- jaang` dsea` i fé` cuaiñ` quiá`- Fidiée` ja` mi` cajáar` fi` li` se` Galilea.

53 Jo mi` cangí` jo, lajaléng` i dsea` do caquiíñ`- cangoliíñ` fi` quiá'r^-.

8

Jaang` dseam` i catáng` i iuung` ta~ 'léé'

1 Jo mi` cangí` e cangoliíng` jaléng` i dsea` do, ca'ib` Jesús fi` e cangór` fi` coo` yá` mó` e sii` Olivos.

2 Jo mi` cajneá` e jmíi` coo`gui do, joba` caquim`-tur fi` guá`- fé` e si` fi` Jerusalén, jo mi` caguiéíñ`- fi` jo, fíim` dsea` i cangoquieeng` fi` li`

siñ'', joba' caguár` lana jo mifíing` canaaiñ` e'bre i dsea` do júu^ quiá'' Fidiéé`.

3 Jo lajee`` e guiing~ Jesús e e'r' i dsea` do, caguilíing` coo` tú` míing'' dsea` Israel i líing` dsea` fariseo colíing~ cóo'' tifa'' quiá'' júu^ quiá'' ta'' quiá'' dsea` Israel, jo jéeiñ` jaang` dseamí i nínicatóøin'' i iuung` ta~ 'léé' cóo'' jaang` dseañu'' i o' quiá'r''. Jo mi` caguilíin'' fí` jo, dob casíñ` i dseamí do jee~ i dsea` i teáang` do ie~ jo,

4 jo lalab casí'r` Jesús:

—Tifa'', i dseamí la nícatóøng'' naa're lajee`` e guiáang'' iuuiñ`` ta~ 'léé' cóo'' jaang` dseañu'' i o' quiá'r''.

5 Jo fí` ni~ júu^ quiá'' ta~ e cajme'' Moi~ fé`` e jaléng`` i dseamí i jmoo` lajo 'né`` niquiúng'' dsea` ír` cuub`` cartí` níjúuiñ``. Jogui 'ná`, ¿jial fó''?

6 Jo cajíng'' i dsea` do lana e lí^ laco' 'nó'r` jial niguié'r` e nícuó'r` Jesús dsee`` fí` quini`` dseata``. Jo dsu` Jesús dsiff` mi` canúur`` e jo lico` catúum`bre, jo mifíing` canaaiñ` jmo'r` fí` jee~ 'lee` cóo'' níguóor`.

7 Jo co' ja` quiung'' i dsea` do e jmíngf` bir Jesús cuaiñ`` quiá'' e jo, joba' casíng``tu` 'ñia'' dsea` do jo cajíñ`` casí'r` i dsea` do:

—Doñí' iñ` 'ná'' e lí^ áa'na' e ja` ee` dsee`` røøng`na' jíi'' coo', joba' teáang`na' i dseamí na la'uii`` cuu``.

8 Jo mi` cangf` e cajíñ`` lajo, caléb``tu` catúuiñ`` fí` ni~ uó``, jo canaaiñ` jmo'tur jee~ 'lee` cóo'' níguóor`.

9 Jo dsif` mi` canúu`` i dsea` do lajíi'' e cajíng`` Jesús, dsif` lanab canaaiñ` dsiliíñ`` tá`` jáiñ`, jo la'uii`` canaang` ngoliíng` jaléng`` i niyáu``gui, jo cøøng`gui lajo cangoliíng` jaléng`` i le'eáang`gui, jo lajob cajmér` car` cató`` uøøiñ` lajíiñ``. Jo coob` mi`

calilí¹ Jesú^s e 'ñia^rbre catúung^guir cóo^l[~] i dseam^f do,

¹⁰ joba['] casíng^ttu 'ñia^r, jo mifíng^g cajmíng^fr⁻ i dseam^f do jo cajíñ^l:

—¿Jie[~] fí ningotáang^l[~] i dsea[']lamí[~] 'núng[~]'n^u do?
Jo ñsu jíi^l jaaiñ[~] ja ee['] cajmeáíñ^l 'n^u?

¹¹ Joba['] cañíí[~] i dseam^f do quiá^l Jesú^s jo cajíñ^l:

—U[~], jíi^l jaaiñ[~] ja ee['] cajmeáíñ^l jnea[~], Fíi^li.

Joba['] cañíí[~]tu Jesú^s quiá^l i dseam^f do jo cajíñ^l:

—O[']gui[~] jnea[~] ee['] njimeáan^ln 'n^u cajo, jo lana guóng^l fí[~] quií^l, jo jo['] güibeáang^lgui[~] uø^l dsee['] melé[^].

Jesú^s líiñ[~] e ji^l e jneá[~] dsea[']jmigüí[~]

¹² Jo mifí[~] cangí[~] jo, cangób[~]tu Jesú^s fí[~] li[~] siseáng^l[~] dsea['], jo lalab casí^lr⁻ jaléng^l dsea['] do:

—Jnea[~] líin[~]n e ji^l e jneá[~] jee['] dsea['] jmigüí[~]; joba['] jaléng^l dsea['] i ngí[~] colíing[~] cóo^l[~] jnea[~], niliseab[~] e ji^l do quiá^lr⁻ co['] e joba['] e cuø[~] e seeng[~] dsea['] lata[~], jogui[~] cajo[~] jo['] tóo[~] jmíi^l fa['] niliseeng^guir fí[~] li[~] nuu[~] só^l.

¹³ Jo mifí[~] canúu[~] dsea['] Israel i líing[~] dsea['] fariseo e júu[~]jo, joba['] lalab cañíir[~] quiá^l Jesú^s:

—'Nú[~]lico['] fó^l jíi^l uii[~] quiá^l jalé[~] e guiá^l e jmoo^l uøøba^l, joba['] jalé[~] e fó^l do ja['] e quiíng^l jíi^l coo[~].

¹⁴ Joba['] cañíí[~] Jesú^s quiáiñ^l do jo cajíñ^l:

—Quiím[~] jalé[~] e júu[~] e fá^l jnea[~], nañí[~] fa['] 'ñiá^lbaa fá^la uii[~] quié^l e 'ñiá^la, co['] ñi[~]baa guiá^l jie[~] fí[~] li[~] cagá^la jogui[~] jie[~] fí[~] li[~] niníng^l[~]tu[~] cajo; jo dsu^l 'ná^lgui[~] ja['] ñí[~]na^l jíi^l coo[~] e jo.

¹⁵ Co['] 'nú^l ii[~]na^l í^l quiá^l jaléng^l dsea['] lí^l laco[']gui la í^l óo[~]na^l yaam[~]ba^l. Jo dsu^l jnea[~]gui[~] ja['] jmoo^lo lajo quiá^l jíi^l jaang[~] dsea['] la ñii^l 'ñiá^la.

16 Jo song jmóo' o lajo dsu' laco' catíim' niquidsii'-í', jo ja` 'ñiá' a niquidsii'-í' cajo, co' Tiquí' ii' i casíing` jnea~ fí' jmigüü' la, íb` i jmicóo'~ jnea~ e quidsii'-í' quiá'-' dsea` laco' catíing'.

17 Jo fí' ni~ júu~ quiá'-' ta~ quiá'-' ná' fé' e mi~ seeng` gáng` dsea` i tí' ni~ røø' quiá'-' lajíi'-' e calí'-' do, joba' quiim' e júu~ do laco' si'í'-'.

18 Jo jnea~ líin'n jaang` i tí' ni~ quiá'-' jalé'-' e jmóo' o do, jogui Tiquí' ii' dsea` i casíing` jnea~ fí' la líin' jaang` gui dsea` i tí' ni~ quiá'-' jalé'-' e jo cajo.

19 Joba' cajmíng'-' i dsea` do Jesús jo cajíñ':

—Jo ¿jnang~gui Tiquíi'-' jóng?

Joba' cañíi' Jesús quiá'-' i dsea` do jo casí'-' reiñ':

—'Ná'-' ja` cuíng`na' jnea~, o'gui cuíng`na' Tiquié'-' cajo; co' faco' cuíng`na' jnea~, joba' cuím`ba' la quié' Tiquié'-' cajo.

20 Jo jalé'-' e júu~ na cajíng'-' Jesús lajee` e iuuiñ'-e'r' dsea` fí' dsíi' sinúu~ guá'-' fé'-' e si'-' fí' Jerusalén ca'-' e fí' li~ téel'-' guóo'-' e ta'r' cuu~ quiá'-' guá'-'-. Jo dsu' jíi'-' jaang` dsea` ja` i cateá'-' dsíi'-' fa' casaiñ'-' dsea` do lajee`-' jo, co' ja` mi' catíbi í'-' e nijmé'-' dsea` lajo.

“Ja` qui'-' jmíi'-' nigüilíng`na' fí' li~ niníng'-' jnea~”

21 Jo mi~ cangí' jo, lalab casí'-' tu Jesús i dsea` fíing' do:

—Jnea~, coob` mi~ nití-'-' í'-' e ninín'-'n, jo 'ná'-' ni'nam'-'ba' jnea~, jo dsu' 'ná'-' niójum'-'ba' jee~ jalé'-' dsee'-' quiá'-'na'. Co' 'ná'-' ja` qui'-' jmíi'-' fa' e nigüilíng`na' fí' li~ niníng'-' jnea~.

22 Jo mi canúu~ i dsea` Israel i teáang'-' do ie~ jo e júu~ jo, joba' lalab cajíñ':

—Jangám⁻ song i' dsíi' i dsea` na e njingáng⁻'ñia'r', joba' jíñ⁻ e ja` cuóøng` nidseá^{l^}naa' cóo'r~ fí' li~ nidséiñ⁻.

²³ Jo mi~ calilí^{l^} Jesú^s e fé⁻ i dsea` do lajo, joba' casí'r~ dsea` do:

—'Nú^r jíi^{l^} fí' lab jíi^{l^} li~ seeng`na', jo dsu' jnea~ fí' yáb^{l^} gáa'a; co^l jíi^{l^} dsea` jmigüí^l lab líng' 'nú^r, jo dsu' jnea~ ja` líin'n jíi^{l^} dsea` jmigüí^l.

²⁴ Jo uiing[~]lajoba' fíi⁻i 'nú^r e njúum⁻ba' jee[~]jalé⁻ dsee⁻ quií⁻na'; co^l song ja` já⁻ líng`na[~] e jneab⁻ dseáng⁻ líin'n jíi^{l^} laco^l fá^la e líin'n, joba' jee[~]jalé⁻ dsee⁻ quií⁻ba' njúung⁻na[~].

²⁵ Joba' cañíi^l i dsea` do jo cajming^lr⁻ Jesú^s lala:

—Jo, ¿i~ dseáng⁻ líng' 'nú^r jóng?

Joba' cañíi^l Jesú^s quiá⁻ i dsea` do jo casí⁻reiñ^l:

—Lí^{l^} laco^lgui nicafíi⁻i 'nú^r lamí^l jéeng^lgui, íb^l jnea[~].

²⁶ Jo jmiguiab^l jalé⁻ e sea` e fíi⁻i 'nú^r jogui e niquidsii⁻í^l quií⁻na[~]cajo. Jo dsu' i dsea` i casíng`jnea~ fí' jmigüí^l la jmang⁻ e jáb⁻ jalé⁻ júu^l quiá'r⁻, jo lajíi^l júu^l e fá^ljnea~ jee[~]jaléng^l dsea` jmigüí^l røb^l laco^l jíi^l júu^l e núu^l jnea~ e fé⁻ i dsea` i dseáng⁻ casíng`jnea~ fí' jmigüí^l la.

²⁷ Jo dsu' i dsea` do ja` cangáiñ⁻ e Jesú^s fé'r^l uii⁻ quiá⁻ Tiquiá'r^l.

²⁸ Jo casí⁻ Jesú^s i dsea` do lala:

—Jo mi~ nitáang[~]na[~] jnea~ fí' yá^l, jnea~ dsea` cagá^la fí' ñiff^l e líin'n jaang^l dsea` jmigüí^l, joba' nililí^lna[~]jóng e jneab⁻ dseáng⁻ líin'n jíi^{l^} laco^l fá^la e líin'n, jogui jíi^{l^} coo^l ja` e jmoo'o la ñii⁻ 'ñiá⁻a, co^l lico^l fá^la lajíi^{l^} e nica'e^l Tiquí^lii^l jneab[~].

²⁹ Jo i dsea` i casíng` jnea~ do, seem'bre cóo^l jnea~ lana; jo ja` mi~ catiúuiñ⁻ jnea~ 'ñiá⁻a jíi^{l^}

cateá', co' dseáng'~ contøøm~ jmóo'o lajíi'~ e iiñ~ e
nijmee~e.

³⁰ Jo mi~ tí' lí~ cató'~ e fé'~ Jesús e júu^ na, joba' fíim'
dsea` já'~ calíñ~ júu^ quiá'~ dsea` do ie~ jo.

*Mi~ ca'e' Jesús jial líng' dsea` i silaang~ jee~ dsee~
quiá'~*

³¹ Jo mi~ cangf jo, casíi~gui Jesús jaléng' i dsea`
Israel i já'~ calíng~ júu^ quiá'r~ do, jo cajíñ~
casíi~reiní~:

—Song 'ná~ nijmití^na' lí^ laco' jíi'~ e nica'ee~e
'ná~ e nijmee~na', joba' dseáng'~ dsea` quié~baa
ni'uíng~na' jóng;

³² jogui lajob niliñí^na' dseáng'~ la'uïing~ jalé'
júu^ quié~e, jo lajoba' ni'uíng~na' dsea` i silaang~
jee~ jalé' dsee~ quiá'~.

³³ Joba' cañíi` i dsea` do quiá'~ Jesús jo cajíñ~:

—Jnea'^ líi'naa' dsea` siju^ líi'~ yúu'~ Abraham, jo
jíi'~ coo` née'~ ja` mí` calí^naa' dsea` 'léeng'~ quiá'~
dsea` jiéng'; joba' ¿jial líi' e fó'~ 'nu` e ni'uíng~naa'
lafa' dsea` silaang~?

³⁴ Joba' lalab casíi~ Jesús i dsea` do:

—E laba' jmitaa^ óo'na', e jaléng' dsea` i beáng'
dsee~ yaang~ líiñ' lafa' dsea` 'léeng'~, co' e dsee~
quiá'r~ dob quiú~ta~ ír`.

³⁵ Cofa' jaang` dsea` 'léeng'~ quiá'~ dsea` ja`
catíiñ~ jalé' e sea` quiá'~ fiir~, jo dsu' jaang` joo'
dsea` catíim~bre lajalé' e jo.

³⁶ Jo lajob, song jnea~ calaan~ 'ná~ jee~ jalé'
dsee~ e nica'ee~na', joba' dseáng'~ lajang'~ júu^ba'
e nileáng` 'ná~ jee~ jalé' e dsee~ quiá~na' do.

37 Jo niñib`jnea~ guiú~ e dsea` siju` lii~ yúu`~ Abraham líng` 'ná`; jo dsu' 'ná` iing~na` jngang`na` jnea~, co` ja` iing~na` iing`~na` júu` quié~e.

38 Jo jnea~ fá`a lajíi` e nica'e` Tiquié`e jneab~, jo dsu' 'ná` jmoo`na` lajíi`~ e fé` tiquíi`ba`!

39 Joba` cañíi` i dsea` do quiá`- Jesús jo cajíñ`-:
—'Lii~ yúu`~ Abrahambing` líng` dsea` mí` áang` qui`naa`!

Jo dsu` Jesús cañíir` quiá`- i dsea` do jo casí`-rein`:
—Facó` já`- e 'ná` líng`na` siju` lii~ yúu`~ Abraham,
joba` laco` cajmée` íb` catíng` e njmee`na` jóng faco` lajo.

40 Jo dsu` 'ná` iim~bi` e njngang`na` jnea~, nañí` fa` jmang`- júu` jáb`- fá` jnea~ lí` laco`gui nica'e` Fidiée` jnea~. Jogui lii~ yúu`~ quiá`na` Abraham dseáng`- ja` cajmée`bre lajo.

41 Co` 'ná` dseáng`- laco` jmoo` tiquíi`ba` jmoo`na`!

Joba` cañíi` i dsea` do quiá`- Jesús, jo casí`r` dsea` do:

—Ja` lí` jnea`^ dsea` i ja` ñí` i` tiquíá`^; co` jaam` Tiquí`naa` seeng`, jo íb` Fidiée`.

42 Joba` cañíi` Jesús quiá`- i dsea` do jo cajíñ`-:
—Facó` já`- e Fidiée` líng` Tiquíi`na`, joba` 'neáam` 'ná` jnea` faco` lajo, co` íb` dsea` i casíng` jnea` e cagá` a fí` jmigü` la, jogui lab sín`n lana. Co` jnea` ja` cagá` a la ñii` 'ñiá`a, dsu`co` dsea` fí`bing` i casíng` jnea` fí` la.

43 Joba` fá` jnea` e ja` mí` ngáng` 'ná` júu` quié`e lana, dsu`co` ja` iing`na` núu`na` e jo.

44 Jo fii` i 'lim` líng` tiquíi` 'ná`; jogui co` dsea` quiá`-bre líng`na`, joba` jmoo`na` lajíi`~ e iiñ`. Jo latí` mí` uiim` e fii` i 'líng` jmoo`ta` jngang` dsea`,

jogui dseáng'⁻ jíi'⁻ cōo` e jmóor` do ja` cōøng` cōo'⁻
júu^ quiá'⁻ Fidiéē, jogui dseáng'⁻ jmang'⁻ júu^ e
o' já'⁻ ba' quier'. Jo mī fē'r` júu^ e o' já'⁻, joba'
dseáng'⁻ fē'r` laco' la líi' b' jóng, co' jaang` dsea`
adseaam` líiñ̄, jogui líiñ̄ tiquiá'⁻ jalé' e júu^ e o'
já'⁻ do.

⁴⁵ Jo jnea~gui jmang'⁻ júu^ já'⁻ ba' fá'a, dsu' ja' já'⁻
líing`na' júu^ quié'e.

⁴⁶ Jo jíi'⁻ jaang` 'ná' cuøøng` lí fo'⁻ na' e jnea~ líin' n
jaang` dsea` røøng` dsee⁻, co' jaang` dsea` i quié'
jmang'⁻ júu^ jáb'⁻ líing` jnea~, joba' ¿jiali' ja' já'⁻
líim`bi' júu^ quié'e?

⁴⁷ Jo jaléng' i dsea` i líing` dsea` quiá'⁻ Fidiéē
núu'bre jalé' júu^ quiá'⁻ Fidiéē; jo dsu' 'ná'gui
ja` líing`na' dsea` quiá'⁻ Fidiéē, joba' ja` iing`na'
núu'na' júu^ quiá'⁻ dsea` do.

*Niseem` Dsea` Jmáang⁻ lajíi'⁻ ná'⁻gui e niliseeng`
'lii'⁻ yáa'⁻ Abraham*

⁴⁸ Jo mī canúu⁻ dsea` Israel lajíi'⁻ e cajíng'⁻ Jesús
do, joba' casí'r` dsea` do lala:

—Nijáb'⁻ júu^ qui'⁻ naa' e fē'⁻ naa' uii'⁻ quií'⁻, e 'ná'
lin' jaang` dsea` samaritano jogui e iuung'⁻ i 'ling'⁻
a'.

⁴⁹ Joba' cañíi` Jesús quiá'⁻ i dsea` do jo casí'⁻ reñi':
—U~, jíi'⁻ jaang` i 'ling'⁻ ja` i iuung'⁻ dsii'⁻ la, co'
lajíi'⁻ e jmóo'o e lico' jmi'goo⁻ Tiquié'e Fidiéeb̄; jo
dsu' 'ná'gui ja` e jmi'goo'na' jnea~ jíi'⁻ capí'⁻.

⁵⁰ Jo dsu' jnea~ ja` fá'a e iin' n e njimi'goo'na'
jnea~, jo dsu' seem` jaang` i iing` e 'ná' njimi'goo'na'
jnea~, jo dsea` íb` i quidsí' í' laco' catíing`.

⁵¹ Joba' jmítaa' óo'na' e doñí' jíi' i náa'⁻ júu^
quié'e, joba' dsea` í ja` tóo' jmi'⁻ fa' e njúuiñ`.

52 Joba' cañíi` dsea` Israel quiá`- dsea` do:

—Lanaguib dseáng`- nicalita~ dsínaa! e i` lím`- iuung` áa` 'ná`. Co` lili` yáa` Abraham cój`-gui jaléng` dsea` i` café` cuaiñ` quiá`- Fidiée` malii`-gui eáang` cajúm`-bre, jogui dsu` 'ná` fó` e doñí jii` dsea` i` náa`- júu` quií`-, joba` ja` tóo` jmi`- fa' e njúuiñ`.

53 Jogui 'ná`, ¿su i` a` e niing`-gui` laco`-gui` i` lili` yáa`- Abraham do? Co` i` nicajúm`-bre, jogui jaléng` dsea` i` café` cuaiñ` quiá`- Fidiée` malii`-gui eáang` cajúm`-bre cajo. Jogui 'ná`, ¿i` i` o` e lin`?

54 Joba' cañíi` Jesús quiá`- i` dsea` do jo casí`-reiñ`:

—Faco` jnea` jmi`-goo` 'ñiá`-a, joba` ja` e quiíng` jii`- coo` e jmoo`-o do faco` lajo. Jo dsu` Tiquié`-e Fidiéeb` dsea` i` jmi`-gó` jnea~, i` dsea` i` fó`-na` i` líng` Fidiée` quií`-na` cajo.

55 Jo dsu` 'ná` ja` cuíng`-na` dsea` i` dsu` jnea`-gui`-guiúb` cuíin`-nre, jogui faco` jnea` fá`-a e ja` cuíin`-nre, joba` dsea` adseaam` líin`-n jóng lí`-laco`-gui` la líng` 'ná` faco` lajo. Jo dsu` jnea`-gui`-guiúb` cuíin`-n dsea` do jogui jmiti`-baa júu` quiá`-r`.

56 Jo i` lili` yáa`- quií`-na` Abraham do, eáam` cali`-iáang` dsíir` mi`- caliñir` jalé`- e nidsing`-ng` jnea~, jo co` dseáng`- cangá`-bre e jo, joba` eáam` cali`-iáang` dsíir`.

57 Jo mi` canúu` i` dsea` Israel do jalé`- e casí`-Jesús ír`, joba` cañíir` quiá`- dsea` do:

—'Ná` ja` mi` guoo`-bi` cincuenta jii`, jo fó` e cañíim`ba` lili` yáa`- Abraham.

58 Joba` cañíi`-tu` Jesús quiá`- i` dsea` do jo casí`-reiñ`:

—E laba` iin`-n jmitaa` óo`-na` e niseem` jnea`-lajii`- mi` ná`-gui e niliseeng` lili` yáa`- Abraham do.

59 Jo mi~ canúu~ i dsea` do e júu^ jo, joba' dsifí lajob casitíiñ' cuu~ cóo!~ e si!^ nijngáiñ'~ Jesús; jo dsu' dsea` do ladsifib` ca'méeiñ', jo cagüi'í'bre e fí dsíi' sináu^ guá!~ fé!~ do e si!~ fí Jerusalén.

9

Mi~ cajmée` Jesús e calijné` jaang` dseañ#~ i tiuung~

1 Jo mi~ cangf/gui lajo, coo` née!~ cangíing` Jesús coliing~ cóo!~ i dsea` quiá'r~ do fí quiá!~ li~ guiing` jaang` dsea` i tiuung~ latí mi~ cangáang!~.

2 Joba' i dsea` quiá!~ Jesús do cajmingi'~ reiñ' lala jo cajíñ!~:

—Tifa', ¿jiali!~ cangáang!~ i dsea` na e tiuuiñ~? ¿Su calíñ~ lana uíi!~ dsee~ quiá'r~ ofa' uíi!~ dsee~ quiá!~ sejmii`bre é?

3 Joba' cañíi` Jesús quiá!~ i dsea` quiá'r~ do jo casí!~ reiñ!~:

—Ja'líi' lajo e uíi!~ dsee~ quiá'r~ calíñ~ lana, o'gui uíi!~ dsee~ e óo` sejmii'. Co' calíñ~ lana e lí!^ laco' cuø' li~ e lajib` quií!~ Fidiée` jmíi~ lí jmér~.

4 Jo lajee` e jneá, 'né~ jmó`baa' ta~ lí!^ laco'gui jíi!~ júu^ e siná!~naa' quiá!~ dsea` i casíing` jnea~ fí jmigüi` la; dsuco' coob` mi~ niná, joba' jíi!~ jaang` dsea` jo` qui!~ jmíi~ fa' nijmé~guir ta~.

5 Jo lajee` e táam'bíi fí jmigüi` la, joba' jneab~ líin'n e jí~ e cuø' e jné!~ dsea` jmigüi`.

6 Jo mi~ cangf e café` Jesús e júu^ na, jo ca'ñíir' fí ni~ uó~, jo cóo!~ e jme'e'r~ do cacáiñ` jee~ 'lee`, jo cajmée` capí!~ jíi~, jo cóo!~ e job casúur~ jmini` i dsea` tiuung~ do.

7 Jo mi~ cangf jo, lalab casí!~reiñ' do jo cajíñ!~:

—Gua~ jo güirúu^{l~} jminí^{l~} fi' dsíi' guiée' silíng[~]
e sii` Siloé —jo e Siloé do guóng[~] Jaang[~] i Casíng[~]
Dsea[~].

Joba' lajob cajmée` i dsea` tiuung⁻ do, cangó⁻bre
e cangorúu^{r~} jminir[~], jo niijné⁻bre mí[~] tí[~] lí[~]
caquiin^{l~} fi' jo.

⁸ Jo jaléng[~] dsea` i neáang[~] jíing⁻ laco^{l~} lí[~] guiiin^{l~}
do cóo^{l~}gui jaléng[~] dsea` jiéng[~] i níi[~] quiá'r[~] lami[~]
jéeng[~]gui e guiiin[~] mír[~] cuu⁻, joba' jaléng[~] i dsea` í
jmíng^{l~} rúiñ[~] jo fé'r[~]:

—¿Su o^{l~} i dseañu[~] nabí i lami[~] gua` ta[~] mí[~] cuu⁻
do?

⁹ Jo i liing[~] i dsea` do jíñ^{l~}:

—Dsea` íbi na.

Jogui i liing[~]gui fé[~]:

—U~, o^{l~} í na, lí[~] lajojiu[~] jném⁻bre.

Jo mí[~] calilí^{l~} i dsea` tiuung⁻ do e síng[~] dsea` uii[~]
quiá'r[~], joba' cañíir[~] jo cajíñ^{l~}:

—Jnea~bi dsea` í.

¹⁰ Joba' cajming^{l~} i dsea` do i dsea` lami[~] tiuung⁻
do jo casí^{l~}reiñ[~]:

—Jo ¿jial cajmee^{l~} e calijné[~]tu[~]?

¹¹ Joba' cañíi[~] i dsea` lami[~] tiuung⁻ do quiá^{l~} i
dsea` do jo casí^{l~}reiñ[~]:

—I dseañu[~] i sii` Jesús dob cajmi'leáaiñ[~] jnea~
e licó^{l~} cajmér[~] capí^{l~} jíi[~] cóo^{l~} jme'e'r[~], jo cóo^{l~}
e job casúur[~] jminii[~], jogui caquiin^{l~} ta[~] jnea~ e
ninii[~] i nirúu^{l~} u jminii[~] e fi' guiée' silíng[~] e sii` Siloé
do, joba' lajob cajmé[~]e. Jo dsifí[~] mí[~] calí[~] rúu^{l~} u
jminii[~], ladsifí[~] lanab calijné[~]e.

¹² Jo mí[~] cangí[~] jo, cajming^{l~}tu[~] i dsea` do i dsea`
lami[~] tiuung⁻ do jo cajíñ^{l~}:

—Jo ¿jnang[~]gui i dseañu[~] í lana?

Joba' cañíi` i dsea` lami` tiuung` do jo casí`-reiñ`:
-Ja` ñii` jnaaiñ`.

Mi` cajíng` i dsea` tiuung` do i` i cajmi`leáang` ír`
 13-14 *Jo` ñia` ie` jmii` e cajmée` Jesúz e jjí` do cóo`
 e calijné` i dsea` i lami` tiuung` do, ie` jo` dseáng`-
 cangotíng` jmii` e qui`-tíng` dsea` Israel e jmi`íñ`.
Joba' jaléng` dsea` i cuí` quiá`- i dsea` tiuung` do
 cató`-bre i dsea` i jo` cangojeáang`neiñ` ff` quini`
 dsea` Israel i líng` dsea` fariseo.*

15 Joba' mi` caguiéiñ`- do ff` jo, i dsea` Israel i
 líng` dsea` fariseo do cajming`-reiñ` jial calí` e
 calijnéiñ`. Jo` dsea` do cañíir` quiá`- i dsea` Israel
 do jo` casí`-reiñ`:

-Mó`^, jjíb` casúu` dsea` do jminii`-, jo mi` cangf`
 jo, cangorúu`^u, jo lajoba` calijné`e.

*16 Jo` mi` canúu` i dsea` Israel i líng` dsea` fariseo
 e júu`^ jo, joba` i liiñ`- do cajíñ`-:*

-I dsea` i cajmée` e jo ja` lí` dsí`naa` líiñ` dsea`
 quiá`- Fidiée`^, co` ja` jmi`gór` e jmii` e jmi`íng`
 jneaa`aa`, dsea` líiñ` dsea` Israel.

Dsu` caguaang`gui i dsea` Israel i líng` dsea`
 fariseo do fé`r` jo jíñ`-:

-Jo` ¿jial quií`- i dseañu` do jmii` nijmér` jalé` e
 jo song jaang` dsea` dsee` dsea` quib` líiñ`?

Jo e jo ca'uíng` e lajee` la'ó` fíbre canaaiñ` e jo`
 siiñ` røø`.

*17 Jo` mi` cangf` jo, cajming`-tur i dsea` i lami`
 tiuung` do jo` casí`-reiñ`:*

-Jo` laco` fó` na e ca'láam`ba!. Jo` ¿e` fó` uii`
 quiá`- i dsea` i cajmi`leáang` 'ná` do?

Joba' cañíi` dsea` do quiá`- i dsea` Israel i líng`
 dsea` fariseo do jo` casí`-reiñ`:

—Jnea~ lín~n e dsea` í líiñ` jaang` dsea` i fé` cuaiñ~ quiá` Fidiée`.

¹⁸ Jo dsu' jaléng` i dsea` Israel i líing` dsea` fariseo do ja` iiñ~ fa' já` calíñ~ e lami~ tiuung` i dsea` i níjné` lana joba' cató'r` sejmii` i dsea` do.

¹⁹ Jo mi~ caguiliíñ` do, joba' cajmíng` reiñ` do jo cajíñ`:

—¿Su jój`ba' líing` i dseañ`la? Jo jmée`na'jnea`^ júu`røø, ¿su dseáng` tiuiñ` calisém`bre? jo song lajo, ¿jial calí` e lana níjné`r`?

²⁰ Joba' lalab cañí` sejmii` i dsea` i lami~ tiuung` do jo cajíñ`:

—Cuím`jnea`^ guíá` jój`naa', jogui ne`baa`røø` e tiuum`bre caliséíñ`;

²¹ jo dsu'ja`ne`naa`jial e calijné`r`, o`gui ne`naa` i` i cajmée` e calijné`r` cajo; jo nab cuóøng` nijmingíí`na're 'ñia'r` co` nifém`bre, jo 'ñia`bre cuóøng` lí`jmeá'r`'ná`júu`dseáng`laco`calí`.

²² Jo cajíng` i sejmii` do lajo, co`'gó`bre fíng ee` cajmeáng` dsea` Israel i líing` dsea` fariseo ír`. Co` i dsea` í, røøb` nicasíñ` e song seeng` dsea` i jmicuíng` Jesús e líiñ` do Dsea` Jmáang` i sijeeng` dsea` Israel i nicá` nifí` quiá'r`, joba' jaléng` i dsea` i jmoo` lajo, jo` sea` fí` quiá'r` fa` e niquíng`guir jee` dsea` Israel o`gui cuóøng` fa` e nidsilíng`guir fí` guá` quiá` dsea` do cajo.

²³ Jo uiing` lajoba' cajíng` sejmii` i dsea` i ca'láang` do e yaang` i dsea` Israel i líing` dsea` fariseo do 'né` nijming`r` i jój`iñ` do co` nifém`biñ` do.

²⁴ Jo i dsea` Israel do calé` catú` cató'r` i dsea` i lami~ tiuung` do jo lalab casí`reiñ`:

—Fée'~ júu^ já'~ fí' quini~ Fidiée~, co' níneb~ jnea'^ røø` e i Jesúz do líiñ' jaang` dsea` dsee~ dsea` quib'.

²⁵ Joba' lalab cañíi` i dsea` lamí~ tiuung~ do quiá~- dsea` do jo cajíñ':

—Ja` ñí` jnea~ su líiñ' dsea` røøng` dsee~ osi o' lajo é, lajíi`~ e ñii~ quiá'r~ e jnea~ lamí~ tiuum~ baa, jogui lana nicajmér` e nicalijné` baa.

²⁶ Joba' i dsea` do cajming`~ tur i dsea` i ca'láang~ do jo cajíñ':

—¿E~ jíi`~ e cajmée` i dsea` do quií~ e calijné`?

²⁷ Joba' cañíiñ` do quiá~- i dsea` do jo casf`~ reiñ`:

—Nícafíi` baa 'ná` lajíi`~ e cajmér` quié`e do, jo dsu' 'ná` ja` já`~ líing`na'. Joba' ¿jiali`~ iing`na` e nifá`~túu calé` catú~ e jo? Ofa' iim`ba' é e ni'uíng~na` quiá'r~ cajo.

²⁸ Jo mí` canúu~ i dsea` Israel i líing` dsea` fariseo do lado, joba' canaaiñ` sí`r i dsea` i ca'láang~ do júu^ 'ní` jo sí`reiñ`:

—'Nú` líi` jaang` dsea` quiá~- i dsea` í, jo dsu' jnea`~gui dsea` quiá~- líi`~ yúu`~ Moi~ líi`naa`!

²⁹ Co' jnea`~ ne~baa! røø` e Fidiéeb` dsea` casíiñ` cóo`~ Moi~; jo dsu' i Jesúz do jíi`~ ja` ne~naa` jie~ fí` lí~ jáar`.

³⁰ Joba' lalab cañíi`tu i dseañu` i ca'láang~ do quiá~- i dsea` do:

—Ee`bi júu^ jo, e ja` ñí`na` jie~ fí` lí~ jáar`, dsu' jnea`~gui, dsea` íbing` nicacuø` jnea~ e calijné`e.

³¹ Jo ne~baa! røø` e ja` núu` Fidiée` júu^ quiá~- jaléng` dsea` røøng` dsee~; co' lajíi`~ dsea` i jmiféng` íbre jogui i jmóo` lajíi`~ e iiñ~, jíi`~ dsea` íbing` i núur` júu^ quiá`~.

32 *Jo ja` jié` li~ mí` canú` júu` e seeng` dsea` i quií`~ jmíi`~ e nijmér` e nilijné` jaang` dsea` i tiuung` latí` mí` caliséng`.*

33 *Cofa` i dsea` la ja` jáar` e casí` Fidiée` quiá'r`~, joba` jíi`~ coo` ja` e quií`~ jmíi`~ lí` jmér` jóng faco` lajo.*

34 *Jo mí` canúu` i dsea` Israel i líing` dsea` fariseo e júu` quiá`~ i dsea` i ca'láang` do, joba` cajíñ`-casí`-reiñ` lala:*

—'Nu`, dsea` cangáan`~ e eáang` silíi`~ dsee` 'nu`, jogui lana, ¿jialí` 'nu` ni'iin`~ e ni'é`~ jnea`~ jial 'né` jmó`oo`?

Joba` i dsea` Israel i líing` dsea` fariseo do caguíñ` i dsea` i lami` tiuung` do conguia` e fí` dsíi` sináu` guá`~ quiá'r` do.

Lafa` tiuum` dsea` mí` røøiñ` dsee`

35 *Jo mí` cangígui lajo, caliñí` Jesús e caguím` dsea` Israel i líing` dsea` fariseo do fí` sináu`~ guá`~ quiá'r`~ i dsea` i lami` tiuung` do, jo dseáng`~ jo` íng`neiñ` do. Jo mí` cajíng`tu rúng` Jesús cóo`~ i dsea` i lami` tiuung` do, joba` cajming`r`~ i dsea` do jo casí`-reiñ`:*

—¿Su já` líing` 'nu` júu` quiá`~ i dsea` i jáa` fí` ñiff` e líiñ` jaang` dsea` jmagüí`?

36 *Joba` cañí` i dsea` do quiá`~ Jesús jo cajíñ`~:*

—Jmée`~ jnea` júu`~ i~ i dsea` í, jo lajoba` já`-nilíin`n júu` quiá'r`~.

37 *Joba` cañí` Jesús quiáiñ`~ do jo casí`-reiñ`:*

—Niçañíim`bi` dsea` í, jneab` í cóo`~ i sin` siin`~ lana.

38 *Joba` i dseañu`~ i ca'láang` do casí`r` uó` jnir` fí` quini`~ Jesús jo casí`r` dsea` do:*

—Jáb` líin`n júu` quií`~, Fí`í.

³⁹ Jo mi~ cang^f jo, cajíng^{'-tu} Jesús cas^f'-reiñ' jo
cajíñ^{'-}:

—Jnea~ cagá~ a fí' jmigüí~ la e lí~ laco' niquidsií~
í~ quiá~ jalé~ dsee~ quiá~ dsea` jmigüí~, jo lajoba'
jaléng~ dsea` i lafa' tiuung~ uíi~ dsee~ quiá'r~
ni'uíñ~ dsea` i lafa' i jné~'tú calé~ catú~, jogui i dsea`
i í~ dsí~ e jné~r~, joba' ni'uíñ~ dsea` i lafa' tiuung~.

40 Jo mi~ tí̄ lí̄ canúū- e jo coō` tú̄- míinḡ` dsea` Israel i líinḡ` dsea` fariseo i niteáanḡ` cóō` Jesúus ie~ jo, joba' cajmínḡ`r̄- dsea` do jo cajín̄`:

—Jo, ¿su jnea'^ líí'naa' lafa' dsea` tiuum- jóng?

⁴¹ Joba' cañíi' Jesús quiáiñ'- do calé" catú- jo
casí'-reiñ':

—Faco' 'ná' líng'na' lafa' dsea` tiuung`, joba' ja' e
dsee` oo` na' quiá`- lajíi`~ dsee` quií`- na' jóng. Jogui
dsuco' 'ná' i óo' na' e lafa' jné`ba', joba' seab` dsee`
quií`- na'!

10

Jaang` dsea` i jmóo` í̄ guíá- jo'se` quiá`-

—E laba' iin̄n̄ jm̄itaa^ óo'na', e doñí' ii^ dsea' i^
iinḡ nicuá^- íá' fí^ li^ sijn̄inḡ jo'se^ quié^- e jo ja^
'nó'r^ e ninḡiñ^ fí^ o'iá^ quiá^- e íá' do, joba' i^ dsea'
í^ lhiñ^ jaang^ ii^ i^ l'lee'.

² Jo dsə' i dsea'gui i fí o'iá` quiá' - e iá` do, joba' dsea` i líiñ` jaang` i jmóo` í^ røø` jo'se` quiá' -.

³ Jogui i dsea` i jmoo` í` jnf` e li` teáang` i jo'se` do, ná'a'bre o'ia` e laco' ningíng` i dsea` i jmoo` í` guiú` i jo'se` do. Jo i dsea` i jmoo` í` guiú` i jo'se` do nitó'r' lajaang` lajaang` i jo'se` do quiá'r` lí` laco'

la siiñ¹ do, jo jaléng¹ i jo'se¹ do nícuíí'bre¹ luu[~] i fii[~]re¹ do. Jo i fii[~]re¹ do uóøm¹bre¹ i jo'se¹ do e laco¹ dsijéeng'neiñ¹ fi¹ jee[~] mó¹.

⁴ Jo mi[~] cató¹ e uøøiñ¹ do lajaléng¹ne¹, jøba¹'ñiab¹ i dsea¹doquier' nifi[~] quiá¹ i jó¹ quiá'r¹ do, jo lajøb nidsilíng¹ i jo'se¹ do laco¹ ngóó¹ fii[~]re¹, co¹ guiáñ¹ nícuíim¹bre¹ luu[~] dsea¹ do.

⁵ Jo dsu¹ jaléng¹ i jo'se¹ do ja¹ dsiqui¹re¹ dsea¹ i ja¹ cuúing¹ne¹, co¹ lí¹ lí¹ cuíí¹bre¹ mi[~] níning¹ne¹ i dsea¹ la'í¹, co¹ ja¹ cuíí¹re¹ luu[~] i dsea¹ la'í¹.

⁶ Jo Jesús casí¹r¹ i dsea¹ do cóo¹júu¹ lana, jo dsu¹ i dsea¹ do ja¹ cangáiñ¹ e¹ guóng¹ e¹ júu¹ e¹ casí¹ Jesús i dsea¹ do ie[~] jo.

Jesús láiñ¹ jaang¹ dsea¹ i jmóo¹ í¹ guiá¹ jo'se¹ quiá¹

⁷ Jo lalab casí¹gui Jesús i dsea¹ do jo cajíñ¹: –E laba¹ jmítaaa¹ óo'na!: Jnea[~] líin¹n e jníf¹ quiá¹ e iá¹ e li¹ dsitáang¹ i jo'se¹ do.

⁸ Jo jaléng¹ i dsea¹ i jmigoo¹ i nícajalíng¹ lajíi¹ ní¹gui e nigáá¹ jnea[~] do, jaléng¹ i dsea¹ í líiñ¹ ii¹ i 'léé', jo dsu¹ jaléng¹ i dsea¹ i líing¹ lafa¹ jo'se¹ quié¹ e ja¹ calijíi¹r¹ júu¹ quiá¹ dsea¹ do.

⁹ Jo jnea[~] fá¹túu¹ e líin¹n e jníf¹ do, jøba¹ jaléng¹ dsea¹ i íng¹ jnea[~] jogui ningfiñ¹ fi¹ e jníf¹ quié¹ e do, joba¹ dsea¹ í bing¹ i nilí¹ nileáng¹ jee[~] jalé¹ dsee¹ quiá¹. Co¹ jaléng¹ i dsea¹ do líiñ¹ lafa¹ jo'se¹ quié¹ e i cuóøng¹ lí¹ dsitáang¹ jogui uóøng¹ jogui dsé¹bre¹ e gó're¹.

¹⁰ 'Dsø¹ lajíi¹ ta[~] quiá¹ jaléng¹ i ii¹ do lico¹ jmóor¹ ta[~] uóøng¹ jaléng¹ jo'se¹ quié¹ e jogui jmóor¹ ta[~] íng¹neiñ¹ jogui jngang¹neiñ¹ cajo; jo dsu¹ jnea[~]gui cagüén¹n fi¹ jmigüí¹ la e lí¹ laco¹ niliseeng¹ dsea¹ cøøng¹ cóo¹ Fidiée¹ lata[~] dseáng¹ lí¹ laco¹ si¹í¹.

11 Jo jnea~ lín'n jaang` dsea` i jmóo` í^ guiá^- jo'se^- quiá^-, jo cartí' jáam^~ 'ñiá^a e laco^ ja` ni'líng^- jíi^- jaang` i jo'se^- quié^- e do.

12 Jo dsu^ i dsea`gui i ja` jíi^- e ta~ jo, jo lico^ lf^ dsíir^ jíi^- e 'léem^-bre, joba^ fíng caguié^- jaang` ie'dsinúu^ lajee^ e nír` i jo'se^- do jo cuí^bre jóng, jo dob tiúuiñ^ i jo'se^- do. Jo lajobjmóor^, co^ ja` lfiin^ dseáng^- i dsea` i ní^ guiá^- jo'se^- jogui co^ o^ jo'se^- quiá^-guir cajo. Joba^ cuø^bre fí i ie'dsinúu^ do e nijmeáng`ne^ jogui nicúng`ne^ i jo'se^- do jogui e nisojóng^- i cagviaang^-gui do fí la fí na.

13 Jo tiúum^- i dsea` do i jo'se^- do, co^ lico^ lf^ dsíir^ cuub^, jo ja` ee` fí i óor^ quiá^ i jój^ i jéeiñ^ do.

14-15 'Jo fíi^-túu^ 'ná^ e jnea~ lín'n jaang` dsea` i jmóo` í^ guiá^- jo'se^- quiá^-. Jo lí^ laco^ Tiquié^e guiáb^ cuíiñ^ jnea~, joba^ lajobjmóor^ cajo^ guiáb^ cuíin^re; jogui lajobji^ cajo^ guiáb^ cuíng^ jnea^ jaléng^ i líng^ lafa^ jo'se^- quié^- e, joba^ lajobjmóor^ cajo^ jaléng^ i^ guiáb^ cuíng^re^ jnea^. Jogui jnea~, cartí' jáam^~ 'ñiá^a e nijúun^-n uíi^- jaléng^ i^ e laco^ ja` ni'líng^-ne^.

16 Jo dsu^ seem'bí dsea` i nabi nilíng^- lafa^ jo'se^- quié^- e i ngí^ fí caluu^bi lana. Jo co^ ja` mí^ lfiin^ dsea` quié^- e, joba^ 'né^- nitóø^baar cajo. Jo jaléng^ i dsea` i nilíng^ lafa^ jo'se^- quié^- e do nilináu^bre júu^ quié^- e, joba^ coqb^ 'lé^ ni'uíiñ^ lajee^ lajíiñ^, jo jíi^- jneab^ dsea` nijmee^e i^ ír^.

17 'Jo Tiquí^ii^ eáam^ 'neáaiñ^ jnea~ co^ nijáang^~ 'ñiá^a e nijúun^-n e laco^ nijí^túu^ calé^ catú^-.

18 Jo jíi^- jaang` dsea` sea` fí quiá'r^- e nijngáiñ^- jnea~, co^ 'ñiá^baa dsea` cuóø^ø fí 'ñiá^a e nilíin^-n lajobjmóor^, co^ seab^ fí quié^- e e nijáang^~ 'ñiá^a e nijúun^-n

jogui e nijmee~e e nijí'túu cajo, co' lajob ta~ caquia' Tiquié^e.

¹⁹ Jo mi~ tí li~ canúu~ dsea` Israel lajíi~ júu^ quiá'~ Jesús, caléb` catú~ canaaiñ` e jo` s̄hiñ` røø` uíi~ e júu^ e canúur~ do.

²⁰ Joba' fíim'bre lajee` la'ó~ ír` canaaiñ` s̄hiñ` jo s̄f` rúiñ` lala:

—Jiali' já'~ nuu`na' júu^ quiá'~ i Jesús na? Co' i lím`~ iuung~ dsíiñ` na. jaang` dsea` ngaam` líiñ` na!

²¹ Jo dsu' i liing~gui i dsea` do fé'r` jo jíiñ`:
—Jíi~ jaang` dsea` lí'r` fé'r` dseáng`~ laco' fé` i dseañu` na faco' já'~ e iuung~ i 'ling`~ dsíir'. Co' jíi~ jaang` dsea` i iuung~ i 'ling`~ dsíi` lí'r` jmér` e nilijné` jaang` dsea` tiuung` laco'gui cajmée` i dseañu` na.

Ja'jíi~ dsea` Israel júu^ quiá'~ Jesús

²² Jo coo` née` mi~ cangf`gui lajo, coo` e jii` güíi~ lajee` e jmoo` dsea` Israel jmiñ` e jmiguiéng`~ dsíir` e caligüeang`~tú calé` catú~ e guá`~ fé` quiá'r` e si` fí` Jerusalén, co' lamí~ jéeng`gui gab` cajmée` dsea` fí` dsíi` jo;

²³ jo ie~ jo, dob táang` Jesús fí` coo` ni'núu` quiá'~ e guá`~ fé` do, jo tá`~ coo` íing`~ ngir` e fí` coo` ni'núu` quiá'~ e guá`~ do, fí` li~ sii` ni'núu` quiá'~ líi`~ yáu`~ Salomón.

²⁴ Jo lajee` ngí` Jesús dob mi~ caríi` dsea` Israel fí` li~ siñ`~, jo cajming`r`~ dsea` do lala:

—Jo élí~ catí~ nijmée`~ júu^ røø` e su 'ná` dsea` i casíng` Fidiée` fí` la e lin`~ Dsea` Jmáang`~ i sijeeng`~ jnea`~ do i nicá` nifi` qui`~ii`? Jo lana jmee` du júu^, ~su 'ná` fí?

²⁵ Joba' cañí` Jesús quiá'~ i dsea` Israel do jo casí`~reiñ`:

—Nícafíi[~]bíi 'ná[~] e íb[~] jnea~, jo dsa[~] 'ná[~] ja` já[~]- calíng[~]na[~] júu[~] quié[~]e. Co[~] jaléb[~] e nicañíi[~] 'ná[~] e nicajmé[~]e, jmoo[~]o la'eáang[~] cój[~] ta[~] huí[~] quiá[~]- Tiquié[~]e, jo lajalé[~] e jo cuó[~] li[~] e íb[~] dseáng[~] líin'n;

²⁶ jo dsa[~] 'ná[~] ja` já[~]- líng[~]na[~] e íb[~] jnea~, co[~] ja` líng[~]na[~] lafa[~] jo'se[~] quié[~]e.

²⁷ Co[~] i[~] dsea[~] i[~] líng[~] lafa[~] jo'se[~] quié[~]e do nícuíi[~]bre lúu'u, jogui jnea[~] nícuíim'baare[~] cajo, joba[~] dsea[~] i[~] jneab[~] dsiquíi[~]re[!].

²⁸ Co[~] jnea[~] cuóø[~]baa jaléng[~] i[~] dsea[~] i[~] e seeiñ[~] cøøng[~] cój[~] Fidiée[~] lata[~], jo ja` tóø[~]jmii[~] fa[~] ni'náiñ[~] quiá[~]- Fidiée[~] o'gui fa[~] qui[~]- jmii[~] e ii[~] nijéng[~]tu[~] jaléng[~] i[~] dsea[~] i[~] ffí[~] jaguóo[~]o.

²⁹ Jo lajíi[~] e nícacuó[~] Tiquié[~]e jnea[~], e jo líi[~] e niing[~]gui eáang[~] lajee[~] lajalé[~], jo jíi[~] jaang[~] dsea[~] quiíi[~]r[~] jmii[~] fa[~] e nigui[~]guir e jo.

³⁰ Jo jnea[~] cój[~]gui Tiquié[~]e jaam[~] dsea[~] líi[~]naa[~].

³¹ Jo mi[~] canúu[~] dsea[~] Israel lajíi[~] e cajíng[~] Jesú^s, joba[~] casítíir[~] cüu[~] calé[~] catú[~] e lami[~] iiñ[~] niquiúiñ[~] dsea[~] do cartí[~] nijngáng[~]neiñ[!].

³² Jo lalab cajíng[~] Jesú^s quiá[~]- i[~] dsea[~] Israel do jo casí[~]reiñ[!]:

—Jmiguiab[~] jalé[~] e quiíi[~]i[~] jmii[~] e nícajmé[~]e jee[~] 'ná[~] la'eáang[~] cój[~] güea[~] quiá[~]- Tiquié[~]e. Jo lajee[~] lajalé[~] e jo, ¿jnang[~] e catíing[~] e nijngáng[~]na[~] jnea[~] cój[~] layaang[~] cüu[~]?

³³ Joba[~] lalab cañíi[~] dsea[~] Israel quiá[~]- Jesú^s jo cajíñ[!]:

—Ja[~] i[~] dsí[~] jnea[~] e nijngáng[~]naa[~] 'ná[~] uíi[~] jalé[~] e guiú[~] e nícajmee[~] do, co[~] níjmé[~]naa[~] lajo uíi[~] e gab[~] líi[~] e júu[~] e fó[~] na fi[~] quini[~] Fidiée[~]. Co[~] 'ná[~] jíi[~]

dsea` j_{migüib} lin', jogui iin'~ jmée'^ e røøb` cōøn'~ cōo'~ Fidiée`.

³⁴ Joba' lalab cañíi` Jesús quiá'~ i dsea` do jo casí'~ reiñ':

—Jo lalab fé' Fidiée` fí ni~ júu^ quiá'~ ta~ quiá'r': “Jnea~ fá'a e 'ná' líng'na' laco' diée~.”

³⁵ Jo nine~baa' røø lajíi'~ e fé' e fí ni~ jí~ quiá'~ Fidiée` do e ja` cuóøng` fé'~naa' e o' já'~; jo e fí ni~ e júu^ do quiá'~ Fidiée` fé' e jaléng` dsea` cōo'~ i casíng` Fidiée` júu^ quiá'r~ líiñ' laco' diée~.

³⁶ Jo co' Fidiéeb` dsea` caguíñ` jnea~ jogui casíñ` jnea~ ff' j_{migüi} la, joba', ejial cuóøng` fo'^ 'ná' e jnea~ fá'a júu^ e ga` fí quini` Fidiée` mí~ fá'a e Jóo' dsea` íb` líiñ'n?

³⁷ Jo ja` já'~ güilíng`na' jnea~ song jnea~ ja` jmoo'o dseaáng'~ laco' la jmoo` Tiquié`e.

³⁸ Jogui dsu' song jmoo'bíi e quíi'~ i jmiíi~ do e nañí' fa' ja` já'~ líng`na' jnea~, joba' lí'~ já'~ güilíng`na' cōo'~ jalé` e quíi'~ jmiíi~ do e laco' níliñí`na' e jaam` dsea` líng` jnea~ cōo'~ Tiquié`e, jogui lajobi ír` cōo'~ jnea~ cajo.

³⁹ Jo mí~ canúu~ dsea` Israel lajíi'~ e cajíng'~ Jesús do, joba' caléb` catú~ lamí~ iiñ~ e nisáiñ` dsea` do, jo dsu' dsea` do dsifíb` caleáang` 'ñia'r'.

⁴⁰ Jo mí~ cangí` jo, caquím'~tu Jesús fí lí'~ lí' ngoo'~ gua` Jordán, jo fí dob cajer` e fí lí` caseáang` Juan jmiíi` jaléng` dsea` lamí~ jéeng`gui.

⁴¹ Jo lajee` táang` Jesús fí jo, i fíim` dsea` cangolíng` e iiñ~ ninúr~ júu^ quiá'~ dsea` do, jo lalab fé' i dsea` i:

—E jáb'~ e i Juan do ja` cajmér` jíi'~ coo` e li` e quíi'r~ jmiíi` lajee` cateáaiñ` fí j_{migüi} la, jo dsu'

lajaléb^o e cajíñ^o uii^o quiá^o i dseañ^u la, dseáng^o jáb^o.

⁴² Joba' ie~ jo i fíim' dsea` i já^o calíng^o júu^o quiá^o Jesús e fí^o jo.

11

Mi~ cajúng^o jaang^o dseañ^u i sii` Lázaro

¹ Jo mi~ cang^ogui lajo, lajee^o e táam`bi Jesús fí^o jo, jo ie~ jo niseeng^o jaang^o dseañ^u i sii` Lázaro cóo^ogui gáng^ogui dseam^f rúiñ^o, jaang^o i sii` Yá^o jogui jaang^o i sii` Marta, jo laji^o gaaiñ^o do seeñ^o fí^o cōo^o fí^o li^o sii` Betania. Jo ie~ jo guiáang^o ráang^o Lázaro e dsée'r^o.

² Jo i dseam^f i sii` Yá^o i rúng^o Lázaro, íb^o i ca'ée^o jmíff^o jmeafíff^o tíi^o Jesús jogui cajmiquíff^or^o cóo^ojñ^oaguir^o tíi^o dsea` do lami^o jéeng^ogui.

³ Jo co^o eáam^o dsée^ogui Lázaro, joba' i dseam^f rúiñ^o i gáng^o do casíiñ^o júu^o fí^o li^o táang^o Jesús, jo lalab júu^o quié^o i dsea` do quiá^o Jesús:

—E lab júu^o quiée^o, e i dsea` i seeng^o røø^o cóo^o do i eáam^o 'neáan^o do i sii` Lázaro eáam^o líiñ^o lana.

⁴ Jo dsifí^o mi~ canúu^o Jesús e jo, joba' lalab cañíir^o quiá^o i dsea` do:

—Jo e jmohuíf^o e líiñ^o do ja` nijéng^o ír^o fí^o ni^o 'mó^o, co^o e jo nilíffing^o ta^o e lí^o laco^o nilíñi^o dsea` jial tíi^o 'gøng^o Fidiée^o, jogui laco^o nilíñi^o dsea` cajo^o jial tíi^o 'gøng^o jnea^o, dsea` líiñ^o Jóo^o dsea` do.

⁵ Jo doñí^o fa' eáam^o 'neáang^o Jesús i dseam^f i sii` Marta do jogui i sii` Yá^o jogui i dseañ^u i sii` Lázaro do,

⁶ dsu^o ja` cangór^o dsifí^o fí^o quiáiñ^o do mi~ calíñir^o e niráang^o i Lázaro do dsée'r^o, jo cajmi^o fíim^o bì 'ñia'r^o tú^o jmíff^ogui e fí^o li^o táaiñ^o do.

7 Jo mī canḡ e tú̄ jm̄ī do, joba' lalab cas̄' -
Jesús ī dsea` quiá'r̄ do:
—Má̄ tū̄ f̄ lī sē Judea.

8 Joba' cañíī ī dsea` í quiá'r̄ Jesús, jo cas̄'r̄ dsea` do:

—Tifa', ja` m̄ī ngóo'b̄ eáanḡ e jalénḡ dsea` Israel
ī seenḡ f̄ jo lam̄ī iiñ̄ nijngáiñ̄' 'n̄a` cóō' layaanḡ
cuū, jo 'n̄a` caléb̄ catú̄ iin̄' guó̄' f̄ jo.

9 Joba' cañíī Jesús quiá'r̄ ī dsea` quiá'r̄ do jo
cas̄' reiñ̄:

—E jáb̄' e sea` guitū' oor̄ lajeē' e jm̄ī; cofa'
jaanḡ dsea` ngir̄ lajeē' e jm̄ī do, joba' ja` dseáanḡ'
niquiúiñ̄', cō jneáb̄ lī ngir̄;

10 jo dsū' song jaanḡ dsea` ngir̄ f̄ coō lī nuū,
joba' quiunḡ' guiaám̄bre ngir̄, cō ja` sea` jī cóō'
e cuō' e jneá' lī ngir̄.

11 Jo mī canḡ e café'r̄ e júū na, jo cajínḡ' guir
cas̄'r̄ ī dsea` quiá'r̄ do:

—I dsea` rú̄'uu' ī siíī Lázaro do nicaquiam̄' bre, jo
dsū' lana niniī ī e nijmijnée'túū dsíí'bre.

12 Joba' cañíī ī dsea` quiá'r̄ Jesús do, jo cajíñ̄'
cas̄'r̄ dsea` do:

—Fíi'naa', jo lacō' fó̄' na e nicaquiam̄' ī dseañ̄'
í, joba' e jo cuō' lī e nitíim̄'túr̄.

13 Jo dsū' cajínḡ' Jesús lado cō' e ninicajúm̄' ī
Lázaro do, jogui ī dsea` quiá'r̄ do í dsíí' e já̄'ba'
e lí̄' güiim̄' Lázaro lí̄' lacō'gui jíī' e nicajínḡ' dsea`
do.

14 Joba' cajínḡ' Jesús cas̄'r̄ ī dsea` quiá'r̄ do
dseáanḡ' lajanḡ' jo cas̄' reiñ̄:

—Lana niráanḡ' Lázaro líim̄'bre.

15 Jo guiá̄'gui quíī' 'ná̄' e ja` m̄ī ngóo'o f̄ do latí̄
lana, cō' lajoba' e já̄'gui nilíinḡ'na' júū' quié̄'e,

joba' eáam' iáang` dsii⁻. Jo lanaguiba' dsé^ee' fí' quiá'r⁻.

¹⁶ *Jo i dsea` quiá'^- Jesús i sii` Tomás i lineang^{^-} dsea` suung[~] mi[~] canúur⁻ lajíi[~] e júu[^] jo, joba' casír⁻ i dsea` rúiñ[~] i caguliaang[~] gui do lala:*

—Má⁻aa' jneaa[~]aa' cóo'r[~] cajo, jo song cajnga[~] dsea` quiá'r⁻, joba' la quié[~] jneaa[~]aab[~] nijúu[~]naa' cóo'r[~] cajo.

Jesús i cuø' e jí'tu dsea` mi[~] ningf[~] e júuiñ⁻

¹⁷ *Jo mi[~] caguié⁻ Jesús coliing[~] cóo[~] dsea` quiá'r⁻ e fí' Betania e fí[~] li[~] cajúng⁻ i Lázaro do, jo ningóo' quiú[~] jmiib[~] e nica'áng⁻ dsea` do mi[~] caguilíiñ⁻ fí' jo.*

¹⁸ *Jo e fíi[~] e sii` Betania do ja` huíi⁻ née` laco'gui Jerusalén, co[~] tíib[~] jíu[~] la 'ní[~] kilómetro,*

¹⁹ *joba' fíim[~] dsea` Israel i neáang⁻ fí' jo cangolíiñ[~] e cango'eer[~] i Marta do cóo[~]gui Yá[^] e laco' ja` liiñ⁻ do fí[~]í[~] uii[~] quiá'^- e cajúng⁻ i rúiñ[~] i sii` Lázaro do.*

²⁰ *Jo mi[~] caliñí[~] Marta e ningóo' Jesús fí' do, joba' cagüí[~]íir[~] e cangojmijíiñ[~] dsea` do; jogui i Yá[^] rúiñ[~] do, dob cajer[~] fí[~] sináu[~] lajee[~] jo.*

²¹ *Joba' mi[~] cajíng⁻ i Marta do Jesús, lalab casír⁻ dsea` do jo cajíñ⁻:*

—Fa' jíu[~]gui mi[~] cagüén⁻ jéeng'guijiu[~] fí' la, joba' ja` cajúng⁻ i rún[~]n do jóng faco' lajo.

²² *Jo dsu[~] tab[~] dsii⁻ e quíb⁻ jmiíi[~] e nijmicóo[~] Fidiée[~] jnea[~] song nimíi[~]ire lajo, co[~] doñí[~] ee[~] e míi[~] 'ná[~] dsea` do, dseáng⁻ ngíim[~]ba'.*

²³ *Joba' cañíi[~] Jesús quiá'^- i dseamf[~] do jo casír⁻reiñ⁻:*

—Nijib[~]tu i rún[~] do.

²⁴ *Joba' cañíi[~] i dseamf[~] do quiá'^- Jesús jo cajíñ⁻:*

—Jáb¹⁻, niñi`baa e jo e nijíb¹tu i rún¹n do mi` nití¹
í¹ e nijí¹tu jaléng¹ líi¹ mi` tí¹ lí¹ jo.

²⁵ Jo mi` cang¹ jo, lalab cañí¹tu Jesús quiá¹⁻ i
dseam¹ do jo casí¹reiñ¹:

—Jneab¹ dsea` i cuo¹ e jí¹ dsea¹, jogui e nijí¹tur mi`
ning¹ e nijúuñ¹. Joba¹jaléng¹ i dsea` i já¹⁻ líing¹ júu¹
quié¹e, jo nañí fa¹ júung¹ jíi¹ ngúu¹ táaiñ¹, dsu¹ ja¹
tó¹ jmii¹ fa¹ ni'náïñ¹ e seeiñ¹ cøøng¹ cóo¹ Fidiée¹;

²⁶ jogui jaléng¹ dsea` i já¹⁻ líing¹ júu¹ quié¹e jogui
e seem¹bir mi` tí¹ lí¹ jo, joba¹ ja¹ tó¹ jmii¹ fa¹ ni'náïñ¹
e seeiñ¹ cøøng¹ cóo¹ Fidiée¹ cajo¹. Joba¹ ¿su já¹⁻ líin¹
jalé¹ e júu¹ e fíi¹ i 'nu` la?

²⁷ Joba¹ cañí¹ i dseam¹ do quiá¹⁻ Jesús jo casí¹r¹
dsea¹ do lala:

—Lajob líi¹, Fíi¹i, dseáng¹⁻ jáb¹⁻ líing¹ jnea¹ e 'nab¹
lin¹ i Jóo¹ Fidiée¹ camíing¹ i sijeeng¹ jnea¹ i nijáá¹
fí¹ jmigüí¹ la i nicá¹ nifí¹ qui¹ii¹.

Mi` caqui¹Jesús tii¹ ée¹ quiá¹⁻ Lázaro

²⁸ Jo mi` cang¹ e síing¹ Marta cóo¹ Jesús,
caquim¹-bre e cangotéer¹ i rúiñ¹ i sii¹ Yá¹ do. Jo
mi` caguiéiñ¹ fí¹ quiá¹r¹, lalab casí¹r¹ i rúiñ¹ do lí¹
ja¹ núa¹ dsea¹ jo cajíñ¹:

—Dob guiring¹ i tifa¹ do, jo 'nab¹ tó¹r¹ lana.

²⁹ Joba¹ dsifi¹ mi` canúu¹ Yá¹ e júu¹ jo, ladsifi¹
lanab cagüi¹íí¹ jo cangór¹ fí¹ lí¹ tó¹ Jesús ír¹.

³⁰ Jo Jesús ja¹ mi` ca'lí¹-bir e fí¹ jee¹ fíi¹ do, co¹ dobi¹
guiiñ¹ e fí¹ lí¹ cajíng¹ rúiñ¹ cóo¹ i Marta do.

³¹ Jo mi` tí¹ lí¹ calilí¹ i dsea¹ Israel i caguilíng¹
cango'ee¹ ír¹ e laco¹ ja¹ líiñ¹ do fíi¹, jo mi` cangár¹
e cagüi¹íí¹ i Yá¹ do lajminá¹ e fí¹ dsíi¹ sináu¹ quiá¹r¹
do, joba¹ cangolíim¹-bre ti'leáaiñ¹ cajo¹ laco¹ ngoo¹ i

dseam̄ do, co' i' dsíir' e ngóiñ' do ngoquíi'bre e
fi' li' ca'áng' i' lii' rúiñ' do.

³² Jo mi' tí' li' caguié' i' Yá' do fi' li' sing' Jesús,
ladisíf' lanab casí'r' uó' jnir' fi' quini' dsea` do jo
casí'r' dsea` do lala jo cajíñ':

—Facó' mi' ná' cagüén' jeeng'guijiú ff' la, joba' ja'
cajúng' i' lii' rún'n do jóng facó' lajo.

³³ Jo mi' tí' li' cangá' Jesús e qui' i' Yá' do
cóo'guijaléng' i' dsea` Israel i' caguilíng' cóo'r' do,
joba' eáam' calicu' dsíir' i' dsea` do, jogui eáam'bí
calijiung' dsíir' cajo,

³⁴ joba' cajming'r' jaléng' i' dsea` do jo
casí'r' reiñ':

—¿Jie' fi' li' ca'áng'na' i' dsea` do?

Joba' cajíng' jaléng' i' dsea` do casí'r' Jesús:

—Má'aa' jo madsijóó^naa' fi' jo.

³⁵ Jo canaang' Jesús qui'bre cajo.

³⁶ Jo mi' calilí' i' dsea` Israel do e qui' Jesús, joba'
lalab cajíñ':

—¡Eáam' ni'neáang' i' dseañú' na i' lii' na!

³⁷ Jo dsú' jee' i' dsea` Israel do seem'bing' i' fé'
lala:

—I nabí i' dseañú' i' cajmée' e calijné' i' dsea` i
lamí' tiuung' do, jo ja' i' ñí' jiali' ja' cajmér' fa' e
ja' cajúng' i' dseañú' i' nica'áng' na.

Mi' cají'tu Lázaro

³⁸ Jo fi' dsíir' tó' cuub' ca'áiñ' i' lii' Lázaro do, jo
o'nú' e ée' do cajnír' cóo' coo' loo' e fe'. Jo eáam'
lijiuung' dsíir' Jesús cangoquiéeiñ' e fi' li' ca'áng' i'
lii' do.

³⁹ Jo lalab cajíñ' casí'r' jaléng' i' dsea` i' teáang'
do ie' jo:

—Je'na' e 'loo` e sijni' e o'ná^ e ée` na.

Jo dsu' mi~ canúu^- i dseamf i sií` Marta do i rúng^- i 'lìi^ do e cajíng^- Jesús lado, joba' lalab casf'r^- dsea` do:

—Fí`naa', quiú^ jmíi^ níngóo' e ca'áng^- i rún^n na, jo lana nísiléb^ ngúu' tääiñ`, faa~aa'.

⁴⁰ Jo lalab cañíi` Jesús quiá^- i dseamf do:

—Já^ mi` cafíi^- i 'ná` e song dseáng^- já^- líin^ júu^ quié^- e, joba' nimó`ba' jóng jial tíi` laniing^- 'gøng^- Fidiée`?

⁴¹ Jo mi~ cangf jo, cajéb^ i dsea` do e cuu^ e sijni' fi` o'ná^ ée` quiá^- i Lázaro do, jogui Jesús dsifí` lanab cajóor^- fi` yá^ jmigüi^ jo cajíñ^-:

—Teaa~, lana cuóø^-ø 'ná` gui'máang^, co' jáb^- canáu^- júu^ quié^- e.

⁴² Jogui ñi`bíi` guiú^- cajo e contøøm^- já^- nuu` 'ná` júu^ quié^- e, jo dsu' fíi^- i 'ná` lana e líi^ laco' jaléng^- i dsea` i teáang^- la jmíi^ na nijá^- líiñ` e 'náb` dsea` casíin^ jnea^ fi` jmigüi^ la.

⁴³ Jo mi~ cangf e cajíng^- Jesús e júu^ na, jo café'r` teá` jo cajíñ^-:

—Júu` fi` líi^ iuun^- na, Lázaro!

⁴⁴ Jo mi~ calí^- e café` Jesús lajo, joba' dsifí` lanab cagüi`fi` i dsea` i lami` líiñg^- do, jo laco' sibé`bi` 'mi` guotíir^, jogui nir` sibé` coo` jmáang^ `mi`. Jo mi~ cangf jo, lalab cajíng^- Jesús casf'r^- i dsea` i teáang^- do ie` jo:

—Síi`na' e 'mi` e sibeáng^- i dsea` i cajíltu na, jo lajoba' cuóøng` e ngír^-.

Mi~ casfng^- dsea` i quie` nifí` quiá^- dsea` Israel e nisáiñ`Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

45 Jo mi~ canḡgui lajō, i fíim' dsea` Israel i cangolíng~ cōo!~ Yá^ do já!~ calfiñ~ júu^ quiá!~ Jesús, co! cangá~bre jalé!~ e quí!~ dsea` do jmii~ ie~ mi~ cajméer` e cají!tu i Lázaro do.

46 Jo dsu' i liing~gui i dsea` Israel i cangá~ e cajmée` Jesús do cangocóor` júu^ fí quini` jaléng` dsea` góor i líng` dsea` fariseo jalé!~ e cangár~ do.

47 Jo mi~ caliñí i dsea` fariseo do e jo, joba` casíiñ~ cōo!~ jaléng` fii~ jmidsea` e laco` niseáng` i dseata~ i quié` nifí` quiá!~ dsea` Israel e laco` nisíñ~ e~ njmér~ cōo!~ Jesús. Jo lalab jmíng!~ rúiñ!~:

—¿E~ njmó`oo! cōo!~ i dseañu` do? Co! eáam` jmiguiu` jalé!~ e quí!r~ jmii~ jmóor` e dsigá` dsíi` dsea`.

48 Jo song ja` nijníing`naa! quiá'r~, joba` fíim` dsea` nidsitáaiñ~ cōo!~ dsea` do, jo dseáam` e dseata~ i neáang` fí Roma nija'iñ~ guá!~ quií!ii` osi lajaléng`naa! dsea` líi`naa! dsea` Israel fíng song caliñir` jalé!~ e jo.

49 Jo jaang` lajee~ i fii~ jmidsea` do nisiir` Caifás, jo líiñ` fii~ quiá!~ jaléng` jmidsea` ie~ jo, joba` lalab cajíñ!~ casír` jaléng` i dsea` rúiñ!~ caguaang`gui do jo café'r:

—¡Dseáng` jíi!~ cōo` ja` ee` ñí^ 'ná!~!

50 Jo ja` óo`na`e guiá`gui quií!ii`e nijúung` jaang` dsea` góo`naa` cuaiñ~ quií!ii`lajaléng`naa`e laco`gui e nilíng`naa` lajaléng`naa`dsea` líi`naa`dsea` Israel.

51 Jo i Caifás do ja` cajíñ!~ lajō uíi!~ e la tiiñ` 'ñia'r~, dsu` fii~ jmidseab` líiñ` ie~ jo, joba` Fidiéeb` cacuø` ír` e cajíñ!~ lajō e Jesús nijúuiñ~ cuaiñ~ quiá!~ jaléng` dsea` góor` dsea` Israel;

52 jo o! jíi!~ e nijúung` dsea` do uií~ quiá!~ jaléng` dsea` góor`, co! lajōb cajo nijúuiñ~ e laco` nitø'r`

jaléng" dsea` quiá'⁻ Fidiée` i siguiáng" fi' la'úng⁻ fi' jmigüi' e laco' ni'uíñ'⁻ do coob' 'lé' lajee` lajaléiñ'.

⁵³ Joba' latí' ie` job canaang` jaléng" i dseata~ quiá'⁻ dsea` Israel do e 'nó'r' jial e njingáiñ'⁻ Jesús.

⁵⁴ Jo uiing~ lajoba' jo` 'ga' li~ jmijnéeng`gui'ñia'⁻ Jesús jee~ jaléng" dsea` góor` dsea` Israel, jo cagüi'í'bre e fi' lamí` táaiñ` do e li~ se' Judea, jo fi' dob cangór` fi' coo` fii` e sii` Efraín e née' quiá'⁻ fi' guóo'⁻ uó' quiá', jo fi' job cajer' coo'⁻ jaléng" dsea` quiá'r'.

⁵⁵ Jo mi` cang'gui lajo, lajee` e nijaquiéeng` jmiíi` e qui'⁻ tíing` dsea` Israel e jmóor` lacoo` jii` e sii` Pas-cua, joba' qui'⁻ tíiñ` e dsilíiñ` fi' Jerusalén ná'⁻gui e jmiíi` jo e laco' jmigüiúng` yaaiñ` fi' quini` Fidiée` jo dsiguiar` guiú` lajii`⁻ e qui'⁻ tíiñ` jmóor` do.

⁵⁶ Jo mi` caguilíing` i dsea` Israel do fi' Jerusalén, jo seem'biñ' do ngir' ta` 'náng' Jesús ie` jo, jogui jming'⁻ rúiñ` lajaang` lajaaiñ` lajee` e teáaiñ`⁻ fi' dsíi` sinéuu` guá'⁻ fé` e si` fi' jo, jo siiñ`:

—Jo ¿e` fó` 'ná'⁻? ¿Su nijáa'gui i dsea` i fi' la lajee` jmiíi` osi ja` nijáar' é?

⁵⁷ Jo jaléng" dsea` Israel i líing` dsea` fariseo coo'⁻gui jaléng" fii` jmidsea` quiá'r` niçang'íiñ` júu` quiá'⁻ jaléng" i dsea` i caguilíing` e jmiíi` do e song jaang` lajee` ír` nija'r` júu` jie` fi' taaang` Jesús, jo e güijmée'bre júu` ladsifi', jo lajoba' e niteng'⁻ dsea` do.

12

*Mi` ca'ée` jaang` dseam` jmíi` jmeafíi` tíi`⁻ Jesús
(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)*

1 Jo mi~ canḡgui lajo, jñúu~ jmiib~ jmoo'gui e nití~ e jmií~ Pascua quiá~- dsea` Israel do, jo cangób~tu Jesús fí Betania e cango'ee'tur Lázaro i cajmérer` e cají~tu ie~ lamí~ jéeng'gui do.

2 Jo mi~ tí~ lí~ caguiér~ fí quiá~- dsea` do, i dsea` seeng` fí sinúu~ do cajmérer` coo` jmií~ e jmi'gór` Jesús, joba' cagó'r` coliing~ ie~ canuu~ e jmií~ jo; jo dob guiing~ Lázaro e gó'r` coliing~ cóo~ i dsea` do cajo, jogui i rúiñ~ i sii` Marta do, íb` i jmoo` ta~ ngüing` jmiñi~ quiá~- jaléng~ i dsea` i neáang` gó` do ie~ jo.

3 Jo lajee` guiing~ Jesús gó'r`, coo` caguiéb~ Yá~ i rúng~ Lázaro fí lí~ guiing~ dsea` do, jo quier` coo` dsuu~ nigo'~ e a~ trescientos gramos jmií` jmeafii` e líi' cóo~ layaang~ nardo e 'mo'~ eáang, jo cóo~ e job ca'éer~ fí tii~ Jesús lajee` e guiing~ dsea` do gó'r`; jo mi~ canḡ jo, cajmiquí'r` cóo~ jñuguir~. Jo latøøm~ e fí dsúi~ sinúu~ do cajó~ jmeá` quiá~- e jmií` jmeafii` do ie~ jo.

4 Jo mi~ cangoyúung~ e jo, jaang` lajee` dsea` guitúung` quiá~- Jesús i sii` Judas Iscariote i nísíí~ i ni'níng~ dsea` do, lalab cajíng~ i ie~ jo:

5 —¿Jiali' ja` mi~ cango'níi~ e jmií` jmeafii` la cóo~ 'ní~ ciento cutee` e lacó~ nilisea` cuu~ e nilicóo~ jaléng~ dsea` tiñíng~?

6 Jo cajíng~ Judas Iscariote e jo dsu' o' já~- dseáng~ e fí~ líiñ~ jaléng~ dsea` tiñíng~, co' jaang` ii'b` líiñ~ do, co' ie~ jo íbre dsea` néé` nir~ taloo` téé~ cuu~ e líi' quiá~- Jesús coliing~gui cóo~ i dsea` guitúung` quiá'r~ do; joba' i Judas Iscariote do qui'bre e cuu~ do mi~ iiñ~ 'ñia'r`.

7 Joba' lalab cañíi` Jesús quiá~- i dsea` í:

—Ja` e fi` jíi` coo` i dseamí na, co` lajíi` e nícajméer` na e nícaguiar` guiá` quié` e mi` nití` í` e quiá` niám` baa.

⁸ Jo contøøm` cuóøng` lí` jmícóo` 'ná` jaléng` dsea` tiñíing`, jo dsu` jnea`gui ja` contøøng` tåan`n cоo` 'ná` ff` jmigüí la.

Mi` ca'f` dsú` dsea` e njingáiñ` i Lázaro do

⁹ Jo mi` cang`guiji lajo, i fíim` dsea` Israel caliñir` e dobi táang` Jesúz e ff` Betania do. Joba` cangolíñ` cangojóø`bre ff` jo, jo dsu` o` jíi` Jesúz dseáng` i ngír` 'náiñ` do, co` lajob` 'náiñ` Lázaro cajo i cajmée` Jesúz e cají`tu` calé` catú`.

¹⁰ Joba` i fii` jmidsea` do casíiñ` røø` e la quié` ti` Lázarob njingáiñ` ,

¹¹ co` fé` i dsea` Israel i quié` nifí` do e uíi` íb` fíing` i dsea` góor` do ninaang` 'naaiñ` cоo` ` i dsea` rúiñ` caguisaang`gui do, jo cоo` Jesúz ninaaiñ` dsitáaiñ` .

Mi` ca'í` Jesúz ff` jee` fí` Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹² Jo lajee` ná` gui jmií` Pascua e ti` ff` Jerusalén do, fíim` dsea` cangolíñ` ff` jo e cangotíñ` e jmií` do; jo mi` cajneá` coo`gui jmií` , job caliñí` dsea` e ti` niguié` Jesúz ff` Jerusalén e quiá` e jmií` do.

¹³ Jo mi` caliñí` i dsea` do e jo, joba` cangoquiáu'r` moo` quiee` , jo cangolíñ` cango'fiñ` Jesúz catí` caluu` fí` e quiá` nijmiféiñ` dsea` do. Jo mi` ca'íñ` dsea` do, lalab fé'r` teá` e iáang` dsíir`:

—¡Majmifém`baa` i dsea` na! ¡Jogui juguiá` jíu` quiá` i dsea` na i casíing` Fidiée` ff` jmigüí la cuaiñ` quiá'r`! ¡Jogui majmifém`baa'r` cajo i dsea` na i líng` dsea` güeang` i quié` nifí` quiá` jaléng` dsea` góo`naa` dsea` Israel!

14 Jo lajee` iuung` Jesús fí', lado cadséiñ` jaang` bú`^, jo íb` caguár` lí`^ lacó`gui la fé` fí' ni` ji` quiá`^- Fidiée` e cajme` dsea` malíi`gui eáang` lí` fé` lala:

15 Ja` fóøng`na` jaléng` 'nú`^ i seeng` fí` fí` Sión; jo jóø`na`, lab níjáa` i dseata` dsea` féng` quí`na` e guiñ` fí` mocoo`^ jaang` bú`^ jiuung`.

16 Jo dsu` la'ui` ja` calilí`bi` i dsea` guitúung` quiá'r` do e` guóng` jalé` e do; lí`^ mi` cangí`gui lajo, mi` cangí` e cangáng`tu` Jesús fí` níff` , joguib calilí` i dsea` do e jalé` e cajmée` Jesús do nínitóob` fí` ni` ji` quiá`^- Fidiée` e cajme` dsea` lajií`^ malíi`gui eáang` lí` fé` ui` quiá`^- Jesús.

17 Jo ie` jo, jaléng` i dsea` i cangá` mi` cató`^- Jesús i Lázaro do e nigüi`hiñ` do fí` dsí` ée` quiá'r` co` cajib`tur, joba`jaléng` i dsea` íb`i caní` e júu` jo jee` jaléng` i dsea` cagviaang`gui do.

18 Jo lajöb i fíim` dsea` cangojmiijíñ` e cangojmiijíñ` Jesús, co` caliñni`bre jalé` e quíi`^ dsea` do jmíi` e cajmée` e fí` do ie` jo.

19 Jo i dsea` Israel i líing` dsea` fariseo do lalab síiñ`la'ó` yaaiñ`:

—Nab nímóo` 'ná`^, jíi`^ coo` ja` e quíi`naa` jmíi`^ níjmó`oo` lana, co` jnéeng` ne`baa` e jia` ja` lajií`^ dsea` nisítáaiñ` cóo`^ i Jesús na lana.

Mi` ca'nang`^ dsea` griego Jesús

20 Jo jee` jaléng` i dsea` i cangolíing` fí` Jerusalén e cangojmiiféiñ` Fidiée` lajee` e jmíi` jo, jee` i dsea` íb` níquiéeng` coo` tú`^ míing`^ dsea` griego.

21 Jo i dsea` griego do cangoquiéeiñ` fí` lí` sing`^ jaang` dsea` guitúung` quiá`^- Jesús i sii` Lii`^, jo i seeñ` fí` Betsaida e née` lí` se` Galilea, jogui i dsea` griego do camí`r` jmi`ee` i Lii`^ do jo casí`^reiñ`:

—Dsíng'~ ii~ jnea'~ e nilicuíng`naa' Jesús.

22 Joba' dsifi' mi~ canúu~ Lii~ e jo, cangó~bre cangosíi'r~ Dí~ ilíng`jaang`gui dsea`guitúung`rúiñ~ cajo, joba' laji` huáam~bre cangolíiñ~ e cango-jmée'r~ júu~ Jesús lajíi~ e jíng'~ i dsea` griego do.

23 Joba' lalab cañíi` Jesús quiáiñ~ do:

—Lana tí~ nití~ í~ quié~e e ninín~túu~ fi~ níffí~ fi~ li~ cagá~a mi~ cagüén~n fi~ la e líñ'n jaang` dsea` jmigüí~.

24 Jogui jnea~ jmitaa~ óo'na' e fa' camí~ micui'iee` e ja` mi~ cató~fí~ ni~ uó~jo o'gui níi~ cajo, joba' lami~ líib~ líi~ e camíb~ e mijú~do; jo dsu' song camí~gui e micui'iee` do catób~ fi~ ni~ uó~ jogui caníib~, joba' jmigui~b~ ni'uíng~ do mi~ niró~.

25 Cofa' i dsea` i eáang`gui guing~ dsíi` jalé~ e dsijéé` fi~ jmigüí~ la, joba' ni'fím~ quiái~ i dsea` fí~ mi~ tí~ li~ jo; jo dsu' i dsea` i ja` guing~ dsíi` jalé~ e dsijéé` fi~ jmigüí~ la, joba' i dsea` i guiúb~ ni'uíng~ quiái'r~ mi~ tí~ li~ jo, co' cøøm` niliseeiñ` cóo~ Fidiéé` lata~.

26 Jogui song jaang` dsea` iiñ~ e nilíiñ~ jaang` dsea` i jmoo` lajíi~ e iin~n, joba' 'né~ ngír~ colíim~ cóo~ jneab~; jogui lacaang` jié~fi~ li~ seen~, joba' fi~ job 'né~ seeiñ` cóo~ jnea~ cajo. Jo song seeng` dsea` i jmoo` lajíi~ e iin~n, joba' Tiquié~e dsea` guing~ níffí~ nijmi'gó~bre i dsea` fí~ cajo.

Mi~ cajíng'~tu Jesús e njngáng'~ dsea` ír`

27 Jo fá`guíí lana e dseáng'~ dsíng'~ nijáa` fi'í~ quié~e; jo ¿e~ nijmee~e? ¿Su nifá~a: “Teaa~, leaang~ jnea~ jee~ jalé~ iihuíí~ e nidsingíin~n do”? U~, o' lajo, co' jnea~ cagá~a fi~ jmigüí~ la e lí~ laco' nidsingíin~n jalé~ e jo.

28 Joba' fíi^-i 'ná, Teaa~, jmee^- e laco' nijmi'gó` dsea`'ná`.

Jo dsiff' mi~ cangf e cajíng^- Jesús lajo, joba' guicanú`coo`luu~ fí yá` jmigüí, jo guicajíng^- lala:

—Nícajmé`baa lajo, jo dsu' tí`li~ nijmee`baa calé` catú`.

29 Jo jaléng` i dsea` i teáang` núu` do ie~ jo cajíñ`- e liing` ee` guicangoo` fí yá` jmigüí; dsu' i liing`gui i dsea` do fé`r`:

—Jaang` ángel i niguicafé` na.

30 Jo mi~ cangf jo, jo cañíi` Jesús quiá`- i dsea` do jo cajíñ`-:

—Ja` catíng` jnea~ e guicajíng`- e luu~ do, co`'náb` dsea` catíng`na` e jo.

31 Jo lanab catí í` e Fidiée` niquidsir` í` quiá`- jaléng` dsea` jmigüí` uii` quiá`- jalé` dsee` quiá`r`, jogui lanab cajo` catí í` e ni'íng` bí` quiá`- fii` i líng` i quiá` ta` fí jmigüí` la.

32 Jo dsu' mi~ ningf e niteáng` dsea` jnea~ fí` dse` crúu` e laco` nijúun`n, jo lajoba` nitóø^ø jaléng` dsea` e laco` ni'uíñ` dsea` quié`e.

33 Jo cajíng`- Jesús lana co` niñi`bre guiá`- jial nijnga`- dsea` quiá`r`.

34 Jo mi~ tí`li~ canúu` jaléng` dsea` i teáang` do ie~ jo e júu` quiá`- Jesús do, joba` lalab cañíí` quiá`- dsea` do:

—Níneb` jnea`^røø` e tóo` fí` ni` quiá`- Fidiée` e latab` niliseeng` Dsea` Jmáang`, joba` ñjiali` fó`'ná` e i dsea` i jáa` fí` ñíff` e líhiñ` jaang` dsea` jmigüí`'né` nisáiñ` fí` yá` mi~ nijnga`- dsea` quiá`r`? Jogui ñi` i dsea` i julf` na?

35 Joba` lalab cañíí` Jesús quiá`- i dsea` do:

—Jnea~bi e ji` e jneá` jee~ 'ná` lajee` lana, jo dsu' jo` huóø` e líng` guí` lajo jee~ 'ná` fi` la. Joba' jmi'úum`ba' e seem`ba' guiá` lajee` e seem`bí` jee~ 'ná` fi` la e laco` ja` níli` e lí` náa` do 'ná`. Dsaco` jaléng` dsea` i seeng` e fi` lí` náa`, joba` jíi` ja` nír` jie` fi` lí` seeiñ`.

³⁶ Joba` jáang`~yaang~na` e fi` lí` jneá` ji` do lajee` e seem`bí` jee~ 'ná` e laco` qui` jmií` e niliseeng`na` contøøng` fi` lí` jneá` ji`.

Jo mi` tí` lí` cangí` e cajíng`~ Jesús jalé` e júu` na, joba` cangó`bre, jo ca'náam` 'ñia'r` jee~ i dsea` do.

Jiali` ja` já` líng` dsea` Israel júu` quiá`~ Jesús

³⁷ Jo ie` jo, ja` e lí` e Jesús cajmér` jalé` e lí` laniing` e quií`r` jmií` fi` quini` jaléng` dsea` góor` dsea` Israel, jo dsu` ja` já` lím`bi i dsea` do júu` quiá`~ Jesús;

³⁸ jo lajoba` e caliti` e cajme` Saíi^, jaang` dsea` i café` cuaiñ` quiá`~ Fidiée` malíi`gui eáang` ie` lamí` cajín`~ lala:

Fí`naa!, ¿i` i já`~ nicalíng` júu` quií`~ e guia`naa`? Jogui ¿i` i nicaliñí` jial tú` 'gøn', Fí`naa` Fidiée`?

³⁹ Jo lajob jaléng` dsea` do jíi`~ ja` lí`r` ningáiñ`~, co` lalab cajme`gui Saíi^ cajo fi` ni` ji` quiá`~ Fidiée` lí` fé` lala:

Jnea` Fidiée` jo fá`a e júu` la:

⁴⁰ Nicajnf`baa jminir` jogui nicajnf`baa moguir` cajo

e laco` ja` cuóøng` niliñir` júu` quié` e o`gui cuóøng` e ningáiñ` jial lí` cajo;

jo lajoba` ja` niqui`~ jíng`~ yaaiñ` fi` quinii`~, jogui lajobi jnea` ja` nijmi`leáan` nre cajo.

41 Jo cajíng⁻ Saíi^ lana, co' nicangá⁻bre jial tí⁻ laniing⁻ 'gøng['] Jesú^s, jo^aba['] fé[']r['] uiⁱ[~] quiá⁻ dsea['] do.

42 Jo nañí fa' cajím⁻ i yúu[~] Saíi^ do e júu[^] jo, dsu['] fíi^m['] dsea['] Israel já⁻ calíiñ⁻ júu[^] quiá⁻ Jesú^s ie[~] jo, jogui fíi^m['] dseata['] dsea['] Israel i laniing⁻ já⁻ calíiñ⁻ júu[^] quiá⁻ dsea['] do ie[~] jo cajo[.] Jo dsu['] ja['] fé[']r['] lajo^f quini^v jaléng["] dsea['] jiéng["], co' 'góm[']bre jaléng["] dsea['] Israel i líi^{ng} dsea['] fariseo e ni'uóng⁻ neiñ['] fí^v dsí['] sináu[^] guá['] quiá[']r⁻,

43 co' eáang[']gui iññ[~] e dsea['] jmigüi[']bing['] nijmi[']gó['] ír['] lacó[']gui e nijmé⁻ 'ñia['] Fidiée['] lajo^{cóo}r[~].

Jial dseáng⁻ 'né⁻ nijmi[']gó['] dsea['] júu[^] quiá⁻ Jesú^s

44 Jo mi[~] cang^fgui lajo[,] lalab cajíng⁻ Jesú^s cóo['] júu[^] teá[:]

—Jaléng["] dsea['] i já⁻ líi^{ng} júu[^] quié⁻e, jo^aba['] i dsea['] i' o' jíi[~] júu[^] quié⁻e já⁻ líi^ñ, co' lajob já⁻ líi^ñ júu[^] quiá⁻ Tiquir[']ii['] Fidiée['] cajo[,] dsea['] i casíng['] jnea['] fí^v jmigüi['] la.

45 Jo doñí['] ii['] dsea['] i níng⁻ jnea['], jo^aba['] níim⁻bre cajoⁱ dsea['] i casíng['] jnea['] fí^v jmigüi['] la.

46 Jo jneab[~] dsea['] líinⁿ e jí['] do, jo^a cagá⁻a fí^v jmigüi['] la e lí['] lacó['] jaléng["] dsea['] i já⁻ líi^{ng} júu[^] quié⁻e ja['] niliseeñ['] fí^v lí['] nuu[~].

47 Jo i dsea['] i lico['] núu['] jalé["] júu[^] quié⁻e jo dsu['] ja['] jmóor['] náu[']r['] jalé["] e jo, jo^aba['] o' jnea['] dsea['] niquidsii⁻ í["] quiá⁻ i dsea['] í. Co' ja['] cagá⁻ jnea['] fí^v jmigüi['] la e lacó['] niquidsii⁻ í["] quiá⁻ jaléng["] dsea['], co['] jnea['] cagá⁻a e lí['] lacó['] nilaan⁻re jee['] jalé["] dsee['] quiá⁻bre.

48 Jo jaléng["] i dsea['] i ja['] jíi[~] jnea['] o'gui já⁻ líi^ñ júu[^] quié⁻e, jo^aba['] i dsea['] í['] niseem[']bing['] i ni'í⁻ í["] quiá[']r⁻ quiá⁻ jalé["] e dsee['] e nica'ér['] do; co['] cóo[']

jalé" e júu^ e nicafá"-a na, cóo!" jíi!" job nitidsí' í" quiá'r- mí^ tí^ lí^ jo.

49 Co' jnea~ ja' fá" a la ñii- 'ñiá" a, dsuco' Tiquí^ii' i casíing` jnea~ fí jmigüí la, íb` i nicaquiú" ta~ quié" e lajíi!" e 'né" e nifá" a.

50 Jo lajob niñi jnea~, e jaléb" ta~ e quiú" Tiquié" e do cuó" e liseeng` dsea` cøong` cóo!" Fidiée" lata~. Joba' lajob líi, jaléb" e fá" jnea~ dseáng" fá'a jíi!" laco' ta~ cal'ín" n quiá" Tiquí^ii'.

13

Mi^ caru' Jesús tii- dsea` guitúung` quiá'r-

1 Jo mí^ cang^gui lajo, lajee^ e guati'ló" jmiíi Pascua e quií" tñing` dsea` Israel jmóor` fí Jerusalén, jo ie~ jo niñib` Jesús e nicatíb` í" quiá'r- e nitár` fí jmigüí la jo nidséiñ" nidsigüeá'tur cóo!" Tiquí^ii' fí ñíff-. Jo lajee^ cateáiñ` fí jmigüí la, eáam' cajmi'neáaiñ` jaléng" dsea` i ca'uíng" dsea` quiá'r-, jo lajob cajmearer` cartí cangáng" tur fí ñíff-.

2-3 Jo ie~ jo, tí^ lí^ ni'ib` fí^ i 'líng" fí dsíi' Judas, jóó' jaang` dseañu" i sii' Simón Iscariote, jo i fii^ i 'líng" do cajmearer` e ca'f` dsíi' i Judas do e ni'nñíñ" Jesús fí quini^ jaléng" dsea` i quié' nifi^ quiá" dsea` Israel. Jo Jesús niñi'bre guiá" e fí^ lí^ guiring` Fidiée` jáar` mí^ cagüéiñ" fí jmigüí la, jogui e fí job nidséng" tur mí^ nití" í" quiá'r-. Jo i Tiquí^ii' dob i nicacuó" ír` fí^ e néé' nir^ lajalé".

4 Jo ie~ job cagó" Jesús íi' canuu` cóo!" dsea` guitúung` quiá'r-, jo lajee^ e neáaiñ` gó'r` dob mí^ caráaiñ" e fí^ lí^ guiiñ" do jo caguir` e si'r^ e quier' lí" li^ ni^, jogui ca'ñá'r` coo` jmáang" 'mi" fí 'ñúiñ".

5 Jo mi~ cangf̄ jo, caguié'r' jmii` fí` dsíí` coo` úu' e ja` a' eáang', jo cóo`~ e job canaaiñ` ru'r' tii` lajaang` lajaang` i dsea` guitúung` quiá'r` do, jo mi~ calí` jo, cajmiquiá'r` cóo`~ e 'mi` e ca'ñá'r` tu'r` do.

6 Jo mi~ tí` li` catíng` Tú` Simón e nijgíi` tiir` e nirú`- Jesús, joba' lalab cañíi` quiá`- dsea` do:
—Fí`i, ja` catíng` 'ná` e nirúu`~ tii`i.

7 Jo lalab cañíi` Jesús quiá`- dsea` do:
—Ja` mí` ngáng` 'ná` lana e~ guóng` lajíi`~ e jmoo`o la, jo dsu` lajee` lab ningán`.

8 Jo cañíi`tu Tú` Simón quiá`- Jesús jo casí'r` dsea` do:

—Dseáng`- ja` cuø'baa fí` e 'ná` nirúu`~ tii`i!
Joba' lalab cañíi`tu Jesús quiá`- dsea` do:
—Lí` jíi`~ e laba' líi`, e song ja` nirúu`~ u tii`~, joba'
ja` quí`- jmii` jóng e líing`gui` dsea` quié`e.

9 Joba' cañíi`tu Tú` Simón quiá`- dsea` do jo cajíñ`-:

—Jo song lajob nilíi` Fí`i, joba' guiú`gui` e
nirúu`~ba' la quié` guoo`o cóo`~gui` moguii` cajo.

10 Jo dsu` lalab cañíi`tu Jesús quiá`- Tú` Simón jo cajíñ`-:

—Doñí` ii` dsea` i lalí` calá`-, joba' ja` 'né`-
lá`-tur ladsifí` lado, jo jíi`~ tii`bre 'né` nirú`-tur
co` sijgíim`bre latøoiñ`-. Jogui 'ná` líim`ba` dsea`
sijgíing`, nañí` fa` ja` lajaléng`na` líing`na` lajo.

11 Jo cajíng`- Jesús lana e ja` lajíng` i dsea` do líiñ`
dsea` sijgíing`, co` niñí`bre guiú` i` i dsea` i ni'níng`-
ír` fí` quini` dsea` i quié` nifí` quiá`- dsea` Israel.

12 Jo mi~ tí` li` cató` e ru` Jesús tii` jaléng` i dsea`
guitúung` do quiá'r`-, joba' caquib`-tur e si`r` do,
jogui caguáb`tur e fí` li` guiíñ` gó'r` do, jo mifíng`
cajíñ`- lala:

—¿Su ñí^ 'ná^ e~ guóng^ jalé^ e nicajmé^ e quí^ na^ na?

¹³ Co^ 'ná^ ca'íng^~na^ jnea^ e líin^n Fí^na^ jogui^ e líin^n Tifa^ quí^ na^, jo^ e jáb^~, lajob líi^, co^ lajob dseáng^~ líin^n.

¹⁴ Jo^ co^ jnea^, dsea` líin^n Tifa^ jogui^ Fii^ quí^ na^, nicaré^ baa tii^~na^ lajaang^ lajaang^na^, joba^ lajob cajo^ 'né^ jmée^ 'ná^, 'né^ rúu^~ba^ tii^~ dsea` rúu^~na^!

¹⁵ Jo^ jnea^ nica'ée^ baa 'ná^ jial 'né^ nijmee^ na^ e laco^ 'ná^ nijmee^ na^ røøb^ laco^gui^ jíi^~ e nicajmé^ jnea^.

¹⁶ Jo^ e laba^ jmítaa^ óo'na^, e jíi^~ jaang^ dsea` 'léeng^~ niing^~guir laco^fir^, jogui^ e jíi^~ jaang^ dsea` i ngí^ ta^ quie^ júu^ niing^~guir laco^gui^ i^ dsea` i casíing^~ ír^ do.

¹⁷ Jo^ song ngám^ba^ jalé^ e júu^ na jogui^ jmití^bi^ e iáang^ óo'na^ cajo^, joba^ jugui^ab^ niliseeng^na^ jóng.

¹⁸ 'Jo^ dsá^ e fá^a na ja^ catíing^ 'ná^ lajiing^na^; co^ ñí^baa guiú^~ jí^ jaléng^~ jí^ nícaaguíin^~n. Dsa^ dseáng^~ 'né^ litib^~ jíi^~ laco^ fé^ fí^ ni^~ jí^ quíá^~ Fidiée^ e ca-jme^ dsea` malíi^~gui eáang^li^~ fé^~lala: "Jaang^ lajee^ dsea` i^ gø^ colíing^~ cóo^~baa lana, ní^ní^ níim^~bre jnea^~."

¹⁹ Jo^ fíi^~i^ 'ná^ e júu^ na lana e lí^~ laco^ niñí^ba^ jéeng^ mi^~ tí^ li^~ nidsijée^ jalé^ e jo^. Jo^ mi^~ tí^ li^~ nilí^ lajo^, joba^ jáb^~ nilíng^na^ jóng e jneab^ dseáng^~ líin^n jíi^~ laco^ fá^a e líin^n.

²⁰ Jogui^ e laba^ jmítaa^ óo'na^, e doñí^ ii^~ dsea` i^ ní^líng^~ jí^ dsea` i^ sín^~n do, joba^ ím^~bre jnea^ cajo^; jogui^ doñí^ ii^~ dsea` i^ íng^~ jnea^, joba^ ím^~bre i^ dsea` i^ casíing^~ jnea^ fí^ jmigü^ la cajo^.

Mi~ cajíng'~ Jesús e Judas Iscariotebing' i ni'níng'~ ír'

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

21 Jo mi~ cangf~ e cajíng'~ Jesús lajo, joba' dseáng'~ eáam' fí'í~ calíñ~, jo cajíng'~ casí'r~ i dsea` guitúung` quiá'r~ do jo casí'r~ reíñ!:

—E laba' jmitaa^ óo'na', e jaang` lajee` la'ó` 'ná'bing' i ni'níng` jnea~ ff' quini` i dsea` quié` nifi` quiá'~ dsea` góo'naa` dsea` Israel.

22 Jo mi~ canúu~ i dsea` guitúung` do e júu^ jo, jo lico' cajóøng` rúm`bre, jo dsu' ja` calilí'r~ i~ dseáng'~ i éeng` Jesús do.

23 Jo jaang` lajee` i dsea` guitúung` i iing` Jesús eáang` do dseáng'~ cáam` dsea` do guíñ~, jo lajoba' cuóøm` siiñ` cój~ dsea` do lajee` e neáaiñ` gó'r`.

24 Jo co' huíim` bigui guiing` Tú^ Simón, joba' cajmér` lí~ cój~ guóor` quiá'~ i dsea` i~ guiing` cáang` Jesús do e laco' dsea` í~ nijming'r~ dsea` do i~ lajee` ír` i~ éeng` Jesús do.

25 Jo i~ dsea` i~ guiing` cáang` Jesús do cango-quiéeiñ` quiá'~ gui laco' guiing` dsea` do, jo lalab cajming'r~ dsea` do:

—Fí`í, ¿i~ i~ dsea` i~ julf na?

26 Joba' lalab cañíi` Jesús quiá'~ dsea` do:

—Lana nijmi'leaa~ coo` 'ná'jiu iñí`~, jo ii` i~ dsea` i~ nicuóøø e jo, íb` i~ fá'a na.

Jo dsifí` mi~ café` Jesús e júu^ jo, joba' ca-jmi'leá`bre e iñí`~ do, jo i~ Judas i~ líng` joo` Simón Iscariote, íb` i~ cacuø'r` e jo.

27 Jo dsifí` mi~ caíng` i~ Judas do e iñí`~ do, joba' dsifí` lajob caí`~ fii` i~ líng` i~ sií` Satanás ff' dsíir'. Joba' lalab casí'r~ Jesús ír`:

—Lajíi'~ e nica'í o'~ e nijmée'^, joba' jmeeb~ lajminá~.

²⁸ Jo mi~ canúu~ i dsea` i caguaang~gui do lajíi'~ e cajíng~ Jesúz do, ja` cangáiñ~ jiali' cajíng~ dsea` do lajo.

²⁹ Jo co' ie~ jo i Judas Iscariote do líiñ~ dsea` i si'má~ cuu~ quiá~ Jesúz cóo~gui quiá~ i dsea` guitúung~ quiá'r~, joba' i liing~ i dsea` do ca'í dsíir~ e Jesúz sí'r~ i Judas do e liing~ ee` nidsileáá~ dsea` do quiá~ e ni'nér~ lajíiñ~ lajee~ jmíi~ osi quiá~ e nicuó'r~ jaléng~ dsea` tiñíng~ é.

³⁰ Jo dsíif' mi~ calíng~ Judas Iscariote e iñí'^ do, joba' cagüíff'bre e fí~ li~ neáaiñ~ do. Jo nicanuub`.

Júu^ laniing~ quiá~ Dsea` Jmáang~

³¹ Jo mi~ tí~ li~ cangf~ e cagüíff' i Judas Iscariote do, joba' lalab casí~ Jesúz i dsea` quiá'r~ i caje'gui do:

—Jo lanab nicalilí~ 'ná~ jial tí~ niguo~ líing~ Fidié~ mi~ calili~ jial tí~ niguo~ líing~ jnea~, dsea` cagá~ a fí~ ñíff~ jo cagüén~n fí~ jmigüí~ la e líin~n jaang~ dsea` jmigüí~.

³² Jo song lajob líi~, e jnea~ dsea` cagüén~n fí~ jmigüí~ la líin~n jaang~ dsea` jmigüí~ e ni'ée~e 'ná~ jial tí~ niguo~ líing~ Fidié~, joba' Fidié~ lajob nijmér~ cóo~ jnea~ cajo, jo lajee~ tab~ nijmér~ lajo.

³³ Jogui 'ná~, dsea` líing~na' joo'o, e laba' fí~i 'ná~ e jo` huóø~ tääng`guíi cóo~ 'ná~ fí~ la. Jogui 'ná~ ni'nam~ba' jnea~ jo dsa' jo` niguiéng~na' jnea~; co lí~ lacogui jíi~ e nicaffí~i dsea` Israel caguaang~gui ie~ lami~ jéeng~gui do, jo lajob fí~i 'ná~ lana cajo e ja` cuóøng~ nigüílíing~na' fí~ li~ niníng~ jnea~.

34 Jo uiing~ e joba' e nicuóø^ø 'ná" e júu^ lani-ing~ la e ja` mí' cafii^-i 'ná" lamí~ jéeng'gui, jo e lab e jo: jmi'neáang'na' dsea` rúng'na'. Jo lí^ laco' la 'neáang` jnea~ 'ná", lajobj dseáng'^ 'né- jmi'neáang'na' dsea` rúng'na' cajo.

35 Jo song lajob jmoona' e dseáng'^ jmi'neáang'na' dsea` rúng'na', joba' lajiim` dsea` nililí'r^ jóng e dseáng'^ dsea` quié`baa líing'na' song jmooba' lajo.

*Mi~ cajmée` Jesús júu^ e nijíng'^ Tú^ Simón e ja` cuíñ`dsea` do
(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)*

36 Jo mí~ canúu^- Tú^ Simón lajíi^ e cajíng'^ Jesús do, joba' cajming'^r^- dsea` do lala jo cajíñ!:

—Fíi`i, ¿jie~ fíi` lí~ niguó'^?

Joba' cañíi` Jesús quiá'^ dsea` do jo casí^rein!:

—Ja` cuóøng` niguøng'^ 'nø` lana e fíi` lí~ ninín'^n, jo dsu' mí~ nilicøøng`guijíu`lajo, joguiba' e nicuóøng` guøn'^ jóng.

37 Joba' lalab cañíi` Tú^ Simón quiá'^ Jesús jo casí^r^- dsea` do:

—Fíi`i, ¿jiali' ja` cuóøng` e ninín'^n cóo'^ 'nø` lana? ¡Co' guiab' dsii^- e nijáang'^ 'ñiá" a e nijúun^-n e laco' nijmicóo'^q 'nø`!

38 Joba' lalab cañíi` Jesús quiá'^ i Tú^ Simón do jo casí^rein!:

—¿Su dseáng'^ já'^ e nijmée'^ e laco' fó` na, Tú^ Simón? Co' lana jmítaa` o' e lajee` e ná"gui e niquí'^ jaang` tuidsée^, 'nø` nifo'^ 'ní` ya` e ja` cuíñ` jnea~.

14

*Jesús l̄iñ' e f̄' cóo'~ e guilíng` dsea` f̄' li~ guiing~
Tiquiá'r^*

¹ Jo m̄i~ canḡ e casíng~ Jesús cóo'~ i Tú^ Simón do, joba' lalab casí~ guir i dsea` quiá'r~ do:

—Ja` jmáang'~ yaang~na' f̄' i^ 'ná", dsea` já'~ nicalíng~na' júu^ quiá'~ Fidiée~, jogui ja` jmitúng~ óona' cóo'~ júu^ quié~e, co' 'né~ e jáb'~ nilíng~na' cajo.

² Co' f̄' li~ guiing~ Tiquié^e f̄' ñiffi~, fēb'~ jóo` e quiá'~ nigüea` jaléng` dsea` quiá'r~; cofa' ja` líi lajo, joba' ja` mi' cafíi~i 'ná" jóng e tí' li~ ninín'^n e niguiaa~ guiá~ f̄' li~ nigüini~na' cóo'~ jnea~ f̄' li~ guiing~ Tiquié^e faco' lajo.

³ Jo m̄i~ tí' li~ canḡ e niguiaa~ guiá~ e f̄' li~ nigüini~na' do, joba' nigáab'túu calé~ catú~ f̄' la e laco' nitøø~ 'ná" e nigüiliing~na' cóo'~ jnea~, jo f̄' job nidsi'ié~ee' coliing~ cóo'~ jnea~.

⁴ Co' niñib^ 'ná" jie~ f̄' li~ ninín'^n jogui nicuúi~bi' cajo e f̄' e dsijée~ f̄' jo.

⁵ Jo m̄i~ canḡ e cajíng~ Jesús e júu^ jo, joba' jaang` lajee~ i dsea` quiá'r~ do i sii` Tomás lalab cañíi` quiá'~ dsea` do:

—Fí'i, ja` ne~ jnea~ jie~ f̄' li~ niguøng'^ 'ná~, joba' ejial lí~ e nilicuúi~naa' jnang~ e f̄' jo?

⁶ Joba' lalab cañíi` Jesús quiá'~ dsea` do:

—Jneab~ dsea` líin'n e f̄' e laco' cuóøng` niguilíng` dsea` f̄' ñiffi~, jogui jneab~ dseáng~ cuóøø~ø 'ná" e liñí~na' jalé~ júu^ quiá'~ Fidiée~, jogui jíi~ jnea~ bi' cuóøø~ø 'ná" cajo e seeng~na' cøøng` cóo'~ Fidiée~ lata~. Jo jíi~ la'eáang` cóo'~ jneab~ cuóøng` e niguilíng` dsea` f̄' quini` Tiquíi` Fidiée~.

7 Jo song n̄icuím` 'ná' guiá~ jnea~ lana, joba' nilicuím'ba' Tiquié^e cajo; jo dsu' latí~ lanab n̄inaang` cuíng na' dsea` do, co' nicañúim'ba're.

8 Jo mi~ calí~ fé~ Jesús e júu~ na, joba' lalab cañí~ jaang`gui dsea` quiá'r~ i sii~ Lii~ do jo casí'r~ dsea` do:

—Fí'i, cuóø~ jnea~ fí~ e nineeng~naa' Tiquí~ii~ dsea` guiing~ ñiff~, jo jíi~ joba' mí~naa' 'ná'.

9 Joba' lalab cañí~ Jesús quiá~ i Lii~ do jo cajíñ~:

—Lii~, ningóob' eáang' e seen~ jee~ 'ná', jo ¿su ja' mí~ calicuím'bi' jnea~? Dsucó~ jaléng~ dsea` i níng~ jnea~, joba' i dsea` i níim~bre Tiquié^e cajo; joba' ¿jialí~ mí~ jnea~ fí~ e laco' nimáang~na' Tiquí~ii~?

10 Jo ¿su ja' já~ líin~ 'ná' e jnea~ cøøm` seeng` cóo~ Tiquí~ii~ jogui e Tiquí~ii~ cøøm` seein~ cóo~ jnea~ cajo? Co' jalé~ e fí~ i 'ná' na ja` fá~a e la tiin~ 'ñia~a, co' Tiquí~ii~ i seeng` cøøng` cóo~ jnea~ do, dsea` íb` i jmoo` lajíi~ ta~ quiá~.

11 Jo 'né~ líñí'ba' e jnea~ cøøm` seen~ cóo~ Tiquí~ii~, jogui lajobi ír` seein~ cøøng` cóo~ jnea~ cajo, jo song ja` já~ líing~na' e júu~ jo, joba' lico' já~ güiliing~na' júu~ quié~ e mi~ móo~na' jalé~ e jmoo`o.

12 Jogui e laba' jmítaa~ óo'na' cajo, e doñí~ i jí~ já~ líing~ júu~ quié~ e, joba' nijmé~bre jalé~ e quíi~ jmií~ lí~ laco'gui jíi~ la nícajmé~ jnea~ cajo; jo dsu' sea`ba' do e nijmér~ e niguol~gui eáang', co' jnea~ ninín~n e nijaq~ cóo~ Tiquí~ii~ dsea` guiing~ ñiff~.

13 Jo jalé~ e nimí~na' Fidiée~ la'eáang` cóo~ jnea~, joba' jneab~ nijmee~e jalé~ e jo quíi~na', jo lajoba' nijmiféng~ dsea` Tiquié~e Fidiée~ la'eáang` cóo~ jalé~ e jmoo` jnea~ do.

14 Jo doñí~ eeb` cuóøng` lí~ jmee~ jnea~ song camí~na' Fidiée~ lajo la'eáang` cóo~ jnea~.

Mi~ cacuø' Jesús júu^ e nisíng~ Fidiéé' Jmiguí' quiá'r~

15 'Jo fíi~guíi 'ná~ e song dseáng~ lajang~ júu~ 'neáang`na' jnea~, joba' nijmée`ba' náu~na' júu~ quié~e jóng.

16-17 Joba' jnea~ nimíí~ i Tiquí~ii' dsea` guiiñ~ níff~ e nisíñ~ Jaang` i nijmícoó~ 'ná~, jo e job líi' Jmiguí' quiá~ Fidiéé' cóo~ e cuø~ 'ná~ e liñí~na' jalé~ júu~ quiá~ Fidiéé'. Jo e Jmiguí' do contøøm~ niliseeng` cóo~ 'ná~. Jo jaléng~ dsea` i ja` mí` cal'ing~ jnea~, joba' ja` qui~ jmií~ fa' e ni'lín~ e Jmiguí' do, co' ja` mí` cangár~ o'gui cuír` cajo; jo dsu' 'ná`gui nicuí`ba' e Jmiguí' do, co' niseem` cóo~ 'ná~ lana, jogui tí~ li~ nití~ í~ e niliseem` fí~ áa'na' cajo.

18 'Jo fíi~guíi 'ná~ e ja` qui~ jmií~ fa' niseáan~n 'ná~ e lafa' 'náing~na', co' nigáab'túu calé~ catú~ jo niliseem`túu cóo~ 'ná~.

19 Jo lajee~ lab, jaléng~ dsea` i ja` cuíng` jnea~ jo` niníing~guir jnea~; jo dsu' 'ná~ nimáam~tu` jnea~ jogui contøøm~ niliseeng`na' cóo~ jnea~ cajo, co' seem` jnea~ cóo~ 'ná~ lata~.

20 Jo ie~ job nililí~na' e jnea~ cøøm` seen~ cóo~ Tiquié~e, jogui 'ná~ cøøm` seeng`na' cóo~ jnea~, jogui jnea~ cøøm` seen~ cóo~ 'ná~ cajo.

21 Jogui i dsea` i íng~ júu~ quié~e jogui jmóor` náu'r~ jalé~ e júu~ jo, joba' i dsea` í cuø` li~ e dseáng~ lajam~ba' e 'neáaiñ` jnea~, jo lajøb Tiquié~e nijmi'neáam`bre i dsea` i jmi'neáang` jnea~ do, jogui jnea~ nijmi'neáam`baa i dsea` í cajo, jogui ni'ee`baare jial dseáng~ líin'n.

22 Joba' cañíi` jaang`gui dsea` guitúung` quiá~ Dsea` Jmáang~ i sii` Judas, dsu' o' i Iscariote do, jo

casí'r^- dsea` do lala:

—Fí'i, ¿jiali' e ni'éeng' uø' fí' quini^ jnea'^ jo o' fí' quini^ jaléng' dsea` i ja` líng' dsea` gó`naa'?

²³ Joba' cañí` Jesú斯 quiá^- i Judas do jo cajíñ^-:

—Jaléng' dsea` i jmi'neáang` jnea~, joba' jmoo`bre náu'r^ jalé^ júu^ quié^-e; jo Tiquié^e Fidiée^ ni-jmi'neáam`bre i dsea` í cajo, jo lajob Tiquié^e coliing`gui cóo'^ jnea~ cøøm` nilisee^-naa' cóo'^ i dsea` í.

²⁴ Jogui i dsea` i ja` 'neáang` jnea~, joba' ja` jmoo`r^ náu'r^ jalé^ júu^ quié^-e. Jo jaléb^ e júu^ e fá^ jnea~ la, o' dseáng^- júu^ quié^-e 'níá'a co' e quiá^- Tiquí^baa!, jo íb` dsea` i casíng` jnea~ fí' jmigüi^ la.

²⁵ 'Jo fíi^-i 'ná^ jalé^ e júu^ la lajee^ e táam`bíi cóo'^ 'ná^ fí' jmigüi^ la;

²⁶ jo dsu' mi^ ninín'^n fí' ñiff^- fí' li^ guiing^ Tiquié^e, joba' dsea` íb` i nisíng^- Jmiguí^ quiá'r^- cuaiñ^ quié^-e e laco' nijmicóo'^ 'ná^, jo lajoba' niguiéng^ áána' jalé^ e júu^ e nicafíi^-i 'ná^ lajee^ e nicataang`naa' coliing^, jogui ni'é^- 'ná^ jalé^ e 'né^- ñí^na' cajo.

²⁷ 'Jo mi^ tí^ li^ nití^- í^ e ninín'^n, joba' nisée^e cóo'^ 'ná^ e niliseem`ba' juguiá^- cóo'^ Fidiée^. Jogui nicuøø^baa 'ná^ laco'gui la seeng` jnea~ juguiá^- cóo'^ dsea` do, jo dsu' ja` nicuøø^- e jo laco'gui la cuø` dsea` i ja` cuíng` Fidiée^. Joba' fíi^-guíi 'ná^ e ja` jmeáang^ yaang`na^ fí'lí^ uií^ quiá^- jalé^ e nidsing^na^, o'gui fóøng^na^ cajo uií^ quiá^- jalé^ e jo.

²⁸ Jo nicanáu^-ba' e nicafíi^-i 'ná^ lami^ jéeng`gui e ninín'^n fí' li^ guiing^ Tiquí^ii!, jo dsu' nigáab'túu jo niliseem'túu cóo'^ 'ná^ calé^ catú^-. Jo faco^ dseáng^- já^- e 'ná^ 'neáang`na^ jnea~, joba'

cali'iáam` óo'na' jóng mi~ caliñí`na' e ninín'^n fí' li~
guiing~ Tiquí`ii' faco' lajo, co' íbre dsea` niing~ guir
laco'gui jnea~.

²⁹ Jo uiing~ e joba' e fí' i 'ná' jalé~ e la e lí'^ laco'
mi~ nití~ í' e nidsijée' jalé~ e jo, jo lajoguiba' e já~
nilíng`na' jalé~ e júu^ quié~ e do.

³⁰ Jo lana jo` 'ga' lí~ siing~guí cóo'^ 'ná', co'
nijaquiéem' i fí' i 'líng'^ i quiá' ta~ fí' jmigüí la, jo
dsu' nañí' fa' ja` bí' óo' i fí' i 'líng'^ do e niquiá'r~
jnea~ ta~,

³¹ dsu' lajob dseáng~ nisií'^ e nidsijée' e laco'
nilíñí' jaléng~ dsea` jmigüí e 'neáam'baa Tiquí`ii'
jogui e jmoo'o lajíí'^ ta~ e nicaquiá'r~ quié~ baa.

Jo mi~ cató' e fé' Jesús jalé~ e júu^ na, joba' cajíñ~
casí'r~ i dsea` guijáng` quiá'r~ do lala:

—Ráang~ na' na, jo ma'uøø~duu' la.

15

Jesús líiñ' e huïng`jó'^ e jlo'^ siní'^

¹ Jo mi~ cang'gui lajo, lalab cajíng~gui Jesús
casí'r~ i dsea` guijáng` quiá'r~ do:

—Jnea~ líin'n e huïng`jó'^ e jlo'^ siní'^, jogui
Tiquié'e líiñ' laco' i dsea` jmáng~í'guiá~ e huïng`
jó'^ do.

² Jo song coo`guo' e huïng`jó'^ quié~ e do ja` cuø'
mi'^ huïng`jó', joba' niquiá'b~ Fidiée` e guo'jo; jo
dsu' song guiá~bí cuø' mi'^ huïng`jó', joba' Fidiée`
ni'iá~bre jogui nisám~bre guo' quiá~ e laco' ni'í~
jmiguiá'gui.

³ Jogui 'ná' lana nisigiúm~ba' la'eáang' e
nica'líng~na' lajíí'^ júu^ e nicafíi~i 'ná'.

4 Jo güiliseem'bí' cøøng` coliïng~ cójol~ jnea~ líl~ laco'gui la seeng` jnea~ cøøng` coliïng~ cójol~ 'ná'. Cofa' cójol~ guáng` quiá'~ míl~ huïng` jó'l~ ja` qui'l~ jmíl~ ni'l~ 'ñia' song si'naam` e guáng` do quiá'~ e huïng` quiá'~; jo lajob líl~ gui cójol~ 'ná' cajo, ja` qui'l~ jmíl~ njmee~ na' e guiá~ song ja` seeng`na' cøøng` coliïng~ cójol~ jnea~.

5 Jo fíl~túu 'ná' e jneab~ líl~n e huïng` jó'l~ do, jogui 'ná' líl~n'a' guáng` quiá'~ e huïng` do. Jo doñi' ii` dsea` i seeng` cøøng` cójol~ jnea~, joba' jnea~ seem`baa cøøng` cójol~ ír` cajo, joba' eáam' íing` ta~ jalé~ e jmóor'; cofa' ja` seeiñ` cøøng` cójol~ jnea~, joba' jíi` cójol~ e guiá~ ja` ee` qui'l~r` jmíl~ jmér` jóng.

6 Co' i dsea`gui i litúng~ dsíi` e seeiñ` cøøng` cójol~ jnea~, joba' i dsea` fíl~ ni'nám`bre cójol~ jnea~, joba' ni'líim~ quiá'r~ líl~ laco'gui míl~ liquiññ` e guáng` e si'naang` quiá'~ e huïng` jó'l~ do, jo sitíim` jalé~ e jo, jo niné~ fíl~ nicób` jóng.

7 'Jogui song 'ná' ja` tñu`na' e seem`ba' cøøng` coliïng~ cójol~ jnea~ jogui e teáb` teáang`na' cójol~ júu` quié~e cajo, jo song lajob jmoo`na', joba' míl~na' jnea~ ee` iing`na' jo lajob nilí.

8 'Jogui míl~ 'ná' eáam' íing` ta~ jalé~ e jmoo`na', jo e joba' cuø' li~ e líl~n'a' dseáng` lajang` dsea` quié~e, joba' njmiféng` dsea` Tiquié`e Fidiée` dsea`guiing~ ñiff~.

9 Jo jnea~ eáam' 'neáan`n 'ná' líl~ laco'gui la 'neáang` Tiquí`ii` jnea~; joba' fíl~i 'ná' e güiliseem'bí' e ñíl~na' jial tíi` e 'neáan`n 'ná'.

10 Jo song 'ná' náu`ba' jalé~ júu` quié~e, joba' seem`ba' e 'neáam`bí' 'ná' jóng líl~ laco'gui la jmoo` jnea~ náu`la jíi` júu` quiá'~ Tiquié`e, joba'

seem⁻baa e jmi[']neáang[`] Tiquié[^]e jnea[~].

¹¹ Jo fón[']n 'ná["] lana e lí[^] lacó['] nilí[']iáang[`] áa[']na['] lacó[']gui e iáang[`] dsí['] jnea[~], jogui e dseáng['] la íéb["] nilí[']iáang[`] óo[']na['] cajo lí[^] lacó['] catíng['] e líng['] dsea['] quié[']e.

¹² Jogui fí[^]túu['] 'ná["] e júu[^] quié[']e e 'né['] liti['] do, jo e lab e júu[^] jo[:] 'né['] nijmi[']neáam[']ba['] dsea['] rúng["]na['] lí[^] lacó[']gui jnea[~] jmi[']neáan[']n 'ná["] lajaang['] lajaang[']na[!].

¹³ Jo e jmi[']neáang[`] dsea['] rúiñ["] e laniing['] gui eáang['] lí['] mi['] jáng["] 'ñia'r['] e lacó['] nijmícóo[']r["] dsea['] seeng['] rø['] cóo[']r["] nañí['] song cajúiñ['] dsu['] uíl["] e cajmér['] lajo[.]

¹⁴ Jo song náu[']ba[']jalé["] júu[^] quié[']e e nicafí[']i 'ná["] e 'né['] jmee[']na[!], joba['] dsea['] seeng['] rø['] cóo['] jneab['] líng[']na['] jóng.

¹⁵ Jo lana jo[']líng[']na['] dsea['] i lico['] jmóo['] ta[~] quié[']e, dsuco['] i dsea[']la[']í jíi["] ja['] ñir['] e[~] uiing['] e ta[~] e jmóor['] quiá['] i fir['] do. Dsu['] lana nilíng[']na['] dsea['] seeng['] rø['] cóo[']baa, co['] nicacuóø[']baa 'ná["] e nicaliñí[']na['] jalé["] e júu[^] e ca[']ín["]n quiá['] Tiquié[^]e.

¹⁶ Jogui o['] 'ná["] dsea['] caguiing[']na['] jnea[~] e quie[']e nifi['] quíi[']na[!], dsuco['] jneab['] dsea['] nicaguin[']n 'ná["] e lacó['] ni'uíng[']na['] dsea['] quié[']e, jogui nicacuóø[']ø 'ná["] ta[~] e nigüilíng[']na['] nigüijmee[']na['] jmang['] e nilí'íng[']ta[~] quíi[']na['] lata[~]. Jo lajoba['] Tiquí[^]ii['] Fidiée['] nicuó[']bre 'ná["]jalé["] e nimíi[']na[']re la'eáang['] cío[']jnea[~].

¹⁷ Jo e lab e fí[^]túu['] 'ná["] do calé["] catú['] e[~] 'né['] nijmee[']na[!]: nijmi[']neáang[']na['] dsea['] rúng["]na[!].

'Ní["]níng[']dsea'Jesús cío[']gui jaléng["]dsea'quiá'r["]

18 'Jo fíi[~]guíi[~] 'ná[~]', dsea` quié[~]e, e ja` güidsigá[~] óo'na' e 'ní[~] níng[~] jaléng[~] dsea` jmigüí[~] 'ná[~]', dsu[~] güiliñí[~]na' guiú[~] e jnea[~]bing[~] la'uui[~] i calí[~] 'ní[~] níng[~] jaléng[~] dsea` do.

19 Co' faco[~] 'ná[~] líing[~]na' dsea` jmigüí[~] i ja` cuíing[~] jnea[~], joba[~] nijmi[~]neáam[~] jaléng[~] i dsea` í[~] 'ná[~] jóng lí[~] laco[~]gui la jmi[~]neáang[~] rúiñ[~] la'ó[~] yaaiñ[~]. Jo dsu[~]co[~]jneab[~] dsea` caguín[~]n[~] 'ná[~] jee[~] jaléng[~] dsea` jmigüí[~] i ja` cuíing[~] jnea[~] e laco[~] niluíng[~]na' dsea` quié[~]e, jo uíi[~] e lajoba[~] e jaléng[~] i dsea` í[~] ni'ní[~] níñ[~] 'ná[~], co[~] 'ná[~] jo[~] líing[~]na' laco[~] ír[~].

20 Jo téé[~] áá'na' lajíi[~] e nicafíi[~]í[~] 'ná[~] do: "Jíi[~] jaang[~] dsea` jmóo[~] ta[~] niing[~]guir laco[~] fiir[~]." Jo quié[~]na' cuente e gab[~] nijmeáng[~] dsea` jnea[~], joba[~] lajob nijmeáng[~] dsea` 'ná[~] cajo; jogui song ja[~] mí[~] calináu'r[~] júu[~] quié[~]e, joba[~] lajob ja[~] nilináu'r[~] júu[~] quií[~]na' cajo.

21 Jo jaléb[~] e ga[~] na nijmeáiñ[~] 'ná[~] uíi[~] e líing[~]na' dsea` quié[~]e, jo nijmér[~] lajo co[~] ja[~] cuíiñ[~] i dsea` i casíing[~] jnea[~] fí[~] jmigüí[~] la.

22 'Jo faco[~] mí[~] jnea[~] ja[~] cagüén[~]n fí[~] jmigüí[~] la e caga'ée[~] e dsea` jmigüí[~] júu[~] quiá[~] Fidiée[~], joba[~] ja[~] calilí'r[~] jóng e líiñ[~] dsea` røøng[~] dsee[~] faco[~] lajo; jo dsu[~]co[~] lanagui nicagüém[~]baa fí[~] la e quiée[~] júu[~] quiá[~] Fidiée[~], joba[~] jo[~] cuøøng[~] lí[~] fé'r[~] náng e ja[~] dsee[~] røøiñ[~], co[~] dseáng[~] lajob líiñ[~].

23 Jo jaléng[~] dsea` i 'ní[~] níng[~] jnea[~], joba[~] la quié[~] Tiquié[~] e dsea` guiring[~] níff[~] 'ní[~] níñ[~] cajo.

24 Jo ja[~] dsee[~] røøng[~] dsea` jmigüí[~] faco[~] mí[~] jnea[~] ja[~] cajmé[~] e jee[~] ír[~] jalé[~] e quií[~]i jmíi[~] e cajmé[~] e e jíi[~] jaang[~] dsea` jiéng[~] ja[~] quií[~]r[~] jmíi[~] mí[~] cajmér[~]. Jo ja[~] ee[~] lí[~] e nicangáb[~] jaléng[~] i dsea` í[~] jalé[~] e quií[~]i

jmíi~ do, jo dsa' mí' 'noo'bi 'ní' níiñ~ jnea~ jogui 'ní'
níiñ~ Tiquié^e cajo.

25 Jo dsijéé' jalé^ e na, co' dseáng^- 'néb^- liti^ lajií^~
laco^ tóó` fí^ ni^ ji^ quiá^~ Fidiée^ e cajme^ dsea^
malii^gui eáang^ li^ fé^ lala: "Eáang^ calf^- 'ní' níing^-
dsea` jnea~ e jií^~ ja` uiing^ sea`."

26 Jo dsa' mí^ niguiéng^- tú fí^ níff^~, joba^ nisín^-n
e Jmiguí^ quiá^~ Tiquí^ii^ Fidiée^ e síiñ^ e laco^
nijmicóo^~ 'ná'; jo e Jmiguí^ dob cajo e ni'é^~ 'ná'
jalé^ e já^~ jogui e nifé^ uii^ quié^e jalé^ e ní^ e
jmoo'o.

27 Jogui 'ná' cajo dsea` catíng^na' e nifo'^na'
uii^ quié^e fí^ quini^ dsea` jmigüí^, co' conrøøb^
nicalisé^naa' jií^~ ie^ latí^ mí^ calicuíng^ rú^naa' do.

16

1 'Jo fíi^~ i^ 'ná' jalé^ e júu^ la e lí^ laco^ ja` nilitúng^-
óo'na' e já^~ líng^na' júu^ quié^e.

2 Co' jaléng^ dsea` góo'naa' dsea` Israel ni'uóíñ^-
'ná' fí^ dsíí^ guá^~ qui^naa', jo ji^gui niguiéé' jmíi^~ e
doñi^ ji^ dsea` i^ njingáng^~ 'ná' ni'í^~ dsíí^ e lajoba^ e
jmitir^ ta^~ fí^ quini^ Fidiée^ fíng song cajmér^ lajo.

3 Jo nijmér^ jalé^ e na uíi^~ e ja^~ mí^ calicuíim^bir
jnea~ o'gui mí^ calicuíñ^ Tiquí^ii^ dsea` guing^~ níff^~
cajo.

4 Jo fíi^~ i^ 'ná' lana e lí^ laco^ mí^ nití^ í^ e nidsijée^
jalé^ e jo, joba^ niguiéng^ áá'na' e nicafíi^baa 'ná'
jéeng^gui e nilí^ lajo.

Lajíi^~ ta^~ óo' Jmiguí^ quiá^~ Fidiée^

*'Jo ja^~ mí^ cafíi^~ i^ 'ná' jalé^ e na latí^ mí^ uiing^, co'
lajee^~ jo táam^ jnea~ cóo^~ 'ná'.*

5 Jo dsu' lanagui ngóo' catib' í' quié' e e ninín'^túu
fi' ñiff' e nijaa[^] cóo[^] i dsea` i casíing` jnea~ fi' jmigüí'
la, jo jíi[~] jaang` 'ná' ja` mí' cajmingú[^] na' jnea~ jie~
fi' lí[~] ninín'^n.

6 Jogui 'ná' lí[~] lí[~] jmoo`na' fi'lb[^] dsu' fi' i 'ná' jalé'
e júu[^] na.

7 Jo dsu' dseáng[^] jáb[^] júu[^] e fi' i 'ná' la, e
guiu-gui ni'uíng[~] quií[~]na' e niním[^]baa. Co[^]
fing song ja` ninín[^]n, joba[^] ja` qui[^] jmii[~] jóng e
nigüéeng[~] i nijmicóo[^] 'ná' fi' jmigüí[^] la, jo dsu'
mí[^] niguién[~]n fi' ñiff', joba[^] jneab[~] dsea` nisíin[^]n
i nijmicóo[^] 'ná' fi' jmigüí[^] la.

8 Jo mí[^] nigüéeng[~] í', joguib nijmitar[~] dsíi[^] dsea`
jmigüí[^] jalé[~] dsee[~] quiáiñ[~] jogui jial lí[~] e seeng[~]
dsea` e ja` éer[~] dsee[~], jogui cajo[^] jial í[^] Fidiée[^] í[^] laco[^]
catíng[~].

9 Jogui e Jmiguí do nijmita[~] dsíi[^] dsea` e líng[~]
dsea` i røøng[~] dsee[~] uíi[~] e ja` já[~] líiñ[~] júu[^] quié' e;

10 jogui e Jmiguí do cajo[^] nijmita[~] dsíi[^] dsea` e
jnea[~] ja` røøn[~] dsee[~] co[^] niníng[^]túu cóo[^] Tiquí[^]ii[^]
Fidiée[^] jo jo` nimáang[~]gui[^] jnea[~] fi' jmigüí[^] la.

11 Jogui cajo e Jmiguí quiá[~] Fidiée[^] doba[^]
nijmita[~] dsíi[^] dsea` jmigüí[^] e nica'ib[^] Fidiée[^] í[^] laco[^]
catíng[~] quiá[~] fi[~] i 'líng[^] i quiu[^] ta[~] fi' jmigüí[^] la,
co[^] dseáng[~] latab[~] ni'íñ[~] iihuí[^].

12 Jo jmiguí[^]bi jalé[~] e sea` nifíi[^] i 'ná', dsu' ja'
nifíi[^] i 'ná' jalé[~] e jo dseáng[~] lana e lí[~] laco[^] ja'
ni'uíng[~] jmiguí[^] quií[~]na[!].

13 Jo dsu' mí[^] tí[~] lí[~] nigüéeng[~] e Jmiguí quiá[~]
Fidiée[^] do jee[~] 'ná', joba[^] e job e nicá`jmang[~] júu[^]
já[~] quií[~]na[!], jogui e job cajo e ni'é[~]gui 'ná' jalé[~]
e ja` mí[^] cafíi[^] i 'ná' lana; co[^] ja` nifé[~] jíi[~] laco[^] í[^]
dsíi[^] 'ñia[!] e Jmiguí do, co[^] lajíi[~] júu[^] e ni'íng[~] quiá[~]

Fidiée~, jíi'~ joba' e nifé"; jogui cajo ni'é!~ 'ná" e~ jalé" e nidsijée' fí' jmigüí lajee~ lí~ dsé^gui.

14 Jo e Jmiguí do nifé" guiá~ uii~ quié~e, co' nicuó!~ 'ná" lajií!~ e ni'íng" quié~baa e laco' niliñí~na'jalé" e jo.

15 Jo lajib' jalé" e sea` quiá!~ Tiquí~ii' e quié~baa líi' cajo, jo uíi!~ e lajoba' e fá'a e lajalé" e júu~ e ni'íng" e Jmiguí do jáa' fí' quié~baa, jo jaléb" e jo nicuó!~ 'ná" e ningáng"na'.

16 'Jo fíi~guíi 'ná" cajo e jo` huóø~ táang`guíi jee~ 'ná", joba' jo` nimáang~gui' jnea~; jo dsu' mi~ ningf'guiji lajo, joba' nimáam~tu' jnea~ calé~ catú~.

Cateá'ba' e calíng~ dsea`guijáng`quiá!~ Jesús fí'í~

17 Jo mi~ canúu~ i dsea`guijáng` do lajíi!~ júu~ e cajíng!~ Jesús do, joba' canaaín` jmíngf!~ rúiñ~la'ó~ yaaín~ jo siiíñ:

—¿E~gui guóng" e fé!~ i Fíi`naa' na mi~ jíñ!~ e jo` huóø~ dsé~ e táang`guir fí' jee~ jneaa~aa', joba' jo` nineeng~guíi're, jo dsu' mi~ ningf'guiji lajo, joba' nineem~túu're calé~ catú~? jogui je~gui guóng" e jíñ!~ e nidséiñ!~ fí' lí~ guiing~ Tiquiá'r~ fí' ñíff~?

18 Jogui cajo, je~gui guóng" e jíñ!~ e jo`huóø~ dsé~ e táang`guir jee~ jneaa~aa'? Jo lana dseáng!~ jíi'~ capí~ ja`ngáng~naa' e~ guóng"jalé" e fé'r`na.

19 Jo dsifib' calilí!~ Jesús e i dsea` quiá'r~ do liim~ ee` iiñ~ njmingf'r~ dsea` do, joba' lalab cañíir` quiá!~ i dsea` quiá'r~ do jo cajíñ!~:

—Jnea~nicafíi~i 'ná" e jo`huóø~ dsé~ e máang`gui' jnea~ fí' jmigüí la, jo dsu' mi~ ningf'guiji lajo, nimáam~tu' jnea~ calé~ catú~. Jo ¿su e nab e iing~na' e ñí~na' do e~ guóng"?

20 Jo dsu' jnea~ jmitaa^ óo'na' e mi~ ti li~ niti^- e í^ jo, joba' eáam' fi'í^ nilíing^-na' jóng co' ji'gui cartí niqui'^ba', jogui ie~ jo jaléng^ dsea` i ja` cuíng` jnea~ eáam' njmii'iáang` dsíir'. Jo dsu' 'ná'gui cateá'ba' nilíing^-na' fi'í^ ie~ jo, co' cóol~ e joba' nijmé^- e nili'iáangtu óo'na'.

21 Co' e la lí' laco'gui mi~ jaang` dseamf íñ^ iihuíí' lajee` dsea` jmohuíí' quiá'r^- e liseeng` juung~ quiá'r^-; jo dsu' dsifi' mi~ caliséng` i yuu` do quiá'r^, joba' ím^- dsíir' lajíi`^ e iihuíí' e ca'líñ^ do, co' eáam' jmi'iáang` dsíir' dsu' uíi`^ e nicaliséng` i yuu` do quiá'r^-.

22 Jo lajob líng` 'ná' fi'í^ lana, jo dsu' mi~ nimáang~tu' jnea~ calé` catú^, jogui'ba' nili'iáang` áá'na' dseáng^- laco' si'í^, jo e jo jíi`^ jaang` cuóøng` lí' je'gui quií`na' e iáang` óo'na' do.

23 'Jo ie~ jmíi`^ jo, jo` e nijmingíí'gui' jnea~ jíi`^ cóo; co' e jál^-ba' e fíí`^ i 'ná' e ie~ jo Tiquiríí' niwuó`-bre 'ná' jalé` e nimíí`^na're la'eáang` cóol~ jnea~.

24 Jo dsu' latí' lana, jíi`^ cóo ja` ee` mi` camíí`^na're la'eáang` cóol~ jnea~; jo dsu' míil~na're joba' niñiim'ba', jo lajoba' nili'iáang` óo'na' dseáng^- laco' si'í^.

Jial laniing` 'gøng' Dsea` Jmáang`

25 'Jo nicafíí`^ i 'ná' jalé` júu^ e huíng'jiu ngáng`na', jo dsu' ti li~ nitíb^- í^ e jo` nifóng`gui' 'ná' cóol~ jalé` e júu^ jo, co' ie~ jo dseáng^- condséeb' niñíí`^ i 'ná' cuaiñ~ quiá`- Tiquiríí' dsea` guiing` níñí`.

26 Jo mi~ nití`^- e í^ jo, 'ná' nimíí`^na're e nijmicóol~ 'ná' la'eáang` cóol~ jnea~; jo ja` fá` jnea~ e nimíí`^ i Tiquiríí' uíi`^ 'ná',

27 co' 'ñiab" Tiquí^ii' 'neáaiñ` 'ná' cajo uíi'~ e 'neáam'ba' jnea~ jogui e já'~ nilíng`na' e Fidiéé` dsea` casíñ` jnea~ fí' jmigüí` la cuaiñ~ quiá'r~.

28 Co' fí' li~ guiing~ Tiquí^baa' cajú~ u mi~ cagüén~n fí' jmigüí` la, jo dsu' lanaguí nitá^baa fí' la e laco' niníng^túu fí' li~ guiñ~ fí' ñiff~.

29 Jo mi~ cangf e cajíng'~ Jesús lajo, joba' lalab cajíng'~ i dsea` guijáng` quiá'r~ do jo casí'r~ dsea` do:

—Jo lanaguiba' fó~ 'ná` condsée` dseáng'~ laco' la ngáng'naa' náng.

30 Jogui lana nine~baa' cajo e lajib` ñí~ 'ná` , joba' jo 'né~ fa' ii` nijmingí~gui 'ná` , co' cóo'~ jíi'~ e júu~ nab nijáb~ lí`naa' e Fidiéeb` dsea` casíñ` 'ná` fí' jmigüí` la cuaiñ~ quiá'r~.

31 Joba' cañíi` Jesús quiá'~ i dsea` quiá'r~ do jo casí'r~reiñ!:

—Jo ¿su lanaguiba' já'~ nilíng`na' lajíi'~ júu~ e fíi~ i 'ná'?

32 Jo dsu' lana dseáng'~ ngóó' catib` í~ e nináng` sojóng`na' lajaang` lajaang`na' fí' la fí' na, joba' 'ñiá'baa nitiúung`guíi. Jo dsu' e já'~ e ja` 'ñiá'a seen` cajo, co' seem` Tiquí^ii' colíng~ cóo'~ jnea~ contøong`.

33 Jo fíi~ i 'ná' jalé~ e júu~ la e lí~ laco' niliseeng`na' juguiá~ júu~ røø` la'eáang` e seeng`na' cøøng` cóo'~ jnea~; jo 'ná' fí' jmigüí` la ni'íng`na' iihuíi, jo dsu' ja` jmitúng` óo'na' uíi~ e jo, co' jnea~ nicalf`baa fui~ i 'ling`~ i ngí` ta~ jmigóøng` dsea` fí' jmigüí` la.

1 Jo mí̄ cangf̄ e café" Jesús jalé" e júu^ jo fí̄ quini^ dsea` guijáng` quiá'r^, joba' caséer` nir^ fí̄ yú^ jmigüí^ jo cajín^ lala:

—Teaa~, lanab catf̄ í^ quié~e, joba' jmi'goo` jnea~ e lf̄^ laco'gui jnea~ njmí'goo^ 'ná`.

2 Co' 'ná` nicacuóø^~ jnea~ e oo^ ta~ jee~ jaléng^ dsea` jmigüí^ e laco' jaléng^ dsea` quií^ i nicacuóøn^~ jnea~, nicuóø^øre e niliseeiñ` cøøng` cóo^~ 'ná` lata~.

3 Jo niñiñ` e seeiñ` cøøng` cóo^~ 'ná` lata~ fíng song calicuúñ` 'ná` jogui caliñir` e jíi^~ 'náb` dsea` lin^ Fidiée` i já^~, jogui fíng song calicuúñ` jnea~ cajo e líin`n Dsea` Jmáang^ i casíng` 'ná` fí̄ jmigüí^ la.

4 'Jo jnea~ nicajmí'goo^ baa 'ná` jee~ jaléng^ dsea` jmigüí^, co' lana nicatám^ baa lajíi^~ ta~ quié~e e casíin^ jnea~ e cagajmée`e fí̄ jmigüí^ la.

5 Joba' fón^ n 'ná` lana, Teaa~, e njmí'goo` jnea~ mí^ niguién^~ týu fí̄ cáan^ na lf̄^ laco'gui la jmi'goo` 'ná` jnea~ fí̄ ñiff^~ quií^~ lajíi^~ ie~ mí^ ná^~gui e catiroo` jmigüí^.

6 'Jo jaléng^ dsea` i caguíng^~ 'ná` jee~ jaléng^ dsea` jmigüí^ e laco' ca'uíñ^ dsea` quié~e, joba' nicajmé^ baa e nicaliñir` i^ dseáng^~ líing` 'ná`. Jo lajiñg` dsea` i cacuóøn^~ jnea~ do, dsea` quií^ ba' líiñ^, jogui lana nica'ím^bre jalé^ júu^ quií^~.

7 Joba' lana jaléng^ i dsea` quié~e do niñir` e jalé^ e nica'íng^~ jnea~, 'náb` dsea` nicacuóø^~ jnea~ e jo,

8 co' nicanúi^~ baa jee~ jaléng^ i dsea` quié~e la jalé^ júu^ e ca'ín^~ n quií^~, jo nica'ím^bre jalé^ e júu^ jo. Jo dsea` do nicalilí^bre e dseáng^~ 'náb` dsea` casíin^ jnea~ fí̄ jmigüí^ la, jogui dseáng^~ jáb^~ líiñ^ cajo e gáá` jnea~ fí̄ li^~ guing^~ 'ná` fí̄ ñiff^~.

9 'Jogui lana míi'~í 'ná` uii~ quiá'~ jaléng'~í dsea`~í; jo dsu` ja` míi'~í 'ná` uii~ quiá'~ jaléng'~dsea`~jmigüí~í ja` líing`~dsea`~quií'~, dsu` jíi'~ dsea`~í cacuóøn'~jnea~ dobíng'~í miíi'~ uii~ quiá'~, co` jíi'~ íbing'~í líing`~dsea`~quií'~.

10 Jo e quiib`~ 'ná` lajalé`~ e sea`~ quié`~e jogui e quiéb`~ jnea~ lajalé`~ e sea`~ quií'~, jogui la'eáang`~í dsea`~la nijnéng`~jial tíi`~niguo`~líin`~n.

11 'Joba`~ fíi`~guíi`~ 'ná`, Teaa~, jo`~nija`~gui`~jnea`~ fí`~jmigüí`~la, dsu`~jaléng`~gui`~í~dsea`~quié`~e~la~nijé`~bir fí`~jmigüí`~la~lajee`~e~niníng`~jnea`~e~nijaa`~cóo`~í~'ná`. Jo co`~'náb`~dsea`~güean`~, joba`~míi'~í~'ná`~e~nijmée`~í`~í~dsea`~quié`~e~la~la'eáang`~cóo`~í~e~'gøn`~do~lí`~laco`~gui`~e~nicacuóø`~jnea`~e~'gøn`~n~cajo, jo~lajoba`~niliseeng`~í~dsea`~quié`~e~la~cøøng`~cóo`~í~jneaa~aa`~lí`~laco`~gui`~la~seeng`~'ná`~cóo`~í~jnea`~dseáng`~conrøø`.

12 Jo~lajee`~e~nicataan`~n~fí`~jmigüí`~la~cóo`~í~jaléng`~í~dsea`~quié`~e~la,~nicaneb`~í~nii`~re~jogui~nicajmé`~baare~í`~la'eáang`~cóo`~í~e~'gøng`~quií`~lí`~laco`~gui`~e~nicuóø`~í~jnea`~e~líin`~n. Jo~jíi`~jaang`~í~dsea`~quié`~e~la~ja`~mí`~ca'naiain`~cóo`~í~jnea`~,~dsu`~dseáng`~jíi`~í~jaang`~í~nijáng`~jnea`~fí`~jaguó`~jaléng`~dsea`~í~'ní`~níing`~jnea`~,~jíi`~íbing`~í~nica'naang`~conguia`~,~jo~dsu`~nicalí`~lajo`~e~lí`~laco`~niliti`~lajíi`~í~e~tóo`~fí`~ni`~ji`~qui`~ii`~e~cajme`~dsea`~malíi`~gui`~eáang`.

13 'Jo~lanagui~catí`~í`~e~ninín`~n~fí`~lí`~guiin`~;~jo~dsu`~jalé`~e~júu`~e~fá`~a~la,~fá`~a~lajee`~e~táam'bíi`~fí`~jmigüí`~la~e~lí`~laco`~jaléng`~í~dsea`~quié`~e~la~nili'iáang`~dsíir`~dseáng`~laco`~síí`~lí`~laco`~gui`~la~iáang`~dsii`~'ñiá`~a~cajo`.

14 Jo~jnea`~nicaníi`~baa~júu`~quií`~jee`~í~dsea`~quié`~e~la,~jo~dsu`~jaléng`~dsea`~jmigüí`~í~ja`~cuíng`~'ná`~

'ní' níim^-bre jaléng^ dsea` quié^-e la, co' jaléiñ^ la ja` jíi'r^ jalé^ e 'li'^ e sea` fí' jmigüí^ la o'gui jnea^ jíi'^ i jalé^ e jo cajo.

15 Jo dsa^ ja` míi'^ i 'ná` e laco^ ni'uøøn^- i dsea` quié^-e fí' jmigüí^ la, co' lajíi'^ e míi'^ i 'ná` e nijmée^ fí' ^bre e laco^ ja` nijmigóøng^ i 'ling^ ír'.

16 Jo lí'^ laco'gui jnea^ ja` jíi'^ i jalé^ e 'li'^ e sea` fí' jmigüí^ la, joba' lajob líing^ i dsea` quié^-e la cajo, co' ja` jíi'r^ jalé^ e jo.

17 Jo míi'^ guí 'ná` e nijmigüeang^ i dsea` quié^-e la e laco^ nijmér^ lajíi'^ ta^ e niquiá^ quiá'^ -bre la'eáang^ e nicalíñ^ jalé^ júu^ quíi^-.

18 Jo lí'^ laco'gui 'ná` casíin^ jnea^ jee^ jaléng^ dsea` i ja` cuíng^ 'ná` fí' jmigüí^ la, joba' lajob jnea^ cajo nisíin^ n i dsea` quié^-e la jee^ jaléng^ dsea` i ja` cuíng^ 'ná`.

19 Jo nijáang^ 'níá'a e nijmee^ e lajíi'^ e iing^ 'ná` e lí'^ laco^ i dsea` quié^-e na nijáng^ yaaiñ^ e nijmér^ lajíi'^ e iing^ 'ná'. Jo nilí^ lajo la'eáang^ cój^ e já^ líng^ i dsea` quié^-e la jalé^ júu^ quíi^-.

20 Jo ja` míi'^ i 'ná` dseáng^ jíi'^ uii^ quiá^ - i dsea` quié^-e la, co' lajob cajo míi'^ i 'ná` uii^ quiá^ - jaléng^ i ná^ guí i nijá^ líng^ júu^ quié^-e mi^ tí^ lí^ ninúr^ e júu^ e ni^ i dsea` quié^-e la.

21 Jo míi'^ i 'ná` e jaléng^ i dsea` í^ niliseeíñ^ dseáng^ - cøøng^ lajee^ la'ó^ rúiñ^ e laco^ ni'uíñ^ lafa' jaang^ dsea` la'eáang^ e seeíñ^ cøøng^ cój^ jneaa^ aa', Teaa^, lí'^ laco'gui seeng^ 'ná` cøøng^ cój^ jnea^ jogui jnea^ seen^ cøøng^ cój^ 'ná'. Jo míi'^ i 'ná` e güiliseem^ bre cøøng^ lajo la'ó^ ír^ lí'^ dseáng^ - laco^ si^ í^, jo lajoba' niliá^ líng^ jaléng^ dsea` jmigüí^ e 'nab^ dsea` casíin^ jnea^ fí' jmigüí^ la.

22 Jogui nicacuóø̄-baa jalénḡ i dsea` quié-e la e niligüeaiñ̄ lí^ lacø'gui 'nø` nicacuóø̄ jnea~ e nicaligüean̄-n, jo lajøba' i dsea` quié-e la ni'uññ̄-lafa' jaam` dsea` lí^ lacø'gui la línḡ jnea~ cøo!~ 'nø` e jaam` dsea` lí^ ii':

23 jogui niliseeng` jnea~ cøøng` cøo!~ ír` jogui 'nø` cøøng` cøo!~ jnea~, jo lajøba' ni'uññ̄-lajíiñ̄ do dseánḡ-lafa' jaam` dsea~, jo lajøba' nililí^ jalénḡ dsea` jmigüí e 'nøb` dsea` casíin` jnea~ fí jmigüí la, jogui e eáam` 'neáan`re cajo lí^ lacø'gui la 'neáang` 'nø` jnea~.

24 'Jø mít̄-guíí 'nø` Teaa~, co!`nøb` dsea` cacuóøøn` jnea~ jalénḡ i dsea` quié-e la, jøba' iing~ jnea~ e seem`bre cøøng` cøo!~ jnea~ fí lí~ niní'i, jo lajøba' ninír` jial tíí` niguo^ líññ`n, jo e job e cacuóø̄ 'nø` jnea~ do. Co! lajíi^ líi^ba' e 'neáan` 'nø` jnea~, co! lajíi^ latí` mi^ nú^ guí e catirøo^ jmigüíba' e jmoo^ lajo cøo!~ jnea~.

25 Teaa~, dseánḡ-eáam` guiúnḡ 'nø`, jo fíim`dsea` i seeng` fí jmigüí la ja` cuíñ` 'nø`; jo dsø` jnea~ dseánḡ-lajam` cuíñ`n 'nø, jogui niñíbi jalénḡ i dsea` quié-e la e 'nøb` dsea` casíin` jnea~ fí jmigüí la.

26 Jogui nicacuóø̄-baar e caliñir' j~ dseánḡ- línḡ 'nø, jogui mí^ 'noo`bi nifí^ire lajo cajo e lacø' ni-jmi`neáang` rúiñ̄ lí^ lacø'gui la 'neáang` 'nø` jnea~; jogui lajøba' niliseeng` jnea~ cøøng` cøo!~ ír` cajo.

18

Mít̄ casanḡ-dsea`Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

1 Jø mí^ cangí^ e casíinḡ Jesús cøo!~ Tiquiá'r^, jøba' cagüíí^bre coliing~ cøo!~ i dsea` guijáng`

quiá'r^- do e fí' dsíí' 'náa' tú^- fíng^- do, jo cangolíñ^- lí^' lí^' ngóo'^' lí^' iú^' coo^' ii^' e sii^' Cedrón. Jo mi^~ catáiñ^- lí^' lí^' ngóo'^' e ii^' do, jo caguilíñ^- fí' coo^' dsíí' iá', jo fí' job ca'í^' Jesús coliing^~ coo^'~ i dsea` quiá'r^- do.

² Jogui i Judas Iscariote i nicanaang^ 'náing^ Jesús do, guiáb^- cuír^ e fí' dsíí' iá' jo, co' lami^~ jéeng'gui jmiguiab^' ya^' caseáng^' Jesús coo^'~ i dsea` quiá'r^- do e fí' jo.

³ Jo fí' job caguié^- Judas Iscariote ie~ jo, jo nijéeiñ^- i fíng^ 'lée^- quiá'^- dsea` romano coo^'~gui coo^' tú^- míng^~ dsea` i née' ni^~ guá'^- quiá'^- dsea` Israel i casíng^ fii^~ jmidsea` quiá'^- dsea` do coliing^~ coo^'~ i dsea` góor^ i líng^ dsea` fariseo cajo. Jo jaléng^~ i dsea` do quier^ jalé^~ nis^~ coo^'~gui jalé^~ quí^' e coo^' e laco^' cuó^' ji^` e jné^'r^.

⁴ Jo co' niñí^'bi Jesús jalé^~ e tí^' lí^~ nidsingíiñ^- do, joba^ mi^~ calilí^'r^ e caguilíng^- i dsea` do fí' jo, joba^ casíng^ 'niá'r^ tí^' quini^~gui laco^' la teáang^- i dsea` quiá'r^- do, jo lalab^ cajming^'r^- i dsea` i caguilíng^- do jo cajíñ^-:

—¿L^~ nílíng^- na! 'náng^'na! fí' la?

⁵ Joba^ cañíí^~ i dsea` do quiá'^- Jesús jo cajíñ^-:

—Jesús i seeng^ fí' Nazaret 'néng^'naa!.

Joba^ cañíí^~ Jesús quiáíñ^- do jo casí^'r^- dsea` do:

—Jnea^~bi dsea` ^.

Jo ie~ jo dob quiíng^~ Judas Iscariote jee~ i dsea` i caguilíng^- tóø^~ Jesús do.

⁶ Jo mi^~ tí^' lí^~ cajíng^~ Jesús e íbre siir^ lajo, joba^ lajiim^~ i dsea` i caguilíng^- do cató^~ yaaiñ^~ ladsifí^ lana cartí^ caneáíñ^- uó^-.

⁷ Jo mi^~ cang^~ jo, Jesús cajming^~ tur i dsea` do jo casí^~-reiñ^:

—¿lí^~ dseáng^~ i 'náng^'na! fó^'na!?

Joba' cañíi'tu i dsea` do quiá'-' Jesús jo cajíñ'-'
—Jesús i seeng` fí Nazaret 'néng'naa'.

⁸ Joba' Jesús cañíi'tur quiáiñ'-' do calé' catú' jo
cast'-' reiñ':

—Jo nícafíi-baa 'ná' e jneab~ dsea` í, jo song
jneab~ dsea` 'náng'na', joba' cuóø'~ba' fí i dsea`
quié` e la e nidsilíñ`.

⁹ Jo café' Jesús e júu^ na e lf'^ laco' caliti~ lajíi'~
júu^ quiá'r- e café'r' lamí^ jéeng'gui mi~ cajíñ'-' lala:
“Teaa~, jaléng` i dsea` quií'-' i cacuóøn'~ jnea~ do,
jíi' jaang` ja` ii` ca'naang` cóo'~ jnea~.”

¹⁰ Jo dsifí lanab cagui' Tú^ Simón ñisq' equier' ie~
jo, jo caquiá'r' cataang` logua~ dsée' quiá'-' jaang`
dseañu' i sii` Malco i nilíng` dsea` 'léeng'~ quiá'-' i
jmídsea` i laniing` ie~ jo.

¹¹ Jo mi~ cangá~ Jesús quiá'-' lajíi'~ e calí- do, joba'
lalab casír- Tú^ Simón jo cajíñ'-' :

—Tú^, te'tu' ñisq' quií'-' eáang` quiá'-' , co'
Tiquié'baa i cuø' jnea~ e iihuíi' la, joba' 'né'
ni'lím'~baa jíi'~ laco' e nicuóør- .

*Mi~ cangojgeáaiñ' Jesús fí quini` jaang` jmídsea` i
sii` Anás*

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹² Jo mi~ cangí' jo, jaléng` i 'léé- do cóo'~gui i
fíi~ quiá'r- do colíng`gui cóo'~ i dsea` Israel i néé'
ni~ guá'-' quiá'r-, casam'-'bre Jesús jo ca'ñú'r' guoo'
dsea` do.

¹³ Jo la'uii~ cangojgeáaiñ'~ dsea` do fí quiá'-'
jaang` jmídsea` i sii` Anás, co' í nilíñ' ngoo~ quiá'-'
i jmídsea` i sii` Caifás ie~ jo, jo i Caifás do líñ'
jmídsea` laniing` quiá'-' dsea` Israel ie~ jjí` jo.

¹⁴ Jo i jmídsea` Caifás lab cajo, lamí^ jéeng'gui
casír- dsea` i quie' nifi' quiá'-' dsea` Israel e

guiá'~guiib ni'uíng' quiá'~ jaléng' i dsea` í e
nijúung' jaang`dseañu` cuaiñ~ quiá'~ góor`laco'gui
e nijúung' i fíing' i dsea` góor` do.

*Mi~ cajíng'~ Tú^ Simón e ja`cuíñ`Jesús
(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)*

¹⁵ Jo mi~ catór` Jesús fí' quiá'~ i jmidsea` Anás do,
jo ti'lleáam' gáng' dsea` quiá'~ Jesús laco' cangáng'~
dsea` do, jaaiñ` do siir` Tú^ Simón, jogui i jaang`gui
do cuím` rúiñ` cóo'~ i jmidsea` laniing` do, joba'
ca'í~biñ' do e fí' dsíí' lí~ catór` Jesús,

¹⁶ dsu' i Tú^ Simón do fí' caluu` o'ná^ cajer'. Jo
mi~ calilí'~ i dsea` quiá'~ Jesús i cuíng` rúng'~ cóo'~
i jmidsea` laniing` do e caluub` caje` Tú^ Simón,
joba' cagüi'~bre fí' caluu` jo casíiñ` cóo'~ i dseamí~
i sing' jmoo' í~ e jní~ do e laco' nicuðiñ`~ do fí' e
ningíng` Tú^ Simón fí' dsíí' sigui' quiá'~ e 'náu' do,
joba' cacuðbiñ' do fí' lajo.

¹⁷ Jogui i dseamí~ i jmoo` í~ e jní~ do, lalab
cajming'~r` Tú^ Simón jo cajíñ`~:

—¿Su o' dsea` quiá'~ i dseañu` i ni'í~ nabi 'nu`?

Joba' cañí` Tú^ Simón quiá'~ i dseamí~ do jo
casí~reiní`:

—U~, o' í~ jnea~.

¹⁸ Jo co' ie~ jo eáam' güí~, joba' jaléng' dsea`
'léeng'~ i jmoo` ta~ sináu` quiá'~ i jmidsea` Caifás do
cóo'~gui jaléng' i néé` ni~ guá`~ quiá'~ dsea` Israel
ninicaji'r` jí~ e sigui' do, jo fí' dob neáaiñ` jmiguiáñ`~
ca'~jí~. Jo fí' dob caje` Tú^ Simón e jmiguiáñ` cóo'~iñ`~
do cajo.

*Mi~ caguiéng'~ Jesús fí' quini`fíi~ jmidsea`
(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)*

19 Jo lajee` e teáang` i dsea` ij miguiáng` e fí` sigui` do, joba' dob iuung` Jesús cóo`~gui i fii` jmidsea` do e fí` dsí` sinúu`^ do. Jo lajee` jo i fii` jmidsea` do canaaiñ` jmíngf'r` Jesús uii` quiá`^- dsea` quiáiñ`^- do cóo`~gui jalé`^ e nica'e'r` jaléng` i dsea` í` cajo.

20 Joba' lalab cañíi` Jesús quiá`^- i dsea` do jo casí`^-reiñ`:

—Jnea~ nica'ée` e jaléng` dsea` fí` jee` dsea` fíim`; jogui contøøm` nica'ée` ere fí` dsí` sinúu`^ guá`^-jíu` osi fí` guá`^- fé` quiá`^- dsea` góo`naa` dsea` Israel e sí` fí` Jerusalén e fí` lí` seáin`^ elaco` jmiféiñ` Fidiée`; jo ja` mí` caguiá`a jalé`^ e júu`^ jo fa` coo` lí` ja` lí` nú`^- dsea`.

21 Joba', ¿jiali`^ jnea~ jmíngfí`^ e jo? Co` cuóøøm` güijmingfí`^ jaléng` i dsea` i nicanúu`^ jalé`^ júu`^ quié`^- e e nicaguiá`a do, joba' í`bing` i njimeá`^- 'nú`^ júu`^ e`^ jalé`^ e nicaffí`^-ire do. Co` niñib` jaléng` i dsea` í` jalé`^ e júu`^ e nicafá`^-a do.

22 Jo mí` tí` lí` cañíi` Jesús quiá`^- i fii` jmidsea` do e júu`^ jo, joba' jaang` i dsea` i née` ni` guá`^- quiá`^- dsea` Israel do cajnéer` moni`~ Jesús, jo míffing` casí`r` dsea` do jo cajíñ`^:

—¿Su lanab ngíi`^- quiá`^- i fii` jmidsea` na?

23 Joba' cañíi`tu` Jesús quiá`^- i dsea` do jo casí`^-reiñ`:

—Song gab` lí`^ e júu`^ e nicafá`^-a na, joba' iin`n jmíe`^ júu`^ jiali`^ e lí`^ lajo e nicafá`^-a na; jogui song guiúb`^ lajíi`^ e júu`^ e nicafá`^-a na, joba' ¿jiali`^ caba`^ monii`^-?

24 Jo mí` cangf` jo, i fii` jmidsea` Anás do caguiéiñ`^ Jesús e 'ñúung`^ dsea` do fí` quini`^ i fii` jmidsea` rúiñ`^ i sii` Caifás do.

*Mi~ cajíng'~tu Tú^ Simón e ja` cuuíñ` Jesús
(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)*

²⁵ Jo lajee` jo, dobi sing` Tú^ Simón e jmiguiáiñ` fí' ni` ji` e fí' sigui` do, jo coo` cajming` i dsea` teáang` do ír` jo cajíñ`:

—¿Su o' quiím` bi' nü` jee` dsea` quiá` i dseañu` i iuung` do?

Joba` cañí` Tú^ Simón quiáíñ` do jo casí` reiñ`:
—U~, o' fí` jnea`.

²⁶ Jo mi~ cangí` jo, jaang`gui dsea` l'éeng` quiá` i jmidsea` laniing` do i líng` ee` i dseañu` i caquiú` Tú^ Simón logua` do, jo dsea` i cajming`r` Tú^ Simón lala jo cajíñ`:

—¿Su o' nü`bi` i camán`n mi~ cangoséng`naa` i Jesús na e fí` dsí` iá` do?

²⁷ Jogui calé` catú` cajíng` Tú^ Simón e o' dsea` i líñiñ`, joba` dsifi` mi~ cangí` lajo` mifíng` caqui` jaang` tuidsée` jóng.

*Mi~ cangojgeáaiñ` Jesús fí` quini` dseata` Pilato
(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)*

²⁸ Jo mi~ cangí` jo, caguíim`bre Jesús fí` quiá` i jmidsea` Caifás do, jo cangojgeáaiñ` dsea` do fí` quini` jaang` dseata` romano i sii` Pilato. Jo dsaco` ie` jo nijaquiéeng` nijneáb`, jogui guati`ló` jmiib` cajo, joba` ja` cangotáang` i dsea` Israel do fí` dsí` e 'nuff` do, co` faco` mi~ cajmér` lajo, joba` ja` jmitir` jóng lajíi` júu` quiú` ta` quiá'r` quiá` lajíi` e qui` tñiñ` e jmóor` mi` tí` jmií` Pascua; jo co` ja` cangotáang`guir fí` dsí` jo, joba` cuóøm` dó'r` e jmiñi` e silíng` e gó'r` ie` jmií` jo.

²⁹ Jo mi` tí` lí` cangá` dseata` Pilato e nitée` dsea` Jesús, joba` cagüi`fir` jo casí`r` jaléng` i dsea` do lala:

—¿E~ dsee~ e cuø'r'na' i dseañu~ na?

³⁰ Joba' cañíi` dsea` Israel quiá!~ i dseata~ Pilato do jo casf'~reiñ!:

—Fa' jiñ~gui i dseañu~ la ja` jmóor` ta~ 'lée` jee` jaléng` dsea`, joba' ja` jáang`~naa're jóng fí` quiní!~ faco`lajo.

³¹ Joba' lalab cañíi` dseata~ Pilato quiá!~ i dsea` Israel do jo cajíñ!~:

—Tee~ 'nú~ yaang~na' i dseañu~ góo`na' na jo quidsi`na' í~ quiá'r~ yaang~na' lí~ laco`gui la qui!~ tíng`na' cogo`~ júu~ quiñ~ ta~ quií~na', 'nú~ dsea` líng`na' dsea` Israel.

Jo mi~ canúu~ i dsea` Israel do e júu~jo, joba' lalab cajíñ!~:

—Dsu` jnea`~, dsea` lí~naa' dsea` Israel, ja` sea` fí` qui~naa' quiá!~ dsea` romano e nicuøø`naa' iihuí~ lí~ doñi` ii~ dsea` cartí` nijúuiñ~.

³² Jo job caliti~ lajíi!~ júu~ e cajíng!~ Jesús lami~ jéeng`gui quiá!~ jial lí~'mó~ e nitíiñ~.

³³ Jo mi~ cangf` jo, ca'líb~tu dseata~ Pilato fí` dsíi` 'nuññ` quiá'r~, jo cató'r~ Jesús fí` lí~ quidsir` í~, jo cajmingf`r~ dsea` do jo cajíñ!~:

—¿Su 'nub` i líng` dseata~ dsea` féng` i quie` nifi` quiá!~ dsea` Israel?

³⁴ Joba' cañíi` Jesús quiáiñ!~ do jo casf'r~ dsea` do:

—¿Su uøø`ba` iin`~ ní!~ e jmingñi` jnea~ na, ofa` lí~ canáu!~ e fé` dsea` jiém` é?

³⁵ Joba' lalab cañíi` dseata~ Pilato quiá!~ Jesús jo casf'r~ dsea` do:

—Ja` dsea` Israel líng` jnea~ la. Co` jaléng` dsea` góo` dsea` Israel coliñg`gui cogo`~ jaléng` fii` jmid-sea` quií~na', dsea` í`bing` i nicajáng` 'nú~ fí` quinii~

la lana. Jogui 'nu', ¿e~ dsee~ sea` quiá'~ quiá'~ e 'níng` dsea` 'nu'?

³⁶ Joba' lalab cañíⁱtu Jesús quiá'~ i dseata~ do jo cajín'~:

—Ja` si'íng^ jnea~ e niquiá'~ ta~ laco'gui quiá'~ ta~ jaang` dsea` jmigüí~ fí~ la, co' faco' lajo, joba' seem` dsea` quié~ e i nijmeáan`~ n ta~ e laco' ja` nijáng` dsea` jnea~ fí~ quini` dsea` góo'o dsea` Israel faco' lajo. Co' lí~ laco' fá'a na, e ja` si'íng~ n e niquiá'~ ta~ laco' jaang` dsea` jmigüí~.

³⁷ Joba' cañíⁱtu dseata~ Pilato quiá'~ Jesús jo casí^r~ dsea` do:

—Jo 'nab` dsea` lin` dseata~ dsea` féng` i quié` nifí` quiá'~ dsea` Israel liya.

Joba' cañíⁱtu Jesús quiá'~ i dseata~ do jo casí^r~ reiñ'~:

—Lajob lí~ lí~ laco'gui nicaféé`~ na, e jneab~ i dseata~ dsea` féng` í. Co' jnea~ cagá~ a fí~ jmigüí~ la mi~ cangáan`~ n e laco' niguiaa~ jalé` júu~ já~. Jo jaléng` dsea` i já~ líng` e júu~ jo, joba' dsea` quié~ baa líiñ~, co' náu~ bre jalé` júu~ quié~ e.

³⁸ Jo mi~ canúu~ dseata~ Pilato lajíi`~ júu~ quiá'~ Jesús, joba' cajmíngí^r~ dsea` do lala jo cajín'~:

—Jo ¿jnang~ e júu~ já~ do?

Mi~ cahu^t~ ta~ e nijúung~ Jesús

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Jo mi~ cangí~ e cajmíngí~ dseata~ Pilato e júu~ jo, joba' cagüí~ bíb'tur calé` catú~ fí~ lí~ teáang` i dsea` Israel do e laco' nisíng` tur cógiñ~ do calé` catú~, joba' lalab casí^r~ i dsea` do:

—Jíi`~ coo` dsee~ ja` niguié` jnea~ e nica'ée` i dseañu~ la.

39 Jo co' 'ná' quí' tíng'na' e laan' jaang' dsea` góo'na' i sijníng` lajee` mí' tí' jmií' quí'na' e catf lana e sii` Pascua, joba' jmíngí'i 'ná' lana, ¿su iing'na' e nilaan' i dseata` dsea` féng' quí'na' i sing'la?

40 Jo mí' canúu` jaléng` dsea` Israel i teáang` do ie` jo e júu` quiá' i dseata` Pilato do, joba' lajíim`bre canaaiñ` ta'r' mí'i' jo fé'r`:

—Ja` laan' i dsea` na! Jo leaang` Barrabás!

Jo i Barrabás i éeiñ` do sijníiní` do dsu' uií' e jmóor` ta` 'ní' níng` dseata`.

19

1 Jo mí' canúu` dseata` Pilato lajíi' júu` e casí' dsea` ír` do, joba' caqui'r` ta` e nisám' i 'lée` quiá'r` do Jesús e laco' nibóøng` neiñ` do cóo' loo` jó` e líi' 'nii`.

2 Jo mí' cangf jo, i'lée` do cajmér` cóo` lí` corona cóo' layaang` tóó', jo e job catá'r` fí` mogui` Jesús, jogui` cajlíiñ` dsea` do cóo' cóo` 'mí' niung` e líi` laco` e quié` dsea` niing` i quié` ta`.

3 Jo mí' cangf jo, cangoquiéeiñ` fí` quiá' li` sing` dsea` do, jo lalab canaaiñ` lóøiñ` dsea` do jo sfr` lala:

—Güiliseem` huóø^, dseata` dsea` féng` quiá' dsea` Israel!

Jo lajee` jo jnóor` fí` moni` dsea` do.

4 Jo mí' tí` lí` cagüí'í'tu dseata` Pilato e fí` lí` teáang` i dsea` Israel do, joba` lalab casí`reiñ` do jo cajíñ`:

—E laba` fí` i 'ná', e lab nisín`n i dseañu` la fí` quiní`na` e laco` niliñí`na` e jíi` cóo` dsee` ja` mí` cadsé`e quiá'r`, co` lajib` nicajmingí`ire.

5 Jo lajee` job cagüi^{hi} Jesús e ni*'ia*~ e lí^h corona e lí^h cóo^l~ yaang~ tóo^h do fí moguir~, jogui jíiñ^h e 'mi^l~ e niung^h huíng^h do. Jo lajee` nising^h Jesús fí quini^h i dsea` do, lalab cajíng^h dseata~ Pilato e sí'r` jaléng^h i dsea` teáang^h do ie~ jo:

—¡Lab nising^h i dseañ^h la fí quiní^hna' nág!

6 Jo mi^h tí li^h cangá^h jaléng^h fí jmídsea` quiá^h dsea` Israel cóo^l~gui jaléng^h dsea` i née^h ni^h guá^h quiá'r^h e nising^h Jesús do, joba^h lalab canaaiñ^h áiñ^h i dseata~ do jo fé'r^h:

—¡Fí dse^h crúu^h teáang^h i dsea` na!

Joba^h cañí^h dseata~ Pilato quiá^h i dsea` teáang^h do ie~ jo, jo casí^h reiñ^h:

—Tee^hba're, jo yaam^hba' güiteáang^hna're fí dse^h crúu^h, co^l jnea^h ja^h mi^h cadse^he jíi^h coo^h dsee^h quiá'r^h quiá^h lajíi^h e nicajming^hire.

7 Jo dsu^h lalab cañí^h i dsea` Israel i teáang^h do ie~ jo quiá^h dseata~ Pilato jo casí^hr^h dsea` do:

—Seab^h coo^h júu^h quiá^h ta^h qui^h jnea^h, dsea` líi^h dsea` Israel, jo lalab líi^h: Song jaang^h dsea` fé'r^h e røøb^h cóo^l Fidié^h, joba^h 'né^h nijúum^hbre jóng. Jo lajob líi^h cóo^l i dsea` na, joba^h dseáng^h 'né^h nijúum^hbre.

8 Joba^h mi^h tí li^h canúu^h dseata~ Pilato e júu^h jo, eáang^hgui cafóiñ^h jóng.

9 Jo ca'ib^htur e fí li^h quiá'r^h ta^h do coliíng^h cóo^l Jesús, jo fí job cajming^hr^h dsea` do jo cajíñ^h:

—¿Jie^h fí li^h níi^h 'na?

Jo dsu^h Jesús jíi^h coo^h ja^h e cañíir^h quiá^h dsea` do.

10 Joba^h cañí^htu dseata~ Pilato jo casí^hr^h Jesús jo cajíñ^h:

—¿Su ja` iin'~ ngii`~ jii`~ coo` quié`e jóng? ¿Su ja` ñí`~ 'ná` e cuóøm` nifii`~ dsea` quié`e e niteáiñ`~ 'ná` fí` dse`~ crúu~, jogui cuóøm`bi cajo e nifii`ire e nileáiñ`~ 'ná` faco` lajo?

¹¹ Joba` lalab cañíi` Jesúus quiá`~ i dseata` do jo casír`~ dsea` do:

—Jii`~ coo` bí` ja` sea` quíi`~ e niquia`~ ta` quié`e faco` ja` Fidiée` nicacuøl`r` 'ná` e catiin`~ lajo; joba` i dsea` i cajáng` jnea` fí` jaguóo`, eáang`guib røøiñ` dsee`~ laco`gui`ná`.

¹² Jo job mi` canaang` dseata` Pilato e 'nó'r` jial nileáiñ`~ Jesúus, jo dsu` mi` calilí`~ i dsea` Israel do e jo, joba` canaaíñ` ta`~ guir mii`~ jo sí`r` dsea` do lala:

—Song nilaan`~ i dsea` na, joba` lí` lafa` 'ní` máam`ba` jóng i dseata` dsea` féng` i guiing` fí` Roma, co` lí` doñí` ii` dsea` i jíng`~ e líiñ` jaang` dseata` dsea` féng`, joba` lí` lafa` e 'ní` níim`bre i dseata` i guiing` fí` Roma do.

¹³ Jo mi` tí` li` canúu` dseata` Pilato e cajíng`~ i dsea` Israel do lajo, joba` caquia`r` ta` e niguím`biñ` do Jesúus jo nidsijéeiñ` dsea` do dseáng`~ lí` quidsí` dseata` Pilato í` quiá`~ dsea` fí` coo` lí` sii` Gabata, jo cóo`~ jmíi` hebreo guóng` Guiá`~ fí` lí` Siníi`~ Cuu`.

¹⁴ Jo ie` jo dseáng`~ guati`ló` jmii` Pascua quiá`~ dsea` Israel, jo ná`~ guieníb`~ ningóo` mi` cajíng`~ dseata` Pilato e casír`~ i dsea` Israel do:

—¡Lab sing`~ i dseata` dsea` féng` i quie` nifi` quíi`na`!

¹⁵ Jo dsu` jaléng`~ i dsea` do canaaíñ` ta`~ tur mii`~ jo fé`r`:

—¡Güijúung`~ i dseañu`~ na fí` dse`~ crúu`!

Joba` cajming`~ dseata` Pilato jaléng`~ i dsea` do jo casí`~ reiñ`:

—¿Su jneab~ catíin~n nijngán~n jaang` dseata~ dsea` féng` i quié` nifi` quií~na`?

Joba' cañíi` jaléng` fii` jmidsea` i teáang` do ie~ jo, jo casf'r` i dseata~ do lala:

—¡Dseáng` jíi` dseata~ dsea` féng` i guiing` fí` Roma, jíi` dseata~ fí`bing` i seeng` qui~naa`!

¹⁶ Joba' dseata~ Pilato cajám`bre Jesús fí` quini` jaléng` i dsea` do ie~ jo, jo i dsea` do cangojéem`bre Jesús fí` lí` nitáng` dsea` do fí` dse` crúu`.

Mi~ catáng` Jesús fí` dse` crúu`

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

¹⁷ Joba' ca'uóom` i dsea` do jéeiñ` Jesús, jo 'ñiab` dsea` do dsíiñ` crúu` quiá'r` cangór` fí` coo` lí` sii` Cuo` Mogui` 'Líi` e sii`bi Gólgota cóo` jmií` hebreo e fí` dsea` Israel.

¹⁸ Jo mi~ caguilíiñ` fí` jo, joba' fí` job cateáaiñ` dsea` do fí` dse` crúu`, jo jaang`gui dsea` taang` la cataang` cáaiñ` fí` dse` crúu` cajo.

¹⁹ Jo ie~ jo i dseata~ Pilato do caquiú'r` ta~ e nitó` fí` yá` gui` crúu` quiá` Jesús e júu` la: “Jesús i seeng` fí` Nazaret, dseata~ dsea` féng` quiá` dsea` Israel.”

²⁰ Jo e jo cató` cóo` 'ni` íing` jmií` , jmií` latín cóo` jmií` hebreo jogui jmií` griego. Jo fíim` dsea` Israel ca'fr` e júu` jo ie~ jo, co` e fí` lí` catáng` Jesús do ja` huíi` eáang` laco` la née` fí` Jerusalén.

²¹ Jo dsu` mi` cangá` fí` jmidsea` quiá` dsea` Israel lajíi` júu` e too` fí` yá` crúu` quiá` Jesús, joba` lalab casf'r` i dseata~ Pilato do jo cajíñ`:

—Guié`gui ja` nitó` e júu` na, jo güitó` lala: “Lab i jmigoo` e líiñ` dseata~ dsea` féng` quiá` dsea` Israel.”

22 Jo mi~ canúu~ dseata~ Pilato e júu~ jo, joba'
lalab cañíir` quiá'~ i dsea` do jo casf`reiñ':

—Lajíi~ e júu~ e nicaquiá'~ u ta~ e nicató~ na,
dseáng'~ lanab nijé~.

23 Jo mi~ ti~ lí~ cangf~ e cateáang~ i 'lée~ do Jesús
fi~ dse~ crúu~, joba' casitíiñ~ si~^ dsea` do jo cajmée`
guiée~ lajee~ quiúuiñ~ la'ó~ líiñ~ 'lée~, jmacó~ e 'mi~
do quiá'r~ lajaang~ lajaaiñ~. Jo dsu~ e si~^ Jesús e
coo~gui do, 'mi~ contøøm~ líi~ jo ja~ si~'mi~ cajo.

24 Jo lajee~ jo i 'lée~ do canaaaiñ~ siiñ~ la'ó~ yaaiñ~
lala:

—Ja` guing~ nisiing~ naa! e 'mi~ na, jo macó~oo~
ne~duu! i~ nilí~ nicóo~.

Jo cóo~^ e nab caliti~ jíi~ laco~ la fé~ fi~ ni~ ji~ quiá'~
Fidiée~ e cajme~ dsea` malii~gui eáang~ lí~ fé~ lala:
“Cajméeb` dsea` guiée~ jalé~ si~^, jogui cacoor` quiá'~
i~ nilí~ e si~^ i~ e contøøng~ do.” Jo lajøb dseáng~
cajmée` i 'lée~ do cóo~^ si~^ Jesús.

25 Jo lajee~ e táang~ Jesús fi~ dse~ crúu~, dob teáang~
quiúung~ dseamf~ e tii~ laco~ si~ e crúu~ do; jo jaañ~
do líing~ niquia~^ Jesús, jogui jaang~gui rúng~ dsea`
ngáang~^ cóo~^ niquia'r~, jogui jaang~gui i~ sii~ Yá~ i~
líng~ dseamf~ quiá'~ jaang~ dseañ~ i~ sii~ Cleofas, jo
jaang~gui i~ sii~ Yá~ i~ seeng~ fi~ Magdala.

26 Jo lajee~ job cangáng~ Jesús niquia'r~, jo cáang~
i~ niquia'r~ do sing~ jaang~ dsea` quiá'~ Jesús i~ eáang~
'neáaiñ~, jo lajee~ jo lalab casf`~ Jesús i~ niquia'r~ do
e éeñ~ i~ dsea` quiá'r~ i~ iiñ~ eáang~ do jo cajíñ~:

—Janú~, dseamf~, nab sing~ i líing~ laco~ joo~ do.

27 Jo mi~ cangf~ e jíñ~ e jo, joba' casf'r~ i dsea` i~
iiñ~ eáang~ do lala:

—Nab sing~ i líing~ laco~ niquia~.

Joba' mi~ cajíng'~ Jesús lajo, i dsea` i iiñ~ eáang' do ca'ím'bre niquiá'~ dsea` do e líiñ' do laco' dsea` sináu~ quiá'r~.

Mi~ cajúng~ Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ Jo mi'míng~guijia lajo, jo co' niñib' Jesús e nicatób' jalé~ ta~ quiá'r~, jogui e laco' niliti~ jíi'~ laco' fé~ fí~ ni~ ji~ quiá'~ Fidiée~ e cajme' dsea` malii~gui eáang', joba' cajíñ'~ lala:

—Dsíng'~ jmijmíin~.

²⁹ Jo ie~ jo nisi~ coo` dsuu~ e røøng` a~ jmí~ mí~ huiing` jó~ e níji~, joba' cayé~ dsea` e jmí~ mí~ huiing` jó~ do cóo~ coo` joo~, jo casiguír` fí~ coo` yú~ sii~, jo cóo~ e job ca'úuiñ` fí~ mo'oo~ Jesús.

³⁰ Jo cayub' Jesús e jmí~ mí~ huiing` jó~ ji~ do. Jo mi~ cangf~ jo, joba' cajíñ'~:

—Nab nicató~ lajíi~ ta~ cagá~a.

Jo co' cató~ e café'r~ e júu~ jo, jo cajgiéer~ moguir~ jo mifíng~ cajum~bre jóng.

Mi~ ca'iá`jaang~'lée~ ñish~fí~ mo'uóø'Jesús

³¹ Jo 'ñia~ ie~ jmí~ e cajúng~ Jesús do, líi~ e guati'ló~ jmí~ Pascua quiá'~ dsea` Israel, jo co' ja~ qui~ tíing~ i dsea` í fa' e seáang~ líi~ quiá'r~ fí~ dse~ crúu~ lajee~ e jmí~ jo, co' dseáng~ jmí~ e laniim~ quiá'r~ ie~ jo, joba' camí~ dsea` Israel fí~ i dseata~ Pilato do e nicuóïñ~ do fí~ e nijér~ tii~ i dsea` taang~ dse~ crúu~ do e laco' nijúuiñ~ do jminá~gui, jo lajoba' cuóøng~ e nijgiáaiñ~ do e fí~ li~ taaiñ~ do.

³² Joba' cangúim` i 'lée~ do fí~ e nidsilíiñ~ e nijér~ tii~ i dsea` gaang~ i taang~ dse~ crúu~ do; jogui lajob cajméer~, cajée'bre tii~ i dsea` la'uii~ i táang~ dse~ crúu~ cáang~ Jesús do; jo mi~ cangf~ jo, lajob cajméer~

quiá'⁻ ī dsea` jaang`gui do ī táang` dse¹ crúu¹ cajo
ca¹ dse¹ crúu¹ lī táang` Jesús.

³³ Jo mī caguiliing⁻ ī 'lée⁻ do fí̄ lī táang` Jesús fí̄
dse¹ crúu¹, jøba¹ calilí'r¹ e nī'liim̄ dsea` do, jøba¹ jō
e cajmeáiñ¹ dsea` do fa¹ cajée`guir tħiñ¹⁻.

³⁴ Jo nañī fa¹ e calilí¹ ī 'lée⁻ do e nī'liim̄
Jesús, dsu¹ jaang` lajeē la'ó¹ ír` ca'iár` ñisħ¹ fí̄
dse¹ mo'uðð¹ dsea` do, jo ladsifī lanab catuū¹ jmiī
cóo¹~gui jmī'ððiñ¹⁻.

³⁵ Jo ī dsea` ī fé¹ e júu¹ la, dseáng¹⁻ e já¹~ba¹ e
cangár⁻ laco¹ calí¹, jøba¹ dseáng¹⁻ jáb¹⁻ júu¹ e fé¹r¹
do e laco¹ jaléng¹ 'ná¹ jáb¹⁻ nilíing`na¹ dseáng¹⁻ laco¹
calí¹.

³⁶ Jo cangojée¹ jalé¹ e la e lí¹⁻ laco¹ calítí¹ lajíi¹⁻ júu¹
quiá'⁻ Fidiéē e fé¹ fí̄ nī~ jī~ quiá¹r¹ e cajme¹ dsea`
malíi¹~gui eáang` lī fé¹ lala: "Jíi¹⁻ cøo¹ móo¹ teáaiñ¹⁻
ja¹ nijé¹."

³⁷ Jøgui¹ fé¹bigui¹ cajo¹ lala e fí̄ nī~ jī~ jō:
"Nimáam¹baa¹ ī dsea` ī liing¹ ee¹ca'iá¹ dsea` quiá'⁻."

Mī ca'áng¹ Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸ Jo mī cangí¹ e ca'iéng¹ Jesús ñisħ¹, jøba¹ iē jō
cangó¹ jaang` dseañu¹ ī sii¹ Sé¹ ī niseeng` fí̄ cøo¹
fí̄ e sii¹ Arimatea, jo cangó¹ cangomíi¹r¹ dseata¹
Pilato fí̄ e nidsijgiáaiñ¹ Jesús fí̄ lí̄ táang` dsea` do fí̄
dse¹ crúu¹ jō nidsijéeng`neiñ¹ fí̄ lī nī'áiñ¹. Jo ī Sé¹
do nilíiñ¹ jaang` dsea` quiá'⁻ Jesús, dsu¹ jíi¹⁻ la nír¹
'ñia¹bre, co¹ 'góm¹bre jaléng¹ dsea` Israel fíng song
caliñiñ¹ do e nilíiñ¹ lajo. Jo cacuob¹ dseata¹ Pilato
fí̄ lajo, jo cangób¹ Sé¹ e cangojgiáaiñ¹ Jesús fí̄ lī
táang` dsea` do fí̄ dse¹ crúu¹, jo mifíing¹ cangojéeiñ¹
dsea` do fí̄ lī ca'ám¹biñ¹.

39 Jo jaang`gui i sii` Nicodemo cangór` cajo coliing` cóo` i Sé` do fí` li` sing` crúu` fí` li` táang` Jesú. Jo i Nicodemo do quier` jié` ja` guigui` kiil` e jmeafii` jlo` e sicáng` cóo` tú` íing` mii`, coo` e sii` mirra jogui cóo` gui e sii` áloe. Jo i Nicodemo la, íb` i cangó` cangosiing` cóo` Jesú coo` née` e canuu`.

40 Jo lajobj i Sé` do cóo` gui Nicodemo ca-jgiáam`bre Jesú dse` crúu`, jo mifíng` canaaiñ` súuiñ` dsea` do jalé` e jmeafii` do jo caquíng`neiñ` cóo` coo` 'mi` té` e siyá` e jmi` jmeafii` do, co` lajobj qui` tíng` jaléng` dsea` Israel e jmóor` cóo` jaléng` líi` quiá`r` mi` ni`áang` neiñ`.

41 Jo e fí` li` cateáaiñ` Jesú dse` crúu`, fí` job nilíi` coo` dsíi` iá`, jo e fí` jo nisea` coo` too` ée` e 'míi` li` jíi` jaang` ja` ii` mi` caláng`.

42 Jo e fí` dsíi` e too` ée` do cangojéeiñ` Jesú e ni`áiñ` , dsaco` quiáb` li` nilíi` e too` ée` do, jogui co` ni`jaquiéem` cajo e jmi` e jmi`íng` dsea` Israel.

20

Mi` cají`tu Jesú

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

1 Jo la'uii` jmi` quiá` e semaan` mi` cang` e jmi` do, e ee`bi eáang` lajee` ná`-gui e nijneá` , cangó` Yá` i seeng` fí` Magdala fí` li` ca'áng` Jesú; jo mi` caguiér` fí` jo, joba` cangár` e nisijéb` e cuu` e cajlíi` e fí` oo` too` e li` ca'áng` dsea` do.

2 Jo mi` tí` li` calilí`r` e jo` seeng` Jesú e fí` dsíi` to` ée` do, joba` caquim`-tur güi`íi` e fí` li` guiing` Tú` Simón coliing`gui cóo` i dsea` quiá` Jesú i`neáaiñ` eáang` do. Joba` lalab cajíng` i Yá` i seeng` fí` Magdala do mi` caguiéiñ` jo casí`-rein`:

—Ninicaguíim` dsea` Fíi`naa' e fíi` li~ ca'áiñ` do, jo ja` ne~naa' jié` fíi` li~ nícangojéeiñ`.

³ Jo mi~ canúu` Tú^ Simón cój`gui i dsea` rúiñ` i jaang`gui do lajiíl` júu` e quiée` i Yá^ i seeng` fíi` Magdala, joba` dsifib` ca'uøøiñ` e cangolíñ` lajminá` e fíi` li~ ca'áng` Jesús do.

⁴ Jo laji`huáam`bre ngolíñ` cuíir`, lifa`ijaang`gui do jminá`gui cangór` laco` Tú^ Simón, joba`jéeng`guibre caguiér` e fíi` li~ ca'áng` Jesús do.

⁵ Jo mi~ caguiér` fíi` jo, dsifib` catúuiñ` jo cajóør` fíi` dsíi` e too` ée` do, jo cangár` e 'mi' e cabeang` dsea` do e laco` milíib` née`, jo lifa` ja` ca'ír` e fíi` dsíi` too` ée` do.

⁶ Jo jiüb` cøøng` lajo caguié` Tú^ Simón, jo condseeb` ca'ír` e fíi` dsíi` tó` ée` do mi~ caguiér`, joba`cangá`bre e 'mi' e cabeang` dsea` do cajo e laco` milíib` née`;

⁷ jogui cangá`bir cajo e dob róo` e 'mi' e calí`íing` ta` e quiá`cabé` mogui` dsea` do, jo cangár` e ja` róo` ca` laco` róo` e 'mi' e cabeang` dsea` do, jo tí` doguijiüb róo` e sibéeng` ca` laco` róo` e jo.

⁸ Jo mi~ cangí` jo, ca'í` i dsea` i jaang`gui do i caguié` la'uii` e fíi` too` ée` do, joba`cangá`bre jalé` e calí` e fíi` dsíi` tó` ée` do, jo dseáng` jáb` calíñ`.

⁹ Jo dsu` i dsea` gáng` do dseáng` já` mi` cangám`bir laco` la fé` fíi` ni` ji` quiá` Fidiéé` e cajme` dsea` malíi`gui eáang` li~ fé` e dseáng` si'í`ba` e niji`tu Jesús.

¹⁰ Jo mi~ cangí` jo, caquím`tu i dsea` quiá` Jesús i gáng` do fíi` quiá`r`.

Mi` cajmijnéeng` 'ñia' Jesús fíi` quini` Yá^ i seeng` fíi`

Magdala

(Mr. 16:9-11)

¹¹ Jo mī caguié̄ tu Yá̄ e fí̄ lī ca'ánḡ Jesús, joba' dob cajer' qui'r' fí̄ caluū e too` éē do. Jo lajeē siñ̄ qui'r' dob catúuiñ̄ e lacó̄ nijóør̄ e fí̄ dsí̄ tó̄ éē do,

¹² joba' cangár̄ e neáanḡ gáanḡ ángeles i qui'r' mī té̄ e fí̄ dsí̄ tó̄ éē do, jo jaaiñ̄ do guiiñ̄ lī catiroō moguī Jesús jogui jaaiñ̄ do guiiñ̄ fí̄ lī cané̄ tiñ̄ dsea` do.

¹³ Jo i ángeles do cajminḡ r̄ i dseam̄ do jo cas̄' reiñ̄:

—Janú̄, dseam̄, ¿jialī sin' qui'?

Joba' cañíī i dseam̄ do quiá̄ i ángeles do jo cas̄' reiñ̄:

—Qui'r̄ i dsucō ja` ñiī iī ninicaguiíng` Fíī i cal'aanḡ dsea` e fí̄ dsí̄ tó̄ na, jo ja` ñiī jiē nicangojéeiñ̄ lana.

¹⁴ Jo jobi licō nicató̄ e jíñ̄ e jo mī lī cajinḡ 'ñia'r̄, jo cangáiñ̄ Jesús e dob nisinḡ dsea` do cáaiñ̄, jo dsū jiñ̄ ja` ñir̄ e íb̄ dsea` do.

¹⁵ Joba' cajínḡ- Jesús cas̄' r̄ i dseam̄ do lala:

—Janú̄, dseam̄, ¿jialī sin' qui'? ¿l̄ sin' 'nán̄ lana?

Dsū i dseam̄ do ī dsí̄ e ī dsea` ijmoō ī e dsí̄ iá̄ dob ī sinḡ sñ̄inḡ cõōr̄ do, joba' lalab cas̄' r̄ dsea` do:

—Janú̄, éē, song 'nab̄ nicaguiin̄ i Fíī do, joba' iin̄ jméē jneā júū jiē fí̄ lī nicaguijéen̄ re, joba' fí̄ job ni'nén̄ nre.

¹⁶ Joba' cañíī Jesús quiá̄ i dseam̄ do lala jo cas̄' reiñ̄:

—¡Yá̄!

Joba' cajinḡ 'ñia'r̄ i Yá̄ do jo cajíñ̄ cõō jmī hebreo lala:

—¡Rabuni! —e guóng' tifa'.

17 Joba' cañíi'tu Jesús quiá' - i dseam̄ do jo casf'-reiñ':

—Ja` güín' jnea~, co' nabi ja` mí cají'tu rú'naa' cóo'~ Tiquié'e. Joba' fíi-i 'ná` lana e niguøn' güijmée' júu^ jaléng' dsea` i nilíng' laco' rún'n e nijmijíng'tu rú'naa' cóo'~ i líng' Tiquié'e jogui íbi i líng' Tiquíi^na' cajo, jo íb` Fidiée` quié-e jogui íb` Fidiée` quié-na' cajo.

18 Jo mí~ canḡ jo, cangám' - i Yá^ i seeng` fí Magdala do jo cangojmeáa'bre júu^ jaléng' i dsea` quiá' - Jesús do e nicangám'bre dsea` do jogui casf'-bireiñ' cajo jalé` e júu^ e ca'íñ' quiá' - dsea` do.

Mi~ cajmijnéeng` 'ñia' Jesús fí quini` dsea` quiá'r-
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

19 Jo mí~ ca'í- nuu` 'ñia' ie~ jmíi~ jo, e jmíi~ la'uii~ quiá' - semaan~ do, jo ie~ jo nínicasitíng' rúng' i dsea` quiá' - Jesús do fí' cóo' dsíi' 'náu' lí~ jní' røø', co' 'góm'bre jaléng' dsea` góor` dsea` Israel fíng song calilí^ i e niseáng'tu rúng' i dsea` do calé` catú-. Jo lajee` neáang' i dsea` do, job mí~ tí` lí~ ca'í- Jesús fí' jo, jo casíng` 'ñia'r` guiá' - joo` e lí~ neáang' i dsea` quiá'r- do, jo lalab caféng'neiñ' do jo casf'-reiñ':

—¡Güiliseem`ba' juguiá- júu^ røø`!

20 Jo mí~ canḡ e cajíng' - Jesús e júu^ na, joba' canaaiñ` e'r` i dsea` quiá'r- do fí' lí~ cacuí` guotiir` cóo'~gui mo'uøør'. Joba' i dsea` quiá'r- do eáam` calí'iáang` dsíi' mí~ cangáng` tur i Fiir` do.

21 Jo mí~ canḡ jo, lalab cajíng' - tu Jesús casf'r- i dsea` quiá'r- do:

—¡Güiliseem'ba! juguiá⁻ júu[^] røø[!] Jo lí[^] laco'gui
Tiquí[^]ii' casíiñ[~] jnea[~] fi' jmigüí[~] la, joba' lajøb cajo
jnea[~] nisíin[^]n 'ná[~] fi' jmigüí[~] la.

²² Jo mi[~] cang[~] jo, cajíiur⁻ fi' lí[~] neáang[~] i dsea[~]
quiá'r⁻ do jo casíi⁻ reiñ[~]:

—Íng[~]na' Jmiguí quiá⁻ Fidiéé[~].

²³ Jogui doñí[~] ii[~] dsea[~] i ni'íng[~]na' dsee⁻ quiá⁻,
joba' ni'íim⁻ dsee⁻ quiá⁻ i dsea[~] í; jogui doñí[~] ii[~]
dsea[~] i ja[~] ni'íng[~]na' dsee⁻ quiá⁻, joba' ja[~] ni'íng⁻
dsee⁻ quiá⁻ i dsea[~] í cajo.

Mi[~] já⁻ calíng⁻ Mó[^] e cají[']tu Jesús

²⁴ Jo jaang[~] dsea[~] guitúung[~] quiá⁻ Jesús i sii[~] Mó[^]
dsea[~] suung[~], íb[~] i ja[~] seeng[~] ie[~] lami[~] cajmijnéeng[~]
'ñia' Jesús jee[~] i dsea[~] quiá'r⁻ do.

²⁵ Jo mi[~] cang[~] jo, lalab casíi⁻ i dsea[~] caguiaang⁻
do Mó[^] jo cajíñ^{~-}:

—Nicanneem[~]baa' Fíi[~]naa'.

Jo dsu[!] Mó[^] lalab cañíir[~] quiá⁻ i dsea[~] rúiñ[~] do jo
casíi⁻ reiñ[~]:

—Ja[~] já⁻ nilíin[~]n e fó[~]na' na song ja[~] nimoo[~]o
guóor[~] li[~] ca'iá⁻ mí[^] clavo, jogui song ja[~] nijnúu[~]u
niguóo[~]o lacaang[~] lí[~] sicuí[~] quiá'r⁻, jogui song ja[~]
nigüí[~]i mo'uóor[~]e lí[~] ca'iá⁻ ñisq[~]l[!].

²⁶ Jo mi[~] cang[~] jníá⁻ jmíi[~] lajo, caseáng[~]tu rúng[~]
i dsea[~] quiá⁻ Jesús do calé[~] catú⁻ fi' coo[~] sináu[~] li[~]
sijní[~] røø[!], jo ie[~] jo quíim[~] Mó[^] cóo[~] i dsea[~] rúiñ[~]
caguiaang[~]gui[~] do. Jo lajee[~] job calí[~]tu Jesús fi' dsíi[~]
sináu[~] e lí[~] neáaiñ[~] do jo casíng[~]tu 'ñia'r[~] guiá[~] joo[~],
jo lalab caféng[~]tureiñ[~] do jo cajíñ^{~-}:

—¡Güiliseem'ba! juguiá⁻ júu[^] røø[!]

²⁷ Jo mi[~] cang[~] jo, lalab casíi⁻ Jesús i Mó[^] do jo
cajíñ^{~-}:

—Jóø̄- guóo`o, jogui jnúu- niguóo" li~ sicuñ̄
quié- e la, jogui jnúu- niguóo" e li~ sicuñ̄ mo'uøø̄-
la cajo. Ja` jmoo" e ja` já"- lín" jo já"- güülin" lana.
Jnea~bi la!

²⁸ Jo mi~ canúu- Mó^ e jo, joba' cañíir` quiá"- Jesús
jo cajíñ"-:

—¡Dseáng"- e já"- e 'nab` Fí`i jogui 'nab` Fidiée`
quié- e cajo!

²⁹ Joba' cañíi`tu Jesús quiá"- Mó^ jo casír- dsea`
do jo cajíñ":

—¿Su car` cañin' jnea~, joguiba' já"- calín"- e
nicajíb"túu? Dsa' juguiá-gui quiá"- i dsea` i já"-
calíng" e nicajíb"túu e jíi" ja` mí` cangáam'bír jnea~.

E uiing` e cajme' Juan e ji` la

³⁰ Jo lajee` cateáang" Jesús fí` jmigüí la, jmiguab`
jalé" e li~ e quíí'r" jmii` cajmearer` fí` quini` jaléng"
dsea` guitúung` quiá'r", jo dsu' jmiguibí jalé" e jo
ja` silíi` e fí` ni~ ji` la.

³¹ Jo dsu' lajíi" e silíi` e fí` ni~ ji` la nicalí"- e lí"l
laco' já"- nilíing` jaléng" dsea` e dseáng" Jesús líiñ`
i Dsea` Jmáang" i nicá` niff` quiá"- dsea` Israel jogui
i líing` i Jóó` Fidiée` i camíng" do, jo lajoba' jaléng"
dsea` i já"- nilíing` júu` quiá"- dsea` do qui"- jmii` e
niliseeñ` cøøng` cøø" Fidiée` lata~.

21

Mí` cajmijnéeng` 'ñia' Jesús fí` li~ se' Galilea

¹ Jo mí` cangügi lajo, cajmijnéem` 'ñia' Jesús
calé" catú- fí` quini` guiáng" i dsea` i la'ó" quiíng"
jee` dsea` guitúung` quiá'r" e fí` 'nif` cøø` guiée` li~ sii`
Tiberias e née` li~ se' Galilea.

² Jo i lab jaléng' i dsea` i taang~ do ie~ jo: jaaiñ` do siir` Tú^ Simón, jo jaang`gui i sii` Mó^ i sii`bí Dsea` Suung~ cajo, jo jaang`gui i sii` Natanael i seeng` fí` coo` fí` e sii` Caná e née` lí` se` Galilea, jogui gáng`gui i líng` joo` jaang` dseañ` i sii` Zebedeo, jogui gáng`gui dsea` jiéng` i quiéng` jee` dsea` quiá`- Jesús.

³ Jo lajee` job cajíng`- Tú^ Simón e sí`r` i dsea` rúiñ` i siseáng` e fí` 'ni` guiéé` do ie~ jo, jo cajíñ`-:

—Nii`teáa ta~ sáng` 'ñu`.

Joba` cañíi` i dsea` do quiá`- Tú^ Simón jo casí`-reiñ`:

—Lí`baa` dsé`ee` coo`l` 'nú` cajo.

Joba` lajób cajmér, jo cangotáam`bre fí` coo` dsíi` móo` jo cangolíñ` fí` lí` ni`a`gui quiá`- e jmíi` do; jo fí` job canaaiñ` bí` 'máá` quiá'r` e nisáin` 'ñu`, jo dsu` e uóø` jo dseáng`- jíi` camíing` 'ñu` ja` ii` calí'r`.

⁴ Jo mí` ningóó` nijneá` e uóø` jo, jo cajmijnéeng` 'ñia`- Jesús fí` quiá`- e guiéé` do, jo dsu` mí` cangáng` i dsea` quiá'r` do ír` , jíi` ja` calicuíñ` dsea` do lajminá`.

⁵ Joba` cajmíng`- Jesús i dsea` do jo cajíñ`-:

—Janú` siming` , ja` mí` lí`na` 'ñu` , ¿já` já`-?

Joba` cañíi` i dsea` quiá'r` do jo cajíñ`- casí`r` dsea` do:

—U~, jíi` jaang` ja` ii` mí` calí`naa`!

⁶ Joba` cañíi`tu Jesús quiá`- i dsea` quiá'r` do jo cajíñ`-:

—Bí`na` 'máá` quií`na` fí` é` jmíi` lí`^ lí` dsée` laco` ngóó` e móo` quií`na` na, jo mó`du` fa` ja` lí`na` 'ñu` .

Joba` lajób cajmée` i dsea` do, cabí`bre e 'máá` quiá'r` do fí` dsíi` jmí` ; jo mí` cangí` jo, i`leáam` 'ñu`

calí'r- e jíi'~ o' ró'r` fa' ni'óng~ guir e 'máa' do dsu' e ni'i' teáang'~ 'ñu'.

7 Joba' i dsea` quiá'~ Jesús i iiñ~ eáang' do lalab casí'r- Tú^ Simón jo cajíñ':

—¡Fíi'baa' i sing' dóo'!

Jo dsifí mi~ calilí'^ Tú^ Simón e Fíi~bre i sing' do, joba' lajmináb- caquí'r^ sí'l^r^ e ca'uø'r' lajee^ jmóor' ta~, jo ngí^ jo canaaíñ^ bár^ jmíi^ e nidsér- fí^ li~ sing' dsea` do, joba' lajøb cajmér'.

8 Jo i dsea` caguiang~gui i cóo'~ Tú^ Simón do caguiliim'bre e fí^ 'ni^ jmíi^ do e teáaiñ~ dsíi' móo' e óøiñ' e 'máa' do, co' siróøm` teáang'~ 'ñu', jo huíim^jiu li~ cangobíir^ e 'máa' do laco'gui 'ni^ guiée', co' tíib^jiu la cien metros.

9 Jo mi~ tí^ li~ caquing~tur fí^ uó~ quiü^, joba' cangár~ coo^ li~ ninicají^ dsea` jí^, jo e fí^ ni~ jito~ quiá'~ e jí^ do níráang` jaang` 'ñu` cóo'~gui iñí^.

10 Jo lalab cajíng~ Jesús casí'r- i dsea` quiá'r~ do:
—Cuøøng~na' jaang` gáng~ 'ñu` i nicalí^na' na.

11 Jo mi~ cajíng~ Jesús lajo, joba' cajgóo~ Tú^ Simón fí^ yú'^ e móo' do quiá'r~, jo cal'øøiñ' e 'máa' do dseáng~ catí^ ni~ tóo'^ 'ni^ jmíi^. Jo dseáng~ eáam' ii^ do, co' ciento cincuenta y tres 'ñu` calí'r~ ie~ jo, jo jmang~ i cóøm~ cajo; jo dsu' cateáb~ e 'máa' do e ja` ca'gui^ nañi' fa' fíim^ i'ñu` do calí'r~.

12 Jo mi~ calí~ e jo, lalab cajíng~ Jesús casí'r- i dsea` quiá'r~ do:

—Ñilíng~na' ñiquié'na' íí' ta'é'.

Jo jíi'~ jaang` i dsea` quiá'r~ do ja` teá` dsíir` fa' ee` nijming~r~ dsea` do i^ dseáng~ líng` dsea` do, co' ñi^bre e dsea` dob líng` Fíir`.

¹³ Jo mí̄ cangf̄ jo, cangoquiéeng' Jesús fí̄ quinī i dsea` quiá'r- do jō casá'r- e iñl̄' do jogui casaiñ'- i 'ñu` do cajo, jō canaaín` jmóor` guiéé` jee~ i dsea` quiá'r- do. Jo jalém'bre cagó'r` ie~ jō.

¹⁴ Jo cóol` e lab catf̄ 'ní̄ ya'' e cajmijnéeng` 'ñia'' Jesús fí̄ jee~ dsea` quiá'r- ie~ mí̄ cangf̄ e cají'tur calé` catú`.

Mí̄ casáing'-Jesús cóo'l` Tú^ Simón

¹⁵ Jo mí̄ tí̄ lī cangf̄ e cagó'r` e íí' ta'é` do, lalab cajmingf̄' Jesús i Tú^ Simón do jō casí'r- dsea` do lala:

—Tú^ Simón, joo' jaang` dseañu` i sii` Juan, ¿su eáang'gui 'neáan' jnea~ laco'gui i dsea` quié` e i caguisaang`gui la?

Joba' cañíi` Tú^ Simón quiá`- Jesús jō casí'r- dsea` do lala:

—Lajob líi' Fí'i, co' ñib^ 'nú` guiá`- e 'neáam'baa 'nú`.

Joba' cañíi'tu Jesús quiá`- Tú^ Simón jō cajíñ`-:

—Te` fíng` røø' jaléng` dsea` i líng` lafa' jo'se` jiuung` quié` e.

¹⁶ Jo mí̄ cangf̄ jo, caléb'tu cajmingf̄' Jesús i Tú^ Simón do jō casí'tur dsea` do:

—Tú^ Simón, joo' jaang` dseañu` i sii` Juan, ¿su 'neáan' jnea~?

Joba' cañíi'tu Tú^ Simón quiá`- Jesús jō cajíñ`-:

—Lajob líi' Fí'i, co' ñí'ba' guiá`- e 'neáam'baa 'nú`.

Jo ngf̄ jō, caléb'tu cajíng`- Jesús casí'r- dsea` do lala:

—Jmee` í jaléng` dsea` i líng` lafa' jo'se` quié` e.

¹⁷ Jo cóol` e la catf̄ 'ní̄ ya'' e jmíngf̄' Jesús i Tú^ Simón do jō cajíng`-tur calé` catú`:

—Tú^ Simón, joo' jaang` dseañh^ i sii` Juan, ¿su 'neáan^ jnea~?

Jo mi^ canúu^ Tú^ e júu^ jo calé^ catú^, joba^ fí'ib^ calíñ^, co' cóo^ e la cat^ 'ní^ yab^ e jmíng^ Jesúus ír^ su 'neáang` dsea` do ír`.

Joba^ cañíi^tu Tú^ Simón quiá^ dsea` do jo cajíñ^:

—Fí'i, guiáb^ dseáng^ ní^ 'na`lajalé^, joba^ ní^ba^ e 'neáam`baa 'na`.

Jo ng^ jo, calé^ catú^ cañíi^ Jesúus quiá^ Tú^ Simón jo casí'r^ dsea` do lala:

—Jmee^ í^ jaléng^ dsea` i líng^ lafa^ jo'se^ quié^ e.

¹⁸ Jo e laba^jmitaa^ o^, e ie^ lami^ bí'bí a^, guia^ba^ guíá^ quií^ e guo^ jié^ fí^ lí^ iin^; jo dsu^ mi^ tí^ lí^ nidséaan^, ninúi^ cuée^ jo dsea` jiém^ niguíá^ guíá^ quií^, jogui^ nijéiñ^ 'na` jié^ fí^ lí^ ja` iin^ guó^.

¹⁹ Jo casí^ Jesúus i Tú^ Simón do lana e lí^ laco^ jmóor^ júu^ jial nijúung^ dsea` do mi^ nití^ í^ lajo, jogui^ nidsinghiñ^ do lajo e lí^ laco^ nijmi^gó^ dsea` Fidiée^ cóo^ e 'mó^ quiá'r^ do. Jo mi^ cangí^ jo, cajíng^ gui^ Jesúus casí'r^ Tú^ Simón:

—¡Ja` güihuín^ cóo^ jnea~!

Idsea` quiá^ Jesúus i iin^ eáang^ do

²⁰ Jo mi^ cangí^ e cajíng^ Jesúus e júu^ na, joba^ caji^tu Tú^ Simón nir^ jo mifíng^ cangáiñ^ i dsea` quiá^ Jesúus i eáang^ 'neáaiñ^ do e jáaiñ^ do caluur^, jo i dsea` íb^ cajo i caguá^ cáang^ Jesúus ie^ mi^ cagó'r^ íí^ canuu^, jo cajmíng^r^ dsea` do e i^ dseáng^ lajee^ la'ó^ ír^ i ni'níng^ ír^.

²¹ Jo mi^ tí^ lí^ cangáng^tu Tú^ Simón i dsea` do, joba^ lalab cajmíng^r^ Jesúus jo cajíñ^:

—Fí'i, jo i dseañh^ i sing^ la, ¿e^ nidsinghiñ^?

22 Joba' cañíi'tu Jesú斯 calé' catú' quiá' i dsea` do jo casf' reiñ':

—Jo song jnea~ iin~n e seem'bi i dseañu' la cartí mi~ nigüéeng~túu fí jmigüí la calé' catú', joba' ¿e~ cuaiñ~ quiá' 'nu' uii~ quiá' i dseañu' la? Lí'^ 'nu', ja` güihuiñ~ coo~ jnea~.

23 Jo job mi~ canaang` e ngí' júu^ jee~ jaléng` dsea` quiá' Dsea` Jmáang` e i dsea` i iing` Jesú斯 eáang` do ja` nijúuiñ~. Jo dsa' ja` cajíng` Jesú斯 fa' dseáng` e ja` nijúung` i dsea` do, co' lalaba' cajíñ~: "Song jnea~ iin~n e seeiñ` cartí mi~ nigüéeng~túu fí jmigüí la calé' catú', joba' ¿e~ cuaiñ~ quiá' 'nu' faco' lajo?"

24 Jo i dsea` i iing` Jesú斯 eáang` dob cajo, fibing` i túi` ni~ jalé` e cangojée` do jogui jmo'r` jalé` e júu^la. Jogui ne~baa' røø` e jmang` júu^ já` ba' fé'r`.

25 Jo jmiguiu'bi jalé` e cajmée` Jesú斯 jíi` laco` e silíi` e fí` ni~ jí` la, jogui faco' nilíi` fí` ni~ jí` dseáng` lajalé` e cajmér` do, joba' jíi` fí` jmigüí ja` ni'í jalé` e jí` jo faco' lajo.

Jo lanab cadséng` jalé` júu^ quiá' Dsea` Jmáang` e cajme` Juan.

Jo lajob nilí^.

**Júu 'mí e cacuo fidiée
New Testament in Chinantec, Comaltepec
(MX:cc0:Chinantec, Comaltepec)**

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Comaltepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Comaltepec [cc0], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Comaltepec

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

cxxxiii

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
30c6f873-0dee-5863-8883-ba3c5eaa988c